

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIERE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915**

TELEFONY: KRÓL HUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
ZAGADNIENIE STOPY PROCENTOWEJ — <i>STEFAN ŻUROWSKI</i>	1343	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1358
BUDŻET SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO — <i>ALEKSANDER K. IWANKA</i>	1345	KRONIKA BIEŻĄCA:	
TRANZAKCJE KOMPENSACYJNE — <i>M. POGORZELSKI</i>	1346	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1358
ŻYCIE GOSPODARCZE:		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	1358
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWO- DAWCZYCH	1350	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICTWÓ I PRZEMYSŁ:		SPRAWY BUDŻETOWE	1359
GÓRNICTWÓ WĘGLOWE	1351	PODATKI I OPŁATY	1360
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	1351	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1361
Wykończalnictwo w przemyśle jedwabnym — <i>M. K.</i>		Z BANKU POLSKIEGO	1362
PRZEMYSŁ CUKROWNICZY	1352	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
ROLNICTWO	1352	PERSPEKTYWY GOSPODARCZE NIEMIEC PO DRU- GICH WYBORACH DO REICHSTAGU — <i>W. H. H.</i>	1363
Tydzień rolniczy — <i>Cz. St.</i>		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL:		FRANCJA	1367
HANDEL ZAGRANICZNY	1353	ANGLJA	1367
W sprawie działalności gospodarczej polskiej służby zagra- nicznej — <i>J. D-ski</i>		CZECHOSŁOWACJA	1368
Eksport trzody i przetworów mięsnych w III kwartale 1932 r. — <i>M. Pogorzelski</i>		AUSTRIA	1369
Trudności wywozu jaj z Polski — <i>Z. Łopieński</i>		WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	1369
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1356	SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNETRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	1370
RYNEK AKCYJNY	1356	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1371
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1357	BIBLIOGRAFJA	1372
Praca P. K. P. w lipcu 1932 r.			

ZAGADNIENIE STOPY PROCENTOWEJ

KRYZYS obecny dał nam, bezwątpienia, możność poczynienia wielu spostrzeżeń i wyciągnięcia z nich odpowiednich wniosków. Okazała się konieczność zrewidowania pewnych poglądów, które nie wytrzymały egzaminu życia. Dotyczy to także m. in. i zagadnienia stopy procentowej. Po wprowadzeniu waluty zlotowej życie gospodarcze opanowane zostało ogólnym dążeniem do uzyskiwania dla warsztatów produkcji coraz to nowych jak największych środków pieniężnych, nie oglądając się na związane z tem koszty. Był to, niewątpliwie, wpływ psychologiczny niedawno przeżytego okresu inflacji, kiedy to każdy kredyt się opłacał — chociażby nawet został zaciągnięty na warunkach pozornie jak najbardziej nienormalnych.

Gdy w okresie inflacji niewspółmierna wysokość procentu de facto równoważyła — i to przeważnie niezupełnie — stratę kapitałową, powstała wskutek spadku waluty, to z chwilą wprowadzenia waluty

o stałej wartości życie gospodarcze winno było zmienić całkowicie swe nastawienie co do stosunków kredytowych, czego jednakże nie uczyniło w takiej mierze, jakiej nowa rzeczywistość wymagała. Przyzwyczajenia płacenia nadmiernej stopy procentowej, nabytego w okresie inflacyjnym, trudno się było pozbyć, tem bardziej, iż głód kredytowy istniał na naszym rynku pieniężnym stale. Był on też przyczyną, że wysokość stopy procentowej utrzymała się w dalszym ciągu — mimo całkowicie zmienionych warunków walutowych — na nadmiernym poziomie, nadając naszym operacjom kredytowym charakter lichwiarsko-spekulacyjny.

Naturalnie, że to musiało wywołać niepożądane dla życia gospodarczego skutki. Powyższy stan rzeczy przyczynił się niewątpliwie do pogłębienia kryzysu ogólnego, bowiem warsztaty wytwórcze znalazły się z biegiem czasu w stanie zadłużenia, przekraczającym możliwości wywiązania się z zaciągnię-

tych zobowiązań. Przedewszystkiem — no i najsilniej — dało się to odczuć w rolnictwie, gdzie — wskutek katastrofalnego spadku cen płodów rolniczych — niewspółmiernie drogi kredyt okazał się prosto zabójczym. Następnie zaś przeniosło się zjawisko to na przemysł i handel.

Nienormalnie wyśrubowana stopa procentowa stała się hamulcem we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego. Częściowo też jest ona współwinna w katastrofach i załamaniach się wielu warsztatów gospodarczych, doprowadzonych do ruiny przez nadmierne procenty, zjadające cały dochód, płynący z produkcji.

W tych warunkach wierzyciele znaleźli się również w nielepszej sytuacji. Miast bowiem spodziewanych wygórowanych korzyści — ponoszą w wielu wypadkach straty nie tylko na procentach, lecz i w kapitale. Zysk w postaci nadmiernego oprocentowania okazał się nader wątpliwym. Stara maksyma, iż pewność lokaty stoi w odwrotnym stosunku do wysokości płaconego procentu, raz jeszcze sprawdziła się.

Pokazało się, iż prawdziwie twórcza praca w tych dziedzinach życia gospodarczego może mieć miejsce tylko o tyle, o ile świadczenia za wypożyczone kapitały nie przekraczają pewnej granicy, przy której praca wytwórcza się opłaca. Tak samo i proces wytworzenia kapitału polskiego może się należycie rozwijać również tylko w warunkach scharmonizowania interesów wierzycieli z interesami dłużników. To jest *conditio sine qua non*.

Takie to nauki przyniósł nam w dziedzinie kredytu pieniężnego obecny kryzys. Z nauk tych należało wyciągnąć wnioski. I to też zostało uczynione.

Zanim zreferujemy te ostatnie posunięcia polityki kredytowej Państwa, przypomnimy, jak kształtowała się wysokość maksymalnej stopy procentowej, dopuszczalnej w interesach kredytowych w stosunkach prywatnych (pozabankowych).

Do dn. 29 czerwca 1924 r. nie było pod tym względem przez władze polskie wydanych żadnych przepisów, ograniczających wysokość odsetek umownych. Obowiązywały więc tylko przepisy kodeksów karnych b. państw zaborczych. Dnia 29/VI 1924 r. ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o lichwie pieniężnej, dopuszczające wymawianie w stosunkach kredytowych pieniężnych odsetek w wysokości najwyżej do 24% w stosunku rocznym. Tę samą granicę zatrzymała ustawa z dn. 1/VII 1925 r., dotycząca przedłużenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dn. 29/VI 1924 r. Dopiero dn. 1/VII 1926 r. została ona obniżona do 20% w stosunku rocznym. Dn. 18/VI 1927 r. zaś ponownie przesunięto granicę najwyższych odsetek umownych do 15% w stosunku rocznym. Na tym poziomie utrzymała się maksymalna stopa procentowa do dn. 20/X r. b., kiedy to rozporządzeniem Ministra Skarbu została obniżona do 12% w stosunku rocznym.

Stopa maksymalnych odsetek, dozwolonych w obrocie bankowym, do dn. 6/VII 1926 r. nie różniła się od stopy procentowej w stosunkach prywatnych, t. zn. wynosiła również 24% w stos. rocznym. Dopiero od dn. 6/VII 1926 r. została obniżona do 18% w stos. rocznym. W niecałe 3 miesiące później, bo dn. 21/IX 1926 r., obniżono ją do 16% w stos. rocznym, i następnie: dn. 2/I 1927 r. do 15%, dn. 11/III

1927 r. do 14%, dn. 14/V 1927 r. do 13%, dn. 15/VI 1927 r. do 12% i dn. 30/IV 1929 r. do 11%.

Obecnie unormowaniem maksymalnej stopy procentowej przedsiębiorstw, trudniących się czynnościami bankowymi, zajęło się rozporządzenie Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości z dn. 7/XI 1932 r. W § 1 nakłada ono na przedsiębiorstwa, trudniące się czynnościami bankowymi, obowiązek sporządzania na 30 czerwca i 31 grudnia każdego roku wykazów najwyższych procentów i prowizyj, wymawianych i pobieranych przy dyskoncie weksli, wszelkiego rodzaju pożyczkach (na r/ku otwartego kredytu, pożyczkach terminowych, na zastaw papierów wartościowych i towarów, na zastaw ruchomości i t. p.) oraz przy gwarancjach, udzielanych przez bank czyto z tytułu eksportu, czyto w formie indosu na wekslu i in.; w wykazach figurować muszą również najwyższe opłaty, pobierane jednorazowo przy inkasie, zleceniach giełdowych i wydawaniu akredytyw. Wykazy te winny być przedstawiane właściwym władzom skarbowym w ciągu pierwszych 10 dni następnego półrocza.

§ 2 określa korzyści majątkowe, osiągnięte przez przedsiębiorstwa, trudniące się czynnościami bankowymi, przy czynnościach kredytowych, wyszczególnionych w § 1 (a wyliczonych przez nas powyżej). Korzyści te nie mogą przekraczać 9½% w stosunku rocznym. Paragraf ten zawiera jednak kilka wyjątków, a mianowicie: „Korzyści majątkowe, osiągnięte przy czynnościach kredytowych, określonych w § 1, przez spółdzielnie kredytowe, działające na obszarze całego Państwa, oraz przez komunalne kasy oszczędności na obszarze województw: wileńskiego, z wyjątkiem m. Wilna, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, białostockiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego, z wyjątkiem m. Stanisławowa — nie mogą przekraczać 10% w stosunku rocznym”.

Jest to jednak przywilej chwilowy, gdyż zaraz następnym ustępie powyższego paragrafu zaznacza, iż „osobne rozporządzenie ustali termin, od którego określone w ustępie 2 niniejszego paragrafu wyjątki (10%) zostaną uchylone”. Przywilej ten uzasadniony jest wyjątkowymi warunkami, w jakich znajdują się spółdzielnie kredytowe oraz komunalne kasy oszczędności, położone we wschodniej części Państwa.

W dalszym ustępie rozporządzenie zajmuje się ustaleniem maksymalnej prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu, która nie może przekraczać 1/8% kwartalnie od większej strony obrotu po potrąceniu od niej salda. Wyjątkowo na rachunkach, nie wykazujących w ciągu kwartału żadnych zmian, może być prowizja podniesiona do 1/4% kwartalnie.

W pozostałych paragrafach omawia rozporządzenie formalności, związane z przepisami o wykazach, wprowadzonymi w § 1 rozporządzenia.

Tak rozporządzenie z dn. 20/X r. b., jak i rozporządzenie z dn. 7/XI r. b. należy rozpatrywać tylko jako pewne ogniwa w łańcuchu posunięć Rządu w dziedzinie pieniężno-kredytowej, mających na celu stworzenie takich warunków, które mogłyby służyć za podstawę zarówno zdrowej kapitalizacji, jako też normalnej pracy warsztatów wytwórczych we wszelkich dziedzinach produkcji. Obserwujemy teraz na wszystkich odcinkach dążność do obniżania kosztów produkcji, umożliwiającego w ten sposób dostoso-

wanie ich do ceny sprzedażnej wyprodukowanych wyrobów.

Pod tym kątem widzenia zostały wydane w lipcu r. b. wyjątkowe przepisy dla rolnictwa, w których wprowadzono postanowienia, pozwalające na obniżenie oprocentowania w poszczególnych wypadkach, stosownie do sytuacji dłużnika. W dalszym rozwinięciu tej linii obniżył Bank Polski stopę procentową do 6% od dyskonta weksli i 7% od kredytów lombardowych. Następnie banki państwowe również poszły w kierunku pewnego obniżenia oprocentowania operacji czynnych.

W logicznym następstwie powyższych posunięć musiały być wydane przepisy, któreby odpowiednio wpłynęły na zmianę w stosunkach kredytowych w obrocie prywatnym poza bankami, jak również w obrocie bankowym. Z tego względu wydane zostały rozporządzenia z dn. 20/X i z dn. 7/XI r. b.

Jak wpłyną te zarządzenia, dotyczące stopy procentowej, na rynek pieniężny? Proroctwa są zawsze niepewne. Jeśli jednak można robić pewne przypuszczenia, to sądzimy, że sfery, prawdziwie pragnące powrotu normalnych stosunków w dziedzinie kredytowej i patrzące na dalszą metę, powitają akcję Rządu i Banku Polskiego z zadowoleniem. Naturalnie, że wpływ tych zarządzeń osłabia ciasnota gotówkowa i trudność uzyskania kredytów na polskim rynku pieniężnym.

Nie sądzimy, by wkładki oszczędnościowe w bankach i kasach oszczędnościowych miały ulec jakimkolwiek zmniejszeniom wskutek obniżenia stopy procentowej. Oprocentowanie w instytucjach finansowych będzie wyglądało następująco:

	Wkłady w złotych %	Wkłady w dolarach %
Płatne à vista	4½ ÷ 4½	2 ÷ 2½
Za wypowiedzeniem 1-mies.	5½	4
" " 3- "	6	5
" " 6- "	7	6

Książeczki oszczędnościowe będą oprocentowane: przy wkładach w złotych na 6%, przy wkładach w dolarach na 5%. Książeczki P. K. O. będą miały oprocentowanie 5%.

Jeśli zestawimy dane powyższe z oprocentowaniem w Niemczech, to widzimy, że tam oprocentowanie wynosi: wkłady à vista 1 ÷ 1½%, wkłady za wypowiedzeniem 6-miesięcznym 4%, czyli że u nas istnieje premja 3% wyższego oprocentowania. Oszczędzający zaś muszą zrozumieć, że jednocześnie z obniżaniem stopy procentowej wzrasta pewność ich lokat. Instytucje finansowe polskie — mimo zaburzeń, trwających od kilku lat na światowych rynkach pieniężnych — dały dowód, że można posiadać do nich pełne zaufanie, że zaufania tego nie zawiodą.

Jeśli ktoś pragnie uzyskać oprocentowanie w dawnej wysokości, to może to uczynić bardzo łatwo drogą przesunięcia swych kapitałów z kategorii płatnych à vista do np. płatnych za 6-miesięcznym wypowiedzeniem. Będzie to z jego strony operacja, świadcząca jedynie o wzroście zaufania do instytucji, w której lokuje swoją gotówkę.

Jako naturalnego skutku obniżenia stopy procentowej należy oczekiwać pewnej zwyżki papierów o stałym oprocentowaniu. Będzie to objaw bezwzględnie dodatni, gdyż obecny poziom kursu takiej np. 7% pożyczki stabilizacyjnej czy 7% pożyczki śląskiej nie stoi w żadnym stosunku do korzyści, płynących z posiadania tych papierów. Należy również przewidywać polepszenie kursu akcji Banku Polskiego.

Kończąc te uwagi nad zagadnieniem stopy procentowej w Polsce, musimy uznać ostatnio wydane w tej dziedzinie zarządzenia za krok zasadniczo pomyślny. Stanowią też one wytyczną na przyszłość. W miarę bowiem odprężenia stosunków na rynkach pieniężnych będzie musiała stopa procentowa obniżyć się.

Stefan Żurowski

BUDŻET SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

ZASPOKOJENIE szeregu potrzeb życia zbiorowego społeczeństwa jest podzielone pomiędzy państwo i związki prawnopubliczne: samorząd terytorjalny, samorząd gospodarczy, instytucje ubezpieczeń społecznych. Wyraz zakresu działalności tych związków — budżety są niejako uzupełnieniem budżetu państwowego, dając wspólnie zaspokojenie całokształtu potrzeb ludności.

Jak wiadomo, w ciągu kilku lat ostatnich nastąpił rozrost działalności samorządu — z jednej strony i od wpływem nakładanych na samorzady zadań, z drugiej strony naskutek inicjatywy samych związków komunalnych. W konsekwencji obu tych tendencji budżety samorządów poczęły gwałtownie rosnać; wydatki zwyczajne i nadzwyczajne samorządów w poszczególnych latach wynosiły (w miljn. zł):

1924	304	1928/29	1 232
1925	450	1929/30	1 114
1926	618	1930/31	1 123
1927/28	781		

Gwałtowny wzrost wydatków w latach 1927—1929 związany był w silnym stopniu z ruchem inwestycyjnym, prowadzonym przez samorzady dzięki otrzy-

mywanym kredytem. W 1929 r. następuje załamanie. Rozpoczynający się kryzys gospodarczy zahamowuje możliwości rozwojowe i nakazuje drogę wstecz. Niestety, w okresie depresji gospodarczej weszły samorzady, w przeciwieństwie do Państwa, z bardzo słabymi rezerwami kasowymi i będącym w toku silnym ruchem inwestycyjnym. Wydatki samorządowe wykazały dużą sztywność, a wobec zjawiska tworzących się deficytów nie zdobyto się na radykalne posunięcia oszczędnościowe. W rezultacie wspomniane wyżej okoliczności musiały doprowadzić do wzrostu zadłużenia, i to krótkoterminowego, co zaciążyło bardzo na budżetach samorządu. Obliczone na dz. 1 kwietnia 1931 r. zadłużenie związków komunalnych wynosiło (w miljn. zł):

	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem
Miasta	294	615	909
Powiaty	66	96	162
Ogółem:	360	711	1 071

Wobec stale zmniejszających się naskutek kryzysu wpływów zmuszone były władze nadzorcze nad samorządem (Minister Spraw Wewnętrznych i Mi-

nister Skarbu) zalecić jak najdalej idącą oszczędność. Okólnik budżetowy na rok 1931/32 zalecił samorządom poczynienie szeregu oszczędności, podając jako orientacyjny stopień kompresji 15%. Okólnik budżetowy na rok 1932/33 ustalił, iż jako maksymalną granicę wydatków zwyczajnych samorządu terytorjalnego w roku budżetowym 1932/33 należy przyjąć 70% sum, preliminowanych na rok 1930/31.

Rozpatrzmy, jak przedstawia się budżet zamierzonych wydatków samorządu na rok 1932/33, zwłaszcza w porównaniu z latami poprzednimi¹⁾:

Rok budżetowy		Gminy wiejskie	Miasta	Powiatowe związki komunalne	Pom. i Pozn. Woj. Zw. Kom. i T. W. S.	Ogółem
		(miliony zł)				
1928/29 (wykonanie)	zwycz.	132	443	166	44	784
	nadzwycz.	27	344	78	9	458
Razem:		159	787	244	53	1232
1929/30 (wykonanie)	zwycz.	146	460	175	33	810
	nadzwycz.	31	202	64	7	304
Razem:		177	662	239	40	1114
1930/31 (preliminarz)	zwycz.	144	474	178	37	833
	nadzwycz.	36	196	59	9	290
Razem:		180	670	237	42	1123
1932/33 (preliminarz)	zwycz.	120	393	120	30	664
	nadzwycz.	9	64	17	1	91
Razem:		129	457	137	31	755

Jak widzimy, budżet wydatków samorządu na bieżący rok doznał b. silnego skurczenia, przede wszystkim w dziale wydatków nadzwyczajnych, a to w związku z zahamowaniem inwestycji. Wydatki nadzwyczajne na rok bieżący w porównaniu z rokiem 1928/29 zmalały 5-krotnie. Równie silnej kompresji uległy wydatki zwyczajne, jednakże zauważyć należy, iż przewyższyły one granicę 70% sum z roku 1930/31, zalecaną w okólniku budżetowym.

Porównanie wydatków zwyczajnych

	1930/31 (preliminarz)	Teoretyczny preliminarz na rok 1932/33 (70%)	Preliminarz 1932/33
	(miliony zł)		
Gminy wiejskie	144	101	120
Miasta	474	332	393
Powiatowe związki komunalne	178	125	120
Pomorski i Poznański Woj. Związki Komun. i T. W. S.	37	26	30

Widzimy, iż tylko w związkach powiatowych suma preliminarza na rok 1932/33 znalazła się na poziomie, a nawet poniżej, określonej granicy wydatków, gdzieindziej obserwujemy przekroczenie tej granicy. Główną przyczyną, utrudniającą kompresję, była pozycja obsługi długu, a więc wydatek z natury swej nieelastyczny.

Pozostaje z kolei zagadnienie równowagi budżetowej samorządu. Porównanie wydatków i dochodów samorządu na rok 1932/33 przedstawia się następująco:

	Gminy wiejskie	Miasta	Powiatowe związki komunalne	Pom. i Pozn. Woj. Zw. Kom. i T. W. S.	Ogółem	
	(miliony zł)					
Wydatki zwycz.	120	393	120	30	663	
" nadzwycz.	9	64	17	1	91	
Razem:		129	457	137	31	754
Dochody zwycz.	119	384	125	30	658	
" nadzwycz.	9	63	12	1	85	
Razem:		128	447	137	31	743
Nadwyżka dochodów nad wydatkami:						
zwycz.	-1	-9	+5	0	-5	
zwycz. i nadzwycz.	-1	-10	0	0	-11	

Budżety samorządowe są więc, formalnie biorąc, nierównoważone. Są one nierównoważone i faktycznie, gdyż ciąży nad nimi wielka suma 300 miljn. kredytów krótkoterminowych, a żadnych płynnych rezerw na pokrycie tych należności samorządy nie posiadają. To też problem równowagi budżetowej samorządów i uregulowania ich stanu finansowego musi stanowić nadal teren wspólnej pracy i wysiłku władz nadzorczych i związków komunalnych. Szereg prac i posunięć już zostało dokonanych, jak: rozporządzenie o obniżaniu kosztów administracyjnych w związkach komunalnych, rozporządzenie o dochodzeniu pretensyj i egzekucji należności pieniężnych od związków komunalnych. Poza tem ciągle prowadzona jest akcja oszczędnościowa w łonie samych związków komunalnych. Dalsza więc akcja sanacji finansów komunalnych winna znaleźć swój dobitny wyraz w budżetach samorządowych na rok 1933/34.

Aleksander K. Ivánka

TRANZAKCJE KOMPENSACYJNE

MIĘDZYNARODOWE stosunki handlowe doszły w ostatnich czasach do takiego stanu napięcia wskutek coraz dalej posuwanej ingerencji rządowej nie tylko w dziedzinie ścisłej polityki gospodarczej, lecz i w dziedzinie bezpośredniej działalności handlowej, że handel międzynarodowy, prócz ogólnego skurczenia się i zatomowania, został włączony w ramy licznych i skomplikowanych przepisów, regulujących tak handlową, jak i finansową stronę jego działalności. Poza tem polityka kontyn-

gentowa, czy też polityka reglamentacji obrotów pieniężnych, stwarzająca ogólne ramy dla międzynarodowej działalności handlowej, okazała się nie wystarczająca, a to poniekąd z tego powodu, że poszczególne kraje okazały się coraz słabszymi odbiorcami towarów zagranicznego pochodzenia, już nawet nie tylko ze względu na ograniczenia importowe, ale wskutek wyczerpania ekonomicznego. Ogólne kontyngenty i ogólne przydziały lub restrykcje dewizowe, stwarzające ogólne warunki dla handlu zagranicznego, przestały działać i nie mogą być przez zainteresowane sfery handlowe wykorzystane. Z tego

¹⁾ Dla roku 1931/32 dotychczas brak danych.

względem szereg rządów zaczął przykładać większą wagę do zawierania konkretnych transakcji eksportowych lub importowych, kierując się przytem zasadą, że transakcje te nie mogą ujemnie wpłynąć na bilans handlowy lub płatniczy danego kraju. Takie nastawienie gospodarcze musiało pociągnąć za sobą jeszcze głębszą ingerencję rządów w stosunki handlowe, doprowadzić do wnikania w zawieranie poszczególnych transakcji i do normowania ich ilości i wartości oraz oceniania z gospodarczego punktu widzenia każdego kraju indywidualnie.

Genezy dzisiejszych transakcji kompensacyjnych doszukiwać się można w tej prymitywnej wymianie towaru na towar, jaka istniała w okresie zapoczątkowywania handlu w społeczeństwach, nie znających pieniądza względnie wyższych jego form jako miernika wartości. Myliłby się jednakże ten, kto by transakcje kompensacyjne doby dzisiejszej chciał do tego prymitywu sprowadzać. Transakcje kompensacyjne wysuwają cały splot zagadnień ekonomicznych i finansowych, w jakie obfitują obecne złożone stosunki gospodarcze, a w praktycznym ich załatwieniu stawiają zainteresowanych wobec podwójnego ryzyka — handlowego i walutowego, częstokroć przy nieznanności branż, wśród których zmuszeni są oni w nowych warunkach pracować.

Tłem dla powstania transakcji kompensacyjnych są restrykcje przywózowe, w takiej czy innej formie wprowadzane. W każdym razie wszelkiego rodzaju transakcjom kompensacyjnym przyświeca jeden zasadniczy cel — osiągnięcia co najmniej równowagi wartości eksportu i importu. Oczywiście, kraj eksportujący będzie dążyć do osiągnięcia przewagi wartości eksportu nad wartością importu, odwrotna zaś tendencja będzie wytyczną dla kraju importującego.

Ze względu na rodzaj restrykcji można wydzielić szereg grup transakcji kompensacyjnych. Najmniej złożone będą transakcje kontyngentowe, t. j. zawierane na towary, objęte zakazami przywozu w obu krajach — importującym i eksportującym. W tym wypadku rola rządów obu krajów sprowadza się do zgody na import towarów, rolą zaś wykonawców kompensaty będzie odpowiednie uplasowanie towarów i rozwikłanie handlowe transakcji. Rzadziej spotykane są transakcje kompensacyjne celne, gdyż tego rodzaju sprawy narażają na naruszenie klauzuli największego uprzywilejowania w dziedzinie ceł, względnie prowadzą do specjalnych układów preferencyjnych, które w stosunkach międzynarodowych nie zostały jeszcze definitywnie określone. Najtrudniejsze i najbardziej ryzykowne są kompensaty walutowe, których istota polega na wyrównaniu wartości towarów bez potrzeby wypuszczania walut poza granice kraju. W praktyce powyższe typy transakcji kompensacyjnych występują niejednokrotnie w formach mieszanych. Jeżeli chodzi o Polskę, to kraj nasz może stosować z punktu widzenia importowego wyłącznie transakcje kontyngentowe, gdyż nie posiadamy ograniczeń walutowych. Jednakże w stosunku do innych krajów, rozporządzających ostrzejszymi środkami restrykcyjnymi, jakimi są ograniczenia dewizowe, i nasze transakcje eksportowe muszą niejednokrotnie nabierać charakteru kompensat walutowych.

Najważniejsza i najtrudniejsza jest ocena transakcji kompensacyjnych z punktu widzenia bilansu handlowego i płatniczego kraju. Można naogół ustalić za

sadę, że podobnie, jak głównym celem zarządzeń prohibicyjnych importowych jest zmniejszenie deficytu bilansu handlowego, tak samo do transakcji kompensacyjnych będzie dążyć ten kraj, który chce wyrównać swój bierny bilans handlowy, zmniejszając przywóz przy jednoczesnym zmuszaniu do powiększenia swego wywozu. Z tego punktu widzenia jest przeto rzeczą uzasadnioną, że inicjatywa w doprowadzeniu do transakcji kompensacyjnych będzie leżała w kraju, posiadającym bierny bilans handlowy, grożący zaburzeniami pieniężnymi, o ile inne warunki ekonomiczne nie będą stały na przeszkodzie, jak np. konieczność importu.

Kraje, posiadające czynne bilanse handlowe, zostają przez kraje o biernych bilansach handlowych zmuszone do wprowadzenia kompensat, jeśli nie chcą zrezygnować z rynków zbytu. Ta ogólna zasada może ulegać pewnym modyfikacjom — w zależności od położenia poszczególnych gałęzi gospodarstwa narodowego, i państwo, wprowadzające kompensaty, może uznać za celowe niektóre grupy towarów wyłączać lub specjalnie forytować przy transakcjach kompensacyjnych.

Inny podział transakcji kompensacyjnych da się przeprowadzić w zależności od ustosunkowania się kraju, wprowadzającego kompensatę, do innych krajów. Jeśli polityka gospodarcza danego kraju będzie nastawiona na ogólne zniwelowanie niedoboru bilansu handlowego, to, teoretycznie biorąc, obojętne byłoby, jakie nastawienie jest w stosunku do poszczególnych krajów. Jednakże w praktyce przyjmuje się zwykle, że specjalną uwagę poświęca się tym krajom, których import powoduje największy niedobór bilansu handlowego i które przedstawiają rynek zbytu, najbardziej pojemny dla artykułów eksportowych. Jednakże okazuje się niejednokrotnie, że istnieją możliwości importu z jednego kraju wzajemian za eksport do innego kraju, a nawet powstają kombinacje z trzema krajami. Z punktu widzenia ogólnego bilansu handlowego tego rodzaju transakcje kompensacyjne nie przedstawiałyby niebezpieczeństwa, natomiast nie wydają się one celowymi z punktu widzenia nastawienia i intensyfikacji stosunków gospodarczych między dwoma krajami, z których jeden dąży do ograniczenia importu, drugi zaś dążyć musi do wzmożenia importu z tego właśnie kraju.

Technika kompensat okazuje się w praktyce czynnością złożoną, szczególnie jeśli chodzi o transakcje kompensacyjne walutowe. Możemy tu rozróżnić technikę, wchodzącą w zakres czynności rządowych i czynności kupieckich.

Jeśli chodzi o stanowisko rządu, to przy kompensatach kontyngentowych rola jego sprowadza się do wyrażenia zgody na przywóz pewnych towarów wzajemian za wywóz innych — po ustaleniu pewnego stosunku między nimi. Poza tem pozostaje sprawa kontroli ilościowej wywozu i przywozu oraz odpowiednie ustosunkowanie się do poszczególnych firm, wykonywających transakcje kompensacyjne. Nieco komplikuje się sprawa, gdy przywóz poprzedza wywóz, gdyż w tym wypadku powstaje kwestja gwarancji nastąpienia wywozu. Poszczególne kraje radzą sobie tu w ten sposób, że wymagają od importera kaucji, zwalnianej po dokonaniu wywozu lub przepadającej w razie niedokonania wywozu. W tym ostatnim wypadku możebne są jednakowoż komplikacje prawne i kaucja nie wydaje się dość skutecz-

nym środkiem zapewnienia wywozu, tem bardziej gdy sprawa obrotu kompensacyjnego nie jest uregulowana w drodze ustawodawczej.

Daleko bardziej skomplikowane są czynności rządowe przy kompensatach walutowych, gdyż przy nich dochodzi do czynności, wymienionych przy kompensatach kontyngentowych, jeszcze kwestja wpłacenia przez importera należności za wywożony zagranicę towar i wówczas nasuwa się konieczność powiernika, który mógłby zainkasować należności importowe i przekazać je właściwym eksporterem. Różnice kursowe, odsetki, koszty powiernictwa, ryzyko handlowe (jak np. postawienie do dyspozycji towaru) i w. in. komplikują nadzwyczajnie rozwiązanie tego rodzaju transakcyj.

Jeżeli z punktu widzenia rządowego obrót kompensacyjny nasuwa takie trudności, to cóż można powiedzieć o samych bezpośrednio zainteresowanych, którzy muszą pokonać trudności w obu krajach, między którymi transakcja ma być dokonana, oraz, ponosząc ryzyko kupieckie i finansowe—doprowadzić do ostatecznego rozwikłania. Nic dziwnego, że w związku z tem powstawać muszą specjalne instytucje lub firmy, które tylko sprawom kompensacyjnym poświęcają swą działalność.

Takie instytucje lub firmy wyszukują możliwości zawierania transakcyj, niejednokrotnie finansują je oraz wynajdują eksporterów wzgl. importerów, załatwiając dla nich wszelkie związane z kompensatami formalności. Oczywiście, tego rodzaju pośrednictwo obarcza handel dodatkowymi kosztami.

Należy zwrócić uwagę na jedno jeszcze zagadnienie gospodarcze, wynikające na tle transakcyj kompensacyjnych. Wskutek ograniczeń importowych wytwarza się niejednokrotnie na zamkniętych rynkach zbytu wysoka cena wewnętrzna na niektóre artykuły, podobnie jak na rynkach eksportowych,

którym odebrano możliwość zbywania zagranicę nadwyżek eksportowych, powstaje zjawisko spadku cen. Sztucznie wytworzona znaczna nieraz różnica cen pomiędzy poszczególnymi rynkami wywołuje zrozumiałą tendencję do wykorzystywania tej marży, dającą pokaźne zyski w razie otrzymania prawa przywozu. Transakcje kompensacyjne wytwarzają wówczas premję o specyficznej właściwości, że rentowny eksport jednego kraju popiera nierentowny eksport drugiego kraju, czyli z punktu widzenia kraju importującego może nastąpić zjawisko premjowania obcego importu kosztem własnego eksportu, co jest tem bardziej niebezpieczne, że owa „premja importowa” staje się zgoła nieobliczalną i wprowadza tem większy chaos na rynku zbytu.

Na wyżej naszkicowanem tle techniki transakcyj kompensacyjnych—jakaż może być ocena gospodarcza ich działania? W obecnym stanie rzeczy kompensaty są rezultatem tego chaosu, jaki zapanował w gospodarce międzynarodowej. Co więcej, można twierdzić, że transakcje kompensacyjne chaos ten jeszcze powiększają, przy istnieniu półwiązanej gospodarki. O ile nie nastąpią zasadnicze zmiany w sytuacji gospodarczej świata w kierunku powrotu do gospodarki wolnej—kompensaty poprowadzą siłą rzeczy do centralizacji obrotów handlowych w stószkach międzynarodowych. Jeśli świat będzie szedł w tym kierunku, to obecny stan organizacyjny transakcyj kompensacyjnych uważać można tylko za przejściowy, gdyż na dłuższą metę żadne gospodarstwo narodowe nie będzie się mogło posługiwać dotychczasowym aparatem handlowym, nastawionym na obroty, przeprowadzane w ramach wolnego, niekrępowanego przepisami restrykcyjnymi handlu międzynarodowego.

M. Pogorzelski

ŻYCIE GOSPODARCZE

NACZELNY KOMITET FUNDUSZU POMOCY BEZROBOTNYM.—Dn. 8 listopada r. b. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Naczelnego Komitetu Funduszu Pomocy Bezrobotnym.

Posiedzenie zagał Pan Premier Aleksander Prystor następującem przemówieniem:

„Naczelny Komitet powołany został do przeprowadzenia akcji łagodzenia skutków bezrobocia, podobnie jak to było w roku zeszłym. Pracy tej, którą Panowie podjąć mają obecnie, przypisuję bardzo wielkie znaczenie. Nie wydaje się, by w ciągu najbliższego sezonu sytuacja gospodarcza mogła się znacznie poprawić, będziemy więc musieli nieść na sobie te ciężary, które niesiemy dzisiaj. Największym i najcięższym z tych ciężarów jest brak pracy. Brak pracy jest klęską, i to klęską nie indywidualną już tylko, a klęską społeczną. Społeczeństwo winno przeto wydobyć z siebie wszystkie wysiłki, żeby, jeżeli nie przewyciężyć tę klęskę, to w każdym razie złagodzić jej skutki.

Społeczeństwo nasze znane jest ze swej wrażliwości na dolę ludzką i ze swej ofiarności. Ofiarności tej są rozmaite rodzaje. W tym wypadku najbardziej pożytecznym i skutecznym rodzajem ofiarności byłoby dostarczenie pracy. Niestety, wszystkim dostarczyć pracy niema sposobu. Należy jednak w tym kierunku robić również wysiłki: czy to drogą dzielenia pracy, czy też drogą powiększenia stanu zatrudnienia.

W zeszłym roku w kierunku zwiększenia ilości pracy ówczesny Komitet zrobił dość dużo. I w tym roku Komitet nie powinien zaniedbywać tego zagadnienia.

Jeżeli mówiliśmy o ofiarności społeczeństwa, to muszę przyznać, że ta ofiarność w zeszłym roku była duża i trzeba uchylić przed nią czoła. Muszę zwłaszcza zwrócić uwagę na to, że warstwy najbezpośredniej zainteresowane, t. j. robotnicy i pracownicy, najbardziej jednak przyczynili się swą ofiarnością do zmniejszenia, do złagodzenia skutków tego bezrobocia. Uważam, że sfery posiadające powinnyby w tym roku wyteżyć znacznie więcej swe wysiłki i nie powinny zwałać całego ciężaru swej ofiarności na przymusowe opłaty, które ustawowo zostały ustanowione. Wobec tego, że w tym Komitecie większość stanowią przedstawiciele instytucyj społecznych, mam nadzieję, że potrafią Panowie pobudzić najszerze koła społeczeństwa do wypełniania w miarę możliwości tych zadań, które stoją przed nami; będzie to nietylko w interesie Rządu, ale i całego społeczeństwa”.

Po przemówieniu Pan Premier Prystor udzielił głosu Prezesowi Naczelnego Komitetu Funduszu Pomocy Bezrobotnym, P. Cz. Klarnerowi, który w dłuższym referacie zobrazował dotychczasową działalność Funduszu Pomocy Bezrobotnym. Wiceprezes zaś Naczelnego Komitetu P. St. Jurkiewicz zreferował podstawy organizacyjne Funduszu Pomocy Bezrobotnym na rok bieżący.

Po tych przemówieniach wywiązała się ożywiona dyskusja, w czasie której m. in. Ks. Prof. Wójcicki zgłosił postulat, dotyczący wyodrębnienia pomocy dla młodocianych robotników, P. Wojewoda Grażyński zaś podniósł kwestję akcji w świetlicach i sprawę ogrodów działkowych oraz poletek.

Poza tem zebrani ustalili tekst odezwy do społeczeństwa w sprawie niesienia pomocy bezrobotnym oraz regulaminy dla Komitetu Naczelnego, Dyrekcji oraz komitetów lokalnych.

W skład Komitetu Naczelnego Funduszu Pomocy Bezrobotnym wchodzi w charakterze członków Prezydium: Prezes Komitetu—Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie P. Inż. Czesław Klarnier. Wiceprezes Komitetu—P. Dr. Stanisław Jurkiewicz Sekretarz Generalny—P. Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego Inż. Jerzy Drecki; w charakterze członków Komitetu PP.: Wiceminister i Szef Biura Ekonomicznego Rady Ministrów Tadeusz Lechnicki, Wiceminister Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski, Wiceminister Przemysłu i Handlu Fr. Doleżał, Wiceminister Skarbu W. Jastrzębski, Wiceminister Komunikacji J. Galloł, Wiceminister Opieki Społecznej K. Rożnowski, b. Minister L. Janta-Połczyński, Wojewoda Dr. Michał Grażyński, Wiceprezydent m. Krakowa K. Duch, Wiceprezes Rady Miejskiej m. Łodzi Pos. J. Wolczyński, Senator Dr. Emil Bobrowski i Dyrektor A. Ciszewski. Ponadto zostały zaproszone przez Pana Premiera do stałej współpracy w Komitecie Naczelnym Funduszu Pomocy Bezrobotnym następujące osobistości: Ks. Prof. A. Wójcicki, Prezes Pol. Czerwonego Krzyża Ludwik Darowski, Generalny Dyr. Zjednocz. Kop. Górnośl. „Robur” A. Falter, Inż. St. Downarowicz, Dyrektor Banku Zachod. A. Rotwand, Zastępca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Funduszu Bezrobocia E. Bernatowicz, Wiceprzewodnicząca Komitetu Opiek nad Mieszkańcami Osiedli Miejskich H. Sujkowska, Senator Inż. J. Iwanowski, Prezes Rady Nacz. Org. Ziemiańskich Z. Lubomirski, Prezes Polskiej Federacji Prac. Umysł. A. Minkowski, Prezes Zw. Tow. Opieki nad Sierotami Żydowski. Radny R. Sze-rzeszewski, Prezes Stow. Pol. Inż. Górn. i Hutn. A. Kamiński, Prezes Związku Zakł. Ubezpiec. Prac. Umysł. G. Simon, Przewodnicząca Kom. Głównego Op. Szkol. Z. Praussowa, Przewodnicząca Zw. Prac. Obyw. Kobiet Z. Moraczewska, Prezes Zarządu Zw. Sp. Spoż. Rzpl. „Społem” M. Rapacki, Prezes Nacz. Organ. Zjedn. Przem. i Roln. Zachodn. Polski, Prezes Przem. Cukrowniczego Zw. Zach. Polski, Józef Żychliński.

Prezydium Naczelnego Komitetu Funduszu Pomocy Bezrobotnym powołało na stanowisko Dyrektora Komitetu P. Tadeusza Grunwalda, b. Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

PROGRAM GOSPODARCZY CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU POLSKIEGO. — W dn. 3 i 4 listopada odbyło się posiedzenie Rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, na którym przedstawiony i uzasadniony został ogólny program gospodarczy, zalecany przez Związek.

Uzasadnienie programu gospodarczego powierzone zostało Dyr. A. Wierzbickiemu, który w związku z tem wygłosił bardzo obszernie przemówienie. Na podstawie tego przemówienia podajemy poniżej w wielkim skrócie główne zasady programu.

P. Wierzbicki rozpoczął swe przemówienie od zobrazowania ogólności trudności kryzysowych, na których tle kryzys polski bynajmniej nie stanowi wyjątku. Mówca zatrzymał się nieco dłużej nad charakterystyką polityki gospodarczej Stanów Zjedn. Am., w której upatruje najważniejsze powody ogólnej depresji. Omówienie objawów kryzysu w Z. S. R. R., stanowiącym przeciwny bieg organizacji gospodarczej w stosunku do Stanów Zjednoczonych, we Francji, Włoszech, Czechosłowacji i Niemczech — uzupełniło obraz powszechności obecnego kryzysu, niezależnie od różnic w strukturze i nastawieniu gospodarczym poszczególnych krajów.

Sytuacja Polski na tle tych powszechnych trudności jest oczywiście, również bardzo trudna. Mówca podniósł znaczenie rozwoju miast i przemysłu dla użytkowania naszego przyrostu ludności, poczem zajął się tą częścią programu gospodarczego, która traktuje o załatwieniu kwestji zaległości podatkowych. Projekt Związku idzie w tym kierunku, że obliczy się na pewną datę zapadłe zaległości podatkowe, skreśli się wszystkie obciążające je odsetki i kary za zwłokę, poczem każdemu płatnikowi, wpłacającemu bieżący podatek, 90% tej wpłaty będzie się zaliczało jako pokrycie 100% wymiaru, pozostałe zaś 10% zużyte będą na likwidację odpowiedniej części zaległości. Z analogicznej 10%-owej bonifikaty korzystają również płatnicy, nie posiadający zaległości, w ten sposób, że dostawać będą boni, opiewając na owe 10% wpłaty, a którymi będą mogli spłacać podatki po 2 latach od daty ich wystawienia. P. Wierzbicki oblicza maksymalne napięcie obiegu tych boni w drugim roku na zł 24 milj. W stosunku do bieżących podatków pozostaną w mocy rygory egzekucyjne, odsetki i kary za zwłokę. Mówca przywiązuje do tego zarządzenia duże znaczenie psychiczne.

W dalszych swych wywodach mówca podkreślił z uznaniem wysiłki Rządu w kierunku zachowania stałości waluty i stwierdził, że Związek nic nie proponuje takiego, co mogło narazić na szwank tę stałość. Kolejno rozpatrując obciążenie długami przemysłu i rolnictwa, program zawiera wniosek pewnego przedłużenia maksymalnego terminu nadzoru sądowego w przemyśle, w rolnictwie zaś proponuje odroczenie o 3 lata terminu amortyzacji hipotecznych długów rolniczych oraz obniżenie stopy procentowej i rozłożenie na raty zamrożonych krótkoterminowych zobowiązań. W granicach tych ogólnych norm ulżenia sytuacji finansowej rolnictwa musi być pozostawione szerokie pole dla indywidualizowania układów wierzyteli z dłużnikami.

Program przewiduje w dalszym ciągu rozłożenie na szereg lat spłat zaległości w długoterminowych ubezpieczalniach społecznych, przyczem spłaty te nie mogłyby przewyższać 10% składki bieżącej. Odsetki i kary za zwłokę powinny być w tej dziedzinie zredukowane do 4½%.

W ten sposób ujmuje program zasady likwidacji dotychczasowych skutków kryzysu. Jeżeli chodzi o najbliższą przyszłość, mówca przedewszystkiem uzasadnia potrzebę skasowania podatku majątkowego, będącego fikcją, lecz wywierającego deprymujący wpływ na psychikę, oraz potrzebę obniżenia skali podatku spadkowego. P. Wierzbicki krytykuje t. zw. normy dochodowości, istniejące przy wymiarze podatków dochodowego i obrotowego. Te sztywne normy są w chwili obecnej absolutnie nierealne. W dalszym ciągu podkreśla on potrzebę takiej konstrukcji opodatkowania produkcji, aby była ona w stanie tworzyć własne rezerwy. Reforma podatkowa powinna być przeprowadzona już teraz, ale z zastrzeżeniem, że wejdzie w życie od 1/I 1935 r.

W dalszym ciągu mówca przystąpił do omówienia tak aktualnego obecnie zagadnienia cen i kosztów produkcji, wskazując na istnienie dwóch teorii, pierwszej — szukającej osiągnięcia równowagi w obniżce cen przemysłowych, drugiej — w podwyżce cen artykułów rolnych. Żadna z tych metod nie może być zastosowana w czystej formie. Program Związku ma więc obejmować zarówno podwyżkę cen rolnych, jak i obniżenie kosztów produkcji. W związku z tem mówca obszernie rozpatruje kwestję obciążeń socjalnych: „Chcemy utrzymać ubezpieczenia społeczne, ale musimy je dopasować do naszych możliwości”. Znajdujący się w Sejmie projekt ustawy t. zw. scalemowej musi więc ulec rewizji w tym kierunku, aby nie powiększać ciężarów dla produkcji. Wysokość świadczeń społecznych nie może być w obecnych warunkach wielkością stałą, musi ona ulegać obniżeniu w okresie kryzysu.

Taryfy kolejowe są dalszym sztywnym składnikiem kosztów produkcji. Toteż program podkreśla potrzebę rozróżniania

w kolejnictwie zmiennych i stałych kosztów produkcji, a więc zależnych i niezależnych od natężenia ruchu. Wnioski więc idą w kierunku takich reform kolejnictwa, aby umożliwiona została obniżka taryf kolejowych: „istotna komercjalizacja, uniezależnienie kierownictwa, zmiany metod budżetowania i racjonalizacja całej gospodarki”.

W dalszym ciągu P. Wierzbicki zatrzymał się nad kwestją cen kartelowych, usiłując udowodnić, że akcja, podjęta w kie-

runku obniżenia tych cen, polega w dużej mierze na nieporozumieniu i nie jest uzasadniona.

W końcowych ustępach swego przemówienia mówca podkreślił specyficzne trudności sytuacji gospodarczej Polski, uzależnione w dużej mierze od położenia geograficznego, a dalej wyrażające się w słabej kapitalizacji i niskim stanie kultury materialnej i technicznej. W związku z tem uważa mówca za niezbędną wysoką ochronę celną.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH W SEJMIE. — Stosownie do postanowienia ustępu końcowego art. 44 Konstytucji w brzmieniu ustawy z dn. 2/VIII 1926 r., zmieniającej Konstytucję Rzeczypospolitej, Rząd wniósł do Sejmu 97 rozporządzeń Prezydenta Rzplitej, wydanych na podstawie ustawy z dn. 17/III 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydania rozporządzeń z mocą ustawy.

Zgodnie z postanowieniem art. 8 ustawy z dn. 31/VII 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych Minister Skarbu przedłożył Sejmowi do zatwierdzenia następujące rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych: o zmianie rozporządzenia w sprawie ceł wywozowych z dn. 27/II 1932 r., o uldze celnej na mace z dn. 1/III 1932 r., o częściowej zmianie rozporządzenia w sprawie ceł maksymalnych z dn. 26/III 1932 r., o ulgach celnych z dn. 23/III 1932 r., o zmianie rozporządzenia w sprawie ceł wywozowych z dn. 23/III 1932 r., w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dn. 15/IV 1932 r., o ulgach celnych na sandace, szczipaki, leszcze i stynki z dn. 23/IV 1932 r., o dalszem przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia o ulgach celnych na klipfiszę suszoną i makrele świeże z dn. 25/IV 1932 r., o uldze celnej na papier pakowy z dn. 4/V 1932 r., o ulgach celnych z dn. 6/V 1932 r., o ulgach celnych z dn. 28/VI 1932 r., o ulgach celnych na papier pakowy, gazetowy i kancelaryjny z dn. 21/VI 1932 r., o zawieszeniu ceł wywozowych od niektórych gatunków drewna, od niektórych metali półszlachetnych oraz od szmat, skrawków, tkanin, starych: lin, powrozów i sznurków, skrawków papieru i makulatury, w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dn. 17/VIII 1932 r., o uldze celnej na śledzie w sosie z dn. 3/IX 1932 r., o uldze celnej na celuloid z dn. 31/VIII 1932 r., w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dn. 8/IX 1932 r., o uldze celnej na ghejsi luszczoną, oraz 2 rozporządzenia Rady Ministrów: z dn. 22/VII r. b. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów i z dn. 22/VII r. b. w sprawie zakazu przywozu nawozów azotowych.

PRACE KOMISYJ SEJMU. — Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Budżetowej dn. 4/XI r. b. referentem ustawy skarbowej i referentem generalnym budżetu wybrany został P. Pos. B. Miedziński.

PRACE KOMISYJ SENATU. — Dn. 4 XI r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Skarbowo-Budżetowej Senatu, na której dokonano przydziału referatów poszczególnych części budżetu. I tak, objęli referaty poszczególnych części, względnie grup budżetu następujący PP. Senatorzy: Referat Generalny — Szarski, Prezydent Rzplitej i Prezydium Rady Ministrów — Wańkowicz, Sejm, Senat i Kontrola Państwowa — Drucki-Lubecki, Min. Spraw Zagranicznych — Hubicka, Min. Spraw Wojskowych — Dąbbski, Min. Spraw Wewnętrznych — Sobolewski, Min. Skarbu, Emerytury, Zaopatrzenia, Renty Inwalidzkie i Premie oraz Długi Państwowe — Szarski, Min. Sprawiedliwości — Żaczek, Min. Przemysłu i Handlu — Evert, Min. Komunikacji — Skoczylas, Min. Rolnictwa i Reform Rolnych — Rdułtowski, Min. Oświaty — Ehrenkreutz, Min. Opieki Społecznej — Barański, Min. Poczty i Telegrafów — Lempke, Monopole — Karłowski.

POSELSKIE WNIOSKI W SPRAWACH GOSPODARCZYCH. — Klub Narodowy złożył wniosek, wzywający Rząd do złożenia Sejmowi szczegółowych wyjaśnień, dotyczących rzekomo przyjętych, a niezgodnych z prawem, wobec niektórych zrzeszeń oraz firm przemysłowych i handlowych zobowiązań, a w szczególności wobec Zrzeszenia Producentów Drożdży i „Łuszczarni Ryżu” w Gdyni.

Sejmowy Klub Ukraiński złożył wniosek, aby Sejm wezwał Rząd do przymusowego obniżenia cen następujących skartelizowanych towarów: nafty, żelaza, węgla, cukru, cementu, blachy i drożdży, oraz nieskartelizowanych, jak skóry i wyroby włókiennicze — do poziomu, odpowiadającego obecnym cenom produktów rolnych i zwierzęcych.

Tenże Klub Sejmowy proponuje w osobnym wniosku wezwać Rząd do obniżenia o 50% cen wyrobów monopolowych, a przede wszystkim soli i zapalek.

Opierając się na art. 34 Konstytucji, Klub Narodowy złożył wniosek, na mocy którego Sejm miałby wyłonić nadzwyczajną komisję do zbadania całokształtu gospodarki Lasów Państwowych. Komisja ta miałaby opracować i przedstawić Sejmowi do zatwierdzenia w ciągu 2 tygodni swój regulamin, zawierający zakres jej działania, uprawnienia i sposób postępowania. W uzasadnieniu do tego wniosku wnioskodawcy powołują się m. in. na zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli Państwa, zawarte w sprawozdaniu za 1931/32 r., oraz na to, iż podczas sesji budżetowej 1931/32 r. Minister Rolnictwa miał oświadczyć zgodę na wybór specjalnej komisji dla zbadania gospodarki Lasów Państwowych.

W sprawie kosztów budowy niektórych gmachów państwowych i rzekomo popełnianych przy tem nadużyć — Klub Narodowy złożył wniosek, wzywający Rząd, aby w terminie 4 tygodni przedłożył Sejmowi dokładne sprawozdanie o kosztach budowy gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego, gmachu Centralnego Telegrafu i Telefonu w Warszawie oraz o nadużyciach, rzekomo popełnianych przy budowie tego gmachu i budynków pocztowych w Gdyni, oraz stratach, które miał z tego tytułu ponieść Skarb Państwa.

Wniosek Klubu Narodowego w sprawie rezerw skarbowych i stanu zadłużenia przedsiębiorstw państwowych idzie w kierunku zwrócenia się do N. I. K. P. o zbadanie i przedstawienie Sejmowi w ciągu 6 tygodni stanu obecnego i sposobu ulokowania rezerw skarbowych, stanu zadłużenia wszystkich przedsiębiorstw państwowych i monopolów wobec Skarbu Państwa, banków państwowych oraz innych wierzycieli krajowych i zagranicznych, oraz stanu rozrachunków między Skarbem Państwa a przedsiębiorstwem P. K. P. w czasie między 1/I 1927 r. a 30/IX 1932 r. Wnioskodawcy w uzasadnieniu do tego wniosku zwracają uwagę na płynność rezerw skarbowych wobec konieczności pokrycia z tych źródeł przewidywanego na rok 1933/34 deficytu.

Najwyższa Izba Kontroli sprawozdaniem za rok 1931/32 objęta również przeprowadzoną w Banku Gospodarstwa Krajowego rewizję — na mocy uchwały komisji budżetowej podczas obrad nad budżetem na 1930/31 r. Uznając to sprawozdanie za niedostateczne — Klub Narodowy złożył wniosek, domagający się od N. I. K. P. przedłożenia Sejmowi szczegółowych wyników tej rewizji.

W sprawie obciążenia Skarbu Państwa z tytułu zamówień na rachunek przyszłych budżetów — Klub Narodowy złożył wniosek, wzywający Rząd do przedstawienia Sejmowi w terminie 4-tygodniowym szczegółowego wykazu zamówień, dokonanych w administracji, przedsiębiorstwach państwowych, monopolach i specjalnych funduszach na poczet budżetu 1932/33 oraz dalszych, wraz z podaniem kwot, obciążających budżety w poszczególnych latach. Jak wiadomo, zamówienia na rachunek przyszłych budżetów mają na celu przyjęcie przez Rząd z pomocą przemysłowi w zwalczaniu okresu zastoju i zapobieganie bezrobociu. Wydatki na rachunek przyszłych budżetów czynione są od 1931 r. Sprawozdanie N. I. K. P. za rok 1931/32 o tem wspomina. Wnioskodawcy domagają się szczegółowych danych w tym względzie, aby wiedzieć, jakie sumy w złożonym preliminarzu budżetowym przeznaczono na zamówienia już wykonane, a jakie na zamówienia przyszłe w celu ustalenia rzeczywistych rocznych wydatków Państwa.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W PAŹDZIERNIKU 1932 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

Kraje	Październik			Wrze- Paź- sień dziern.		Wzrost (+) lub spadek (-) w stos. do urzędniczo 1932
	1929	1930	1931	1932	1931	
Rynki licencyjne	524	427	311	128	132	+ 4
Austria	335	272	211	92	98	+ 6
Czechosłowacja	77	73	73	30	30	—
Jugosławia	9	10	10	3	2	- 1
Niemcy	—	—	—	1	—	- 1
Węgry	103	72	17	2	2	—
Rynki, objęte konwencją eksport.	788	801	895	696	767	+ 71
Dania	152	164	218	124	128	+ 4
Norwegia	58	51	97	62	84	+ 22
Szwecja	257	244	295	278	320	+ 42
Estonia	—	6	4	2	5	+ 3
Finlandja	52	61	72	76	43	- 33
Łotwa	80	60	46	1	3	+ 2
Litwa	10	16	15	1	4	+ 3
Kłajpeda	17	5	13	2	3	+ 1
Islandja	5	3	—	5	11	+ 6
Belgia	—	2	26	19	14	- 5
Francja	91	108	47	71	75	+ 4
Holandja	10	5	11	5	14	+ 9
Włochy	56	76	51	50	63	+ 13
Inne rynki europejskie	37	31	19	23	43	+ 20
Irlandja	—	—	—	13	33	+ 20
Szwajcaria	15	13	11	7	6	- 1
Rumunia	17	14	4	3	4	+ 1
Z. S. R. R.	5	4	4	—	—	—
Rynki pozaeuropejskie	28	—	6	16	20	+ 4
Algier	5	—	6	7	13	+ 6
Turcja	—	—	—	2	—	- 2
Tunis	2	—	—	—	—	—
Brazylja	21	—	—	—	—	—
Argentyna	—	—	—	7	7	—
Węgiel okrętowy	73	84	67	30	29	- 1
Razem zagranicę:	1450	1343	1298	893	991	+ 98
W. M. Gdańsk	43	43	36	26	28	+ 2
Ogółem:	1493	1386	1334	919	1019	+ 100
Przeładunek węgla w portach:						
w Gdańsku	499	569	546	365	370	+ 5
w Gdyni	255	280	457	386	439	+ 53
Razem:	754	849	1003	751	809	+ 58

Eksport węgla w październiku przy tej samej liczbie (26) dni roboczych, co we wrześniu, wzrósł o 100 tys. t i wyniósł 1019 tys. t.

Wzrost eksportu dotyczył obu eksportujących rejonów, przy czym z rej. śląskiego wywieziono 824 tys. t, t. j. o 74 tys. t więcej, a z rej. dąbrowskiego 194 tys. t, a zatem o 26 tys. t więcej w porównaniu z wrześniem. Wywóz z rej. krakowskiego utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca i wyniósł 1 tys. t.

Z powyżej wymienionych ilości na rynki licencyjne wywieziono ogółem 132 tys. t, t. j. o 4 tys. t więcej, przy czym wzrost wywozu dotyczył wyłącznie Austrii.

Wywóz na rynki, objęte konwencją eksportową, wzrósł o 71 tys. t i wyniósł 767 tys. t, przy czym najpoważniej wzrosły wysyłki do państw skandynawskich oraz do krajów zachodnioeuropejskich z wyjątkiem Belgii. Natomiast zaznaczył się poważny spadek eksportu do Finlandji. Wysyłki do innych krajów, objętych tą grupą rynków, wykazują pewną poprawę w związku z sezonowym ożywieniem na tych rynkach.

Na inne rynki europejskie wywieziono ogółem 43 tys. t, t. j. o 20 tys. t więcej, głównie wskutek zwiększonych wysyłek do Irlandji. Na rynki pozaeuropejskie wyeksportowano w październiku ogółem 20 tys. t, czyli o 4 tys. t więcej, wyłącznie wskutek wzrostu wysyłek do Algieru.

Ilość wywiezionego węgla okrętowego zmniejszyła się o 1 tys. t i wynosiła w miesiącu sprawozdawczym 29 tys. t. Wywóz do W. M. Gdańska wzrósł o 2 tys. t i stanowił 28 tys. t.

Udział poszczególnych rynków w ogólnym eksporcie w październiku w porównaniu z miesiącem poprzednim przedstawiał się następująco (w %-ach):

	Październ.	Wrzesień
Rynki licencyjne	13'93	12'95
Rynki objęte konwencją eksportową	75'74	75'27
Inne rynki europejskie	2'50	4'22
Rynki pozaeuropejskie	1'74	1'96
Węgiel okrętowy	3'26	2'85
W. M. Gdańsk	2'83	2'75
Ogółem:	100'00	100'00

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła w październiku przy 26 dniach roboczych ok. 39 tys. t, a zatem wzrosła o 3'5 tys. t w porównaniu z miesiącem poprzednim. Wysyłka ta rej. śląskiego wynosiła ok. 31'5 tys. t, a z rej. dąbrowskiego ok. 7'5 tys. t.

Przeładunek w portach w miesiącu sprawozdawczym wzrósł o 58 tys. t i wyniósł 800 tys. t, z czego na Gdańsk przypada 370 tys. t, t. j. o 5 tys. t więcej, a na Gdynię 439 tys. t, t. j. o 53 tys. t więcej w porównaniu z wrześniem.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

WYKOŃCZALNICTWO W PRZEMYSŁE JEDWABNYM.

— Jedna z poważnych firm przemysłu włókienniczego przy współdziałaniu wielkiej fabryki szwajcarskiej podjęła obecnie w Rokiciu pod Łodzią budowę pierwszej na terenie Polski wykończalni i farbiarni dla przemysłu jedwabnego. Budowa ta ma być ukończona w dn. 31/XII r. b., poczem nastąpi uruchomienie wykończalni i farbiarni we wszystkich działach, niezbędnych dla produkcji tkanin jedwabnych.

Budowa pierwszej w Polsce wykończalni i farbiarni dla przemysłu jedwabnego stwarza poważny etap w dziedzinie rozwoju tej produkcji na terenie Polski. Zaznaczyć bowiem należy, że na wysokim poziomie stojąca polska produkcja jedwabna wysyłana była prawie w całości zagranicę do uszlachetnienia. Z tego tytułu odpływały zagranicę bardzo poważne kwoty, które obecnie, po uruchomieniu farbiarni i wykończalni pod Łodzią — pozostaną w kraju.

W latach przedwojennych uszlachetnianie produkcji polskiego przemysłu jedwabnego, który wykazywał w tym okresie bardzo pomyślny rozwój, odbywało się w Moskwie, gdzie wybudowana została pod koniec ub. stulecia duża farbiarnia i wykończalnia. W latach powojennych produkcja towarów jedwabnych początkowo zmalała w związku z niezwykłym silnym rozwojem przemysłu sztuczno-jedwabnego. Ostatnio jednak przemysł jedwabny rozpoczyna pomyślny rozwój, koncentrując się w Łodzi, która skupia 90% warsztatów. Poza tem ośrodki produkcji jedwabnej znajdują się w Warszawie, Bielsku, Buczaczu, Krakowie, Kołomyi i Mikuszowicach. Podkreślić należy, że na 60 przedsiębiorstw przemysłu jedwabnego zaledwie 8 znajduje się w posiadaniu firm zagranicznych, z czego 5 francuskich, 1 szwajcarska, 1 angielska i 1 niemiecka. Jakość tkanin jedwabnych, produkowanych przez przemysł polski, nie ustępuje zagranicy. Produkcja ta obejmuje wszelkie gatunki towarów, wytwarzane zagranicą, z wyjątkiem artykułów najwyższej kategorii, które z uwagi na kryzys nie mogą znaleźć zbytu na rynku wewnętrznym.

Dwa zasadnicze czynniki domagają się rozwiązania, jeżeli chodzi o zapewnienie polskiej produkcji jedwabnej warunków należytego rozwoju: konieczność stworzenia rodzimych źródeł surowca, przez rozwój hodowli jedwabników, oraz kwestja wykończalnictwa, która — jak powiedziano — doczekała się już pomyślniej realizacji. Problem surowca uwypukla się zwłaszcza na tle faktu, iż import tego artykułu w 1931 r. wyrządził się liczbą ok. 40 milin. Uzupełnieniem rozwoju hodowli jedwabników byłoby zapoczątkowanie przędzalnictwa jedwabnego, co rozwiązałoby całokształt tego zagadnienia.

Problem wykończalnictwa stanowił dotychczas również dotkliwą bolączkę produkcji jedwabnej. Farbiarnie i wykończalnie zagraniczne pobierały bardzo poważne kwoty z tytułu uszlachetniania towarów, które to sumy dochodziły do przeszło 2 miljn. fr. rocznie. Kwota ta pozostanie obecnie w kraju, dając zatrudnienie robotnikom polskim, którzy — według opinii wybitnych fachowców — odpowiadają całkowicie w swej pracy wymogom, jakie stawia wobec robotnika nowoczesna technika wykończalnictwa jedwabnego. Jednocześnie będą mogły być zredukowane koszty produkcji, którą długotrwały okres uszlachetniania nadmiernie podrażał. Brak wykończalni i farbiarni jedwabnej w kraju hamował wreszcie rozwój przemysłu w sensie zindywidualizowania produkcji na dużą skalę.

Projekty utworzenia farbiarni i wykończalni jedwabnej w Polsce istniały od dość dawna. Tak więc projektowano budowę wykończalni, w której — w charakterze spółdzielców — partycypowałyby zainteresowane firmy, produkujące towary jedwabne. Drugim projektem byłoby zrealizowanie tej koncepcji przez kapitalistów amerykańskich. Wreszcie i finansjści francuscy wysunęli projekt przeniesienia do Łodzi wielkiej apretury, wybudowanej przed kilkunastu laty pod Wiedniem. Koncepcje te nie zostały jednak zrealizowane, gdyż nosiły w sobie zarodki monopolu, zwłaszcza jeżeli chodzi o projekt amerykański, któryby uzależnił całkowicie polski przemysł jedwabny od kontroli kapitalistów amerykańskich. Zagadnienie rozwiązane zostało w sposób najbardziej właściwy, gdyż w oparciu o współpracę firmy krajowej z przedsiębiorstwem szwajcarskim. W związku z tem umożliwiona będzie całkowita kontrola w dziedzinie podatkowości, czego nie można byłoby wykonać w pełni w stosunku do przedsiębiorstw zagranicznych.

M. K.

ORGANIZACJA EKSPORTOWA PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO. — W związku z realizacją programu rozszerzenia eksportu włókienniczego, odbyła się w Łodzi w dn. 3 b. m., w obecności PP.: Dyrektora Departamentu Przemysłowego Min. Przem. i Han. Kandra oraz Dyrektora Państw. Instytutu Eksportowego Turskiego, konferencja w Izbie Przemysłowo-Handlowej z udziałem przedstawicieli organizacji przemysłu i handlu włókienniczego, najważniejszych firm eksportowych, oraz przewodniczących izbowych komisji: eksportowej, polityki gospodarczej oraz finansowej. Sytuację eksportu włókienniczego zreferował obszernie Wicedyrektor Izby Dr. H. Berkowicz, poczem zabrał głos P. Dyrektor Kandel, który wskazał na konieczność powołania do życia przy udziale organizacji przemysłowych poszczególnych ośrodków, reprezentujących włókiennictwo, oraz samorządu gospodarczego specjalnej organizacji o charakterze społecznym. Zadaniem jej byłaby szeroko pojęta propaganda i organizacja eksportu. Następnie P. Dyrektor Turski mówił o nowych prądach w zakresie polityki gospodarczej zagranicą — zrywających z dotychczasową przez kryzys podjętą polityką hamowania obrotów. Na tle tych prądów utworzenie instytucji eksportowej dałoby włókiennictwu poważny atut w postaci skoordynowania wysiłków poszczególnych przedsiębiorstw, działających na podstawie jednolitych form statutowo-organizacyjnych.

W wyniku ożywionej dyskusji uchwalono jednogłośnie powołanie do życia Komitetu Organizacyjnego projektowanej instytucji eksportowej, obejmującej cały przemysł włókienniczy zarówno w odniesieniu do jego poszczególnych branż, jak i do terytorjalnego położenia w Polsce. W skład Komitetu tego wejdą przedstawiciele następujących organizacji: Izby Przemysłowo-Handlowej, Związku Przemysłu Włókienniczego w P. P. (wielki przemysł), Kraj. Związku Przemysłu Włó-

kienniczego (średni przemysł), Stowarzyszenia Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego (drobny przemysł), Związku Przemysłu Dzianego, Stowarzyszenia Fabrykantów Wyrobów Pończosznicych, Kartelu Przędzalni Bawełnianych oraz Konwencji Przędzalni Wełny Czesankowej.

Komisja ta ustalić ma szczegółowo podstawy organizacyjne wspomnianej instytucji, opracować jej statut i sprecyzować program prac na najbliższy okres. Instytucja ta powstać ma przy Izbie Przem.-Handlowej w Łodzi, jako niezależna osoba prawna, korzystająca z pomocy Izby, jako najbardziej powołanej do tego z punktu widzenia całokształtu interesów włókiennictwa polskiego.

M. K.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY

LIKWIDACJA ZAPASÓW CUKRU. — Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami prawnymi w zakresie obrotu cukrem zasadniczy kontyngent cukru, przeznaczony na rynek wewnętrzny, oblicza się w ten sposób, że do cukru, spożytego w kraju w poprzednim okresie, dolicza się ilość cukru przywiezionego w tymże okresie z zagranicy. O ile spożycie cukru wzrasta, wówczas uruchamiany jest kontyngent zapasowy, przewidziany w ustawie z dn. 22/VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem, jeżeli natomiast konsumpcja cukru w kraju maleje, jak to ma miejsce od 1929/30 r., wówczas tworzą się zapasy, dla zlikwidowania których brak jest w ustawie o obrocie cukrem odpowiednich podstaw prawnych.

W chwili obecnej zapasy cukru kontyngentowego, powstałe skutkiem spadku spożycia tego artykułu w kraju, wynoszą około 100 tys. t. Zapasy te ciążyą nad naszym rynkiem, i w związku z tem stała się aktualną sprawa takiego znowelizowania ustawy z dn. 22/VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem, aby można było zapasy te likwidować w miarę potrzeby.

W celu stworzenia po temu odpowiednich podstaw prawnych zostało wydane rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X 1932 r. w sprawie uzupełnienia ustawy z dn. 22/VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 818). W rozporządzeniu tem omawiana sprawa została ujęta w ten sposób, że, o ile rozmiary niewykorzystanego przez cukrownie w ubiegłym okresie kontyngentu zasadniczego, przeznaczony na rynek wewnętrzny, przekroczą wysokość przeciętnej jednomiesięcznej spożycia cukru w kraju w ostatnim rocznym okresie, wówczas Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przem. i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Ref. Roln. będzie mógł albo wyłączyć nadwyżkę zapasu z kontyngentu zasadniczego, albo też wyznaczyć na następny okres kontyngent zasadniczy w wysokości niższej o całą nadwyżkę lub o jej część od tego kontyngentu, jaki wypadłby z dodania sumy spożycia cukru w kraju w poprzednim okresie i ilości przywiezionego cukru w tym czasie z zagranicy.

Można dyskutować nad tem, która z powyżej wymienionych dwóch dróg jest lepsza dla zlikwidowania zapasów, ciążyących obecnie nad naszym rynkiem, ponieważ jednak rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X 1932 r. jest pomyślane nie na jeden rok, ale prawdopodobnie na szereg kampanij, przeto odpowiedniej drogi dla danego roku ma być uzależniony od zgody trzech zainteresowanych Ministrów gospodarczych, należy uznać za posunięcie gospodarczo słuszne i uzasadnione.

W.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

TYDZIEŃ ROLNICZY. — Nie ulega wątpliwości, że siła i natężenie kryzysu w naszym kraju związana jest silnie z brakiem jednolitości frontu społecznego rolnictwa i brakiem aktywności polityczno-społecznej. Jakkolwiek Rząd wykazuje dziś daleko idące zrozumienie dla potrzeb rolnictwa, rozwijając energiczną akcją antykryzysową, żaden rząd jednak nie jest w stanie zastąpić w ochronie interesów rolnictwa samych zainteresowanych sfer gospodarczych, które muszą zdobyć się na świadomość swoich dążeń, sformułować swoje cele i skonkretyzować środki zaradcze. Potrzebny jest program rolniczy, two-

rzony przez samych rolników, potrzebne nam jest oparcie się w akcji, mającej na celu przeciwstawienie się skutkom kryzysu rolnego, na świadomej woli przedstawicieli rolnictwa.

Wskazane zadania ma realizować wielka manifestacja rolnicza — „Tydzień Rolniczy”, organizowany przez zrzeszenia rolnicze w dniach od 6 do 13 listopada r. b. Na czele organizacji Zjazdu stoi Wiceprezes C. T. O. i K. R. Pos. Felicjan Lechnicki. Organizacja Zjazdu polega na masowych zgromadzeniach rolniczych, zwoływanych najpierw na terenie powiatów. Zjazdy powiatowe wyłaniają delegacje na zjazdy wojewódzkie

te zaś z kolei wysyłają przedstawicieli na ogólnopolski Zjazd centralny, który odbędzie się w Warszawie dn. 13/XI r. b. i w którym weźmie udział kilka tysięcy delegatów.

Trudno dziś przewidzieć, jakie rezultaty da organizowany „Tydzień Rolniczy”. Uchwały jego wypadną prawdopodobnie po linii tez, sformułowanych przez odbyty niedawno w Warszawie zjazd przedstawicieli naczelnych organizacji rolniczych, które brzmią, jak następuje:

1) — a) obniżenie stopy procentowej Banku Polskiego oraz dozwolonej stopy bankowej i prywatnej przy zastosowaniu redukcji kosztów pośrednictwa kredytowego, b) konwersja zamrożonych kredytów krótkoterminowych i średnioterminowych na długoterminowe, c) konwersja kredytów długoterminowych przez obniżenie stopy procentowej i przedłużenie okresu amortyzacyjnego;

2) obniżenie cen artykułów monopolowych i wytworów przemysłów skartelizowanych, przystosowanie się tych cen do poziomu cen produktów rolniczych;

3) obniżenie taryfy kolejowej, której stawki, zbudowane na podstawie wysokich cen z 1927 r., obciążają nadmiernie koszty transportu, a nieraz uniemożliwiają przewóz produktów rolnych;

4) przeprowadzenie wzorem Państwa jak najdalej idących oszczędności w gospodarce instytucji komunalnych, co powinno

doprowadzić do zmniejszenia pobieranych opłat i podatków przez te instytucje, m. in. nadmiernie wygórowanych opłat samorządów miejskich, obciążających handel produktami rolnymi;

5) reforma systemu ubezpieczeń społecznych w kierunku zmniejszenia wynikających stąd dla warsztatów rolnych obciążeń;

6) utrzymanie w okresie przejściowym systemu środków, mających na celu podtrzymanie cen produktów rolnych, a w szczególności pełne zrealizowanie postulatów, wysuniętych w tym zakresie, przez konferencję czerwcową w Min. Rolnictwa;

7) przestrzeganie zasady preferencji dla artykułów rolniczych, w szczególności włókienniczych.

Niezależnie jednak od takich lub innych rezultatów przyszłych prac „Tygodnia Rolniczego” już sam fakt zorganizowania tak wielkiej manifestacji społeczno-gospodarczej wskazuje na wzrost samowiedzy społecznej i poczucia siły, jakie zaczyna ogarniać tę warstwę ludności, która stanowi przeszło 60% ogółu mieszkańców kraju, a której głos w sprawach politycznych i gospodarczych jest zupełnie niewspółmierny z jej rolą w życiu państwem Polski. Niech kryzys rolniczy, który wywołał tak wielkie szkody zarówno indywidualne, jak i straty społeczne — da choć ten dodatni rezultat, że skupi wszystkie siły społeczeństwa rolniczego wokół ratowania zagrożonego bytu podstawowej gałęzi polskiego gospodarstwa narodowego.

Cz. St.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

W SPRAWIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ POLSKIEJ SŁUŻBY ZAGRANICZNEJ. —

Powaznym zadaniem naszych urzędów zagranicznych jest działalność gospodarcza, mająca na celu opiekę nad już istniejącymi interesami handlowymi Polski w kraju urzędowania albo też pracę pionierską nad ekspansją eksportu polskiego w danym kraju. Obowiązek czuwania nad polskimi interesami ekonomicznymi ciąży w pierwszym rzędzie na placówkach, nieobarczonych opieką nad emigracją, gdyż mają one większą swobodę ruchów. Działalność gospodarcza polskich placówek zagranicznych w ostatnich latach silnie rozwinęła się i usprawniła, choć nie osiągnęła jeszcze tego poziomu wartości praktycznej, którą mogą się wykazać państwa o dużej rutynie handlowej. Rezultaty pracy naszych placówek jeszcze nie zawsze odpowiadają wymaganiom czynników gospodarczych kraju i nie zawsze dają dostateczną praktyczną pomoc polskim kupcom i przemysłowcom, gdyż sprawozdania gospodarcze nie zawsze przynoszą materiał, który mógłby być praktycznie wykorzystany, jeżeli nie natychmiast, to przynajmniej w przyszłości przy zmianie konjunktury na lepsze.

Dla orientacji w sytuacji stosunków gospodarczych Polski z zagranicą może dla konsulatów służyć przede wszystkim statystyka handlu zagranicznego Polski; konsulatory mogą z niej skrupulatnie wynotowywać wszystkie towary, które Polska już eksportuje w poważniejszych ilościach, z drugiej zaś strony mogą badać na podstawie statystyki handlu zagranicznego w kraju urzędowania, czy wywożone przez Polskę towary do kraju urzędowania są przywożone z zagranicy lub czy one już ewentualnie także z Polski przychodzą w dostatecznej ilości.

Każdy produkt i artykuł, importowany do danego kraju, który również Polska posiada na eksport, zostaje poddany wszechstronnej analizie pod względem jakościowym, ilościowym, warunków przewozowych, celnych, wysokości cen, pomocy, otrzymanej ze strony Rządu kraju pochodzenia etc., celem stwierdzenia możliwości konkurencyjnych dla polskiego towaru przy wprowadzeniu go na dany rynek zamiast takiegoż towaru innego pochodzenia. Takie ankiety gospodarcze mieć mogą jednak

korzyść dla naszego przemysłu i kupiectwa tylko wtenczas, jeżeli będą opracowywane nie jedynie na podstawie statystyki i prasy fachowej, a na podstawie przeprowadzonych wywiadów wśród sfer przemysłowych lub handlowych danej branży.

Tak przygotowane sprawozdanie będzie dopiero praktyczne i aktualne. Dlatego też przede wszystkim sam kierownik urzędu zagranicznego, chcąc nadawać odpowiedni kierunek pracy gospodarczej podległego mu urzędu, winien zapoznać się osobiście ze sferami gospodarczymi, mianowicie przede wszystkim przy warsztacie ich pracy. Pozwoli mu to prędko stwierdzić, jak jego osobisty autorytet oraz autorytet kraju, przez niego reprezentowanego, nabierać będzie znaczenia w kołach gospodarczych, oraz jakich ułatwień dozna powierzona mu placówka w pracy gospodarczej. Dlatego też kierownik placówki winien sobie jasno zdać sprawę z tego, że wizyty w izbach handlowych, w związkach przemysłowych i handlowych, w związkach branżowych tych artykułów, które Polskę najbardziej interesują, są konieczne; że kontakt osobisty z czołowymi firmami potrzebnej nam do ekspansji naszych artykułów branży, wzbudza tem większe zaufanie doń kół ekonomicznych, gdyż ludzie interesu cenią wysoko takie zainteresowanie się życiem gospodarczym ich kraju ze strony przedstawicieli państw obcych.

Raz nawiązany w ten sposób kontakt ze sferami gospodarczymi pozwala konsulowi i jego podwładnym urzędnikom wnikać z łatwością w życie gospodarcze danego kraju, gdyż bez trudności zdobędą w każdej chwili w krótkiej drodze potrzebne im informacje. Z drugiej strony poszczególni kupcy i przemysłowcy z własnej inicjatywy będą dany konsulat często odwiedzali.

W działalności pionierskiej referent handlowy konsulatu przy zbieraniu informacji nie może zgóry narzucać naszego towaru jako lepszego, tańszego i t. p., lecz winien oględnie badać w rozmowach towar konkurencyjny zagraniczny, wykazując przytem dobrą znajomość własnego towaru — pod względem jakości, sposobu przygotowania, opakowania transportu, kosztów ubocznych, głównych firm krajowych, trudniących się handlem danym artykułem, i t. p. W rezultacie przeprowadzonych rozmów samo wyniknie, czy nasz towar ma pewne szanse wejścia na dany rynek. Tylko znajomością danego przedmiotu, wyka-

zaniem dobrej orientacji w sytuacji można zaimponować tak praktycznym ludziom, jakimi są przemysłowcy i kupcy.

Osobisty kontakt kierownika placówki nie może ograniczać się tylko do samego miejsca urzędowania, a musi rozciągać się także na główne ośrodki gospodarcze całego okręgu urzędowania.

Dalszym środkiem pomocniczym, a raczej propagandowym, działalności gospodarczej naszych placówek zagranicznych jest biuletyn ekonomiczny, który powinien być wydawany w miarę możliwości i rozsyłany do prasy, izb handlowych, zrzeszeń przemysłowych i handlowych, a nawet niektórych firm prywatnych, specjalnie zainteresowanych niektórymi notatkami. Biuletyn taki, wydawany raz lub 2 razy miesięcznie, nie powinien zawierać długich artykułów, a tylko krótkie notatki o życiu gospodarczym Polski, oraz informacje konkretne, podające możliwości eksportowe z Polski. Próby, przeprowadzone w tym kierunku na niektórych placówkach, dały dodatnie rezultaty. Takie informacje, sformułowane w sposób precyzyjny, stylem poprawnym w języku kraju urzędowania, są chętniej przez prasę zamieszczane aniżeli długie artykuły, na które — zwłaszcza w prasie codziennej — niema miejsca.

Również korzystnym środkiem propagandowym mogą być odczyty gospodarcze, urządzone w izbach handlowych lub związkach przemysłowców i kupców, ale tylko wtenczas, jeżeli przedtem został urobiony grunt i zostały przychylnie usposobione sfery gospodarcze kraju urzędowania do życia gospodarczego Polski.

Institucjami pomocniczymi, w wysokim stopniu wydajnymi dla naszych urzędów zagranicznych, mogą być mieszane izby handlowe.

Założenie izby handlowej rokować może pewne szanse powodzenia, jeżeli stosunki handlowe między naszą placówką a sferami gospodarczymi zostały już zacieśnione w sposób wyżej przedstawiony. Założona w takich warunkach i na takich podstawach izba handlowa może pozyskać przy średnio rozwiniętej wymianie handlowej między obydwoma krajami dostateczne środki materialne do samowystarczalnego i normalnego funkcjonowania bez oglądania się na pomoc rządową. Takie izby handlowe o zdrowych podstawach egzystencji odciążają nasze placówki w pracy ekonomicznej, zabierając im część drobiazgowego zajęcia o charakterze bardziej handlowym i uzupełniają w tym kierunku działalność gospodarczą placówki.

Żeby placówki nasze mogły zawsze stać na wysokości zadania w swej działalności gospodarczej, ważne jest uzupełnianie teoretycznego przygotowania urzędników przez praktyczne wykształcenie gospodarcze — częściowo zapomocą zbiorowych wycieczek urzędników służby zagranicznej do ośrodków przemysłowych kraju (takie zbiorowe wycieczki zostały z powodzeniem zapoczątkowane już w 1927 r. i 1928 r.), oraz przez doroczne kursy gospodarcze o charakterze wybitnie praktycznym, prowadzone przez czołowych kierowników poszczególnych branż przemysłu i rolnictwa. Wykłady takie objąć powinny całokształt danego zagadnienia gospodarczego pod kątem widzenia naszych możliwości eksportowych, a zatem przedmiotem gospodarczych wykładów praktycznych powinny być: węgiel, żelazo, drzewo, wyroby włókiennicze, nafta i produkty naftowe, produkty chemiczne, dalej z pomiędzy rolnych: zboża, strączkowe, nasiona, ziemniaki-sadzeniaki i przetwory ziemniaczane, cukier, masło, jaja, a wreszcie zwierzęta i przetwory zwierzęce.

Na treść wykładów na powyższe tematy składać się mogą: a) krótka charakterystyka danej gałęzi przemysłu czy rolnictwa i jej możliwości eksportowe z Polski; b) trochę niezbędnej technologii; c) organizacje zawodowe i ewentualnie eksportowe poszczególnych gałęzi z dokładnymi adresami związków, a także informacje co do najsolidniejszych firm eksportowych danej branży; d) polityka eksportowa, dotycząca danych produktów, jak: zniżki kolejowe w kraju, taryfy kolejowe międzynarodowe, premje, zwrot cła etc.; e) dotychczasowe rynki zbytu, ich

wzmocnienie, pożądane nowe kierunki ekspansji dla produktów; f) wskazanie najgłówniejszej prasy fachowej danej branży; g) zwrócenie uwagi na to, czego sprawozdania gospodarcze zawierać nie powinny, aby nie spowodowały zbytecznej pracy ani dla placówki ani dla instytucji krajowych. Tego rodzaju przygotowanie praktyczne, choć bardzo pobieżnie odbyte, dałoby tem większego bodźca do zajęć gospodarczych naszym młodym urzędnikom służby zagranicznej i ułatwiłoby im ich działalność propagandowo-ekonomiczną, kiedy im powierzono zostanie czyto kierownictwo placówki, czy też tylko praca na placówkach zagranicznych.

Powyższe uwagi i wskazówki mają na celu zwrócenie uwagi, w jakim kierunku postępuje, względnie — mojem zdaniem — winno iść ulepszanie sprawności działalności gospodarczej naszych placówek, ażeby życie gospodarcze mogło mieć z niej jak największą praktyczną korzyść przy szukaniu i zdobywaniu nowych rynków zbytu.

J. D-ski

EKSPORT TRZODY I PRZETWORÓW MIĘSNYCH

W III KWARTAŁE 1932 R. — Ekspert trzody chlewnej i przetworów mięsnych w III kwartale r. b. wykazywał dość znaczne ożywienie. Transakcje kompensacyjne z Austrią wpłynęły na znaczne powiększenie eksportu żywca do tego kraju, podczas gdy eksport bitych świń utrzymał się w ramach kontyngentów. Rynek czeskosłowacki nie wykazywał żadnego ożywienia, inne zaś rynki nie wchodziły wcale w rachubę. Natomiast eksport bekonów i szynek do Anglii był nader intensywny, aczkolwiek pod koniec kwartału zarysowywać się zaczęły znaczne trudności z powodu wyższej ceny żywca w kraju i spadku ceny bekonów w Anglii. Poza tem wystąpiło zjawisko zmniejszenia się podaży trzody w kraju.

Ekspert żywca wynosił w (sztukach):

I kwartał 1932	35 222
II „ 1932	26 719
Lipiec	14 612
Sierpień	21 646
Wrzesień	27 794
III kwartał 1932	64 052

Z powyższej ilości wywieziono 61 253 szt. do Austrii, 2 722 szt. do Czechosłowacji i 75 szt. do Włoch.

Ekspert bitego towaru dał efekt następujący (w sztukach):

I kwartał 1932	3 436
II „ 1932	3 837
Lipiec	1 285
Sierpień	1 260
Wrzesień	1 598
III kwartał 1932	4 143

W kwartale tym wysłano 3 855 szt. do Austrii i 288 szt. do Francji.

Ekspert bekonów przedstawiał się w następujący sposób:

	q	szt świni
I kwartał 1932	162 239	295 000
II „ 1932	124 746	226 800
Lipiec	49 025	89 100
Sierpień	45 976	83 600
Wrzesień	59 379	107 900
III kwartał 1932	154 300	280 600

Ilości bekonów, wywiezione we wrześniu r. b., są nieco wyższe niż w poprzednich miesiącach, gdyż do września włączony został ostatni transport sierpniowy, który nie mógł być przedładowany w sierpniu z uwagi na strajk robotników portowych w Gdyni.

Ekspert szynek utrzymał się w III kwartale na dość wysokim poziomie i przedstawiał się, jak następuje:

	Peklo- wane	Wę- dzone	W puszkach	R a z e m	
	q	q	q	q	sztuk świni
I kwartał 1932	19 746	117	273	20 136	40 300
II „ 1932	21 856	137	344	22 337	44 600
Lipiec	7 943	32	81	8 056	16 100
Sierpień	6 257	24	45	6 326	12 600
Wrzesień	5 536	26	40	5 602	11 200
III kwartał 1932	19 736	82	166	19 984	39 900

Kierunki wywozu szynki w III kwartale 1932 r. były następujące (w q):

	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Razem
Anglja	7 813	6 273	5 426	19 512
Austria	32	24	34	90
Belgia	198	23	141	362
Luksemburg	0	—	1	1
Stany Zjedn. Am.	—	6	—	6
Holandja	13	—	—	13

Eksport wędlin i innych przetworów mięsnych był niewielki i wyniósł:

	q	sztuk świń
I kwartał 1932	833	1 600
II „ 1932	336 6	700
Lipiec	73	—
Sierpień	96	—
Wrzesień	151	—
III kwartał 1932	320	650

Kierunki wywozu były następujące (w q):

	Lipiec	Sierpień	Wrzesień
Anglja	50	43	119
Austria	20	17	21
Włochy	1	2 9	2 6
Kongo belg.	—	—	2
Luksemburg	—	0 4	2 7
Marokko	1 4	—	3 1
Belgia	—	0	—
Francja	—	0 3	—
Kamerun	—	0 4	—
Stany Zjedn. Am.	—	32	—
Szwajcaria	0 3	—	—

Ogólny eksport trzody i przetworów w III kwartale przedstawiał się w następujący sposób:

	III kwartał		II kwartał		I kwartał	
	szt. świń	%	szt. świń	%	szt. świń	%
Świnie żywe	64 000	16 4	26 700	8 8	35 200	9 4
„ bite	3 850	1 0	3 800	1 3	3 400	0 9
Bekony	280 600	72 1	226 800	74 9	295 000	78 5
Szynki	39 900	10 3	44 600	14 8	40 300	10 8
Wędliny	650	0 2	700	0 2	1 600	0 4
Ogółem:	389 000	100 0	302 600	100 0	375 500	100 0

Ogólne nasilenie eksportu w III kwartale r. b. było więc większe, niż to miało miejsce w II kwartale, i kwartał ten wykazał wogóle największy eksport w r. b. Dzięki tak znacznemu eksportowi ceny na trzodę w kraju utrzymały się na bardzo wysokim stosunkowo poziomie.

Udział poszczególnych krajów w globalnym eksporcie trzody chłwej i przetworów mięsnych był w ciągu III kwartału następujący (w okrągłych liczbach):

	Szt. świń	%
Anglja	320 300	82 3
Austria	65 100	16 7
Czechosłowacja	2 700	0 7
Inne kraje	900	0 3

Obserwujemy dalsze powiększanie się udziału austriackiego z 9 3% w II kwartale i 7 2% w I kwartale r. b.) przy dalszym spadku udziału Czechosłowacji (z 0 8% w II kwartale i 1 8% w I kwartale), co by łącznie ze wzrostem udziału eksportu żywcą w ogólnym wywozie pozwalało wskazywać na pewne odrodzenie eksportu trzody żywej.

M. Pogorzelski

TRUDNOŚCI WYWOZU JAJ Z POLSKI. — Pozycja wywozu jaj jest za mało doceniana w wywozie polskim, choć stanowi rok rocznie przeszło Z 100 milin. w bilansie handlowym. Należy podkreślić, że wywóz jaj zajmuje od szeregu lat czwarte miejsce w wywozie rolnym, ustępując miejsca jedynie wywozowi drzewa, trzody i mięsa oraz cukru. Dla unaocznienia znaczenia tego wywozu dla wywozu rolniczego i bilansu handlowego wogóle wskażemy kilka charakterystycznych liczb. I tak, w 1929 r. wywóz jaj stanowił 5% ogólnego wywozu (wartości), a 15% wywozu rolnego, w 1930 r. odpowiednio — 5 5% i 15%, w 1931 r. — 4% i 7%. W liczbach absolutnych wywóz w ostatnich latach przedstawiał się, jak następuje (w milin. Z): 1928 r. — 144, 1929 r. — 142, 1930 r. — 135, 1931 r. — 98. Wywóz jaj z Polski stanowi

również poważną pozycję w obrocie światowym jajami. Obrót ten wynosi rocznie ok. 4 milin. q (na podstawie cyfr Międzynarodowego Instytutu Rolniczego). Udział Polski w tem stanowił: w 1926 r. 20%; wywozu europejskiego, a 15% wywozu światowego, w 1927 r. odpowiednio — 21% i 16 5%, w 1928 r. — 16 5% i 13%, w 1929 r. — 16 5% i 13%, 1930 r. — 16% i 13%. Poważniejszym od Polski eksporterem jest jedynie Holandia, poza tem duży udział mają: Belgja, Irlandja, Z. S. R. R i Jugosławja. Rola zatem Polski, jako dostawcy jaj na rynki światowe, leżące przeważnie w Europie Zachodniej (głównie Anglja, Niemcy, Włochy, Hiszpanja, Szwajcaria, Austria i Francja) jest potencjalnie bardzo wybitna, i Polska powinna mieć znaczenie bardzo poważnego konkurenta na rynku światowym. Jednakże, jak zauważamy już z liczb, wyżej wymienionych, procentowy udział Polski w wywozie światowym kurczy się. Przyczyny tego kurczenia się wynikają przede wszystkim z rozwoju krajowej produkcji przemysłowych rynków zbytu w Zachodniej Europie. Poza tem zaś powstają naskutek dyskryminacji celnej przywozu polskiego. I tak, np. Niemcy i Anglja rozwinęły własną produkcję, faworyzując jednocześnie przywóz: pierwsze — tylko z krajów traktatowych, druga — z własnych dominjów. Przyczyny powyższe można scharakteryzować jako głębsze, wynikające z zasadniczych linii polityki handlowej krajów przemysłowych. Prawdopodobnie za ich przykładem pójda inne kraje odbiorcze, kierując się zasadami autarkicznej polityki handlowej.

Rezultaty tej polityki odbiły się na wywozie jaj z Polski szczególnie w ostatnim roku. W okresie 8 miesięcy r. b. wartość wywozu zmalała do Z 37 milin. w porównaniu z Z 67 milin. w analogicznym okresie r. ub., a zatem o ok. 45%. Mniej natomiast spadła waga wywozu, a mianowicie z 340 tys. q na 260 tys. q, czyli o 24%. Spadek ceny jednostkowej wywozu nie jest zresztą zjawiskiem nowym, trwa bowiem od szeregu lat, i nie jest zjawiskiem specyficznym polskim, ale — jak zauważymy dalej — przy naszej konstrukcji eksportowego handlu jajczarskiego jest szczególnie dotkliwy. Cena bowiem jaj w Polsce obniżyła się w 1931 r. na Z 2 za 1 kg z Z 2 40 w 1930 r. i Z 2 60 w 1929 r. Oczywiście, tempo spadku w r. b. będzie jeszcze silniejsze. Za 8-miesięczny okres r. b. cena statystyczna wypada Z 1 09.

Z 7 głównych rynków odbiorczych 5 stosuje w stosunku do przywozu jaj wysokie stawki celne, 3 — zakazy przywozu, 1 zaś — zakazy dewizowe. W tych warunkach, oczywiście, o normalnem konkurencyjnym torowaniu sobie drogi na rynki nie może być mowy.

Z drugiej strony należy zauważyć, że Polska jest predestynowana specjalnie do utrzymania, a nawet rozwoju tej gałęzi wywozu. Potencjalne nasze możliwości wynikają z taniości hodowli drobiu, opartej przede wszystkim na obfitości paszy i rąk do pracy. Również jakość towaru pomimo małej dorodności (to znaczy niskiej wagi jaj na jednostkę) jest zupełnie wystarczająca. Oczywiście, są pewne braki naszego towaru, jak: stosunkowo nieduży procent jaj dużych, wymaganych przez niektóre rynki, jak duży odsetek jaj nieświeżych, brudnych i zbytek małych, co wynika z wad produkcji i aparatu skupu, jednakże możliwości naprawy tych braków są duże i zupełnie realne.

Natomiast znacznie bardziej niebezpieczną wadą naszego eksportu wynika ze struktury eksportowego handlu jajczarskiego w Polsce. Mianowicie, wywóz ten jest wykonywany przez kilka firm, obejmujących $\frac{1}{3}$ tego wywozu, oraz kilkadziesiąt firm drobnych, obejmujących resztę wywozu. Otóż, o ile te duże firmy mogą sobie pozwolić na pozycję mocniejszą wobec odbiorcy i pewne dyktowanie warunków dostawy i cen, o tyle firmy drobne pozostają całkowicie w rękach odbiorców — do tego stopnia, że sprzedają im towar loco skład własny, godząc się na każdą cenę. To też w dużej części ratują nasz wywóz stosunki, posiadane oddawna przez naszych eksporterów z importerami kołami pośredniczącymi krajów europejskich.

W danej więc chwili stoimy wobec poważnej obawy utrwalenia się pozycji pośrednictwa w naszym handlu jajczarskim, t. zn. odciążenia od rynków bardziej odległych, tracenia rynków przemysłowych i cofania się z rynków kontyngentowych, a w dalszej konsekwencji — wobec spadku produkcji. Wprawdzie bowiem aparat eksportu jajczarskiego jest dość wytrzymały na straty (przykład stanowią straty eksportu chłodniczego w 1929/30 r.) i dość elastycznie dostosowujący się do technicznych wymagań odbiorców oraz do administracyjnego protekcjonizmu krajów odbiorczych, to jednak, z chwilą gdy jego rentowność znacznie się zmniejsza, poprosito zmniejszy swoje obroty i zakupy na rynku.

Biorąc powyższe względy pod uwagę, należałoby zastanowić się, czy eksport jaj, jako hodowlany (a zatem bardziej pożądanym z punktu widzenia dynamiki warunków społecznych i technicznych naszej produkcji rolnej) nie winien być tak

wspomagani i popierani, jak wywóz mięsa, drobiu i masła. Należy tu dodać, że premijowanie wywozu zbóż, jeśli nie jest konsekwentnie połączone z premijowaniem wywozu artykułów hodowlanych, pociąga za sobą tem trudniejszą sytuację wywozu hodowlanego, albowiem: 1) stwarza dumpingową cenę wyższą zbóż i paszy, jako surowca, 2) dostarcza tę samą paszę, jako surowiec, po niższych cenach konkurencyjnych produkcji krajów odbiorczych i krajów, będących współzawodnikami w obsylnianiu produktem hodowlanym rynku światowego. Z tych też względów tem więcej należy zwrócić uwagę na eksport jaj z punktu widzenia państwowej polityki celnej (zwrot ceł), kredytowej, taryfowo-kolejowej a także i handlowo-traktatowej. Niewątpliwie również i produkcja zacznie się dostosowywać do nowych warunków zbytu, wymagających pewnej racjonalizacji, zmierzającej w kierunku produkcji towaru czystszejszego i czystszejszego.

Z. Łopieński

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 23 października do 8 listopada r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	23 ÷ 31/X		1 ÷ 8/XI		Wzrost (+) Spadek (-) %
	zł	g	zł	g	
Pszennica					
Warszawa	27.49	3.09	26.95	3.03	- 2.0
Poznań	23.46	2.64	23.45	2.64	—
Lwów	25.37	2.85	25.37	2.85	—
Przeciętna	25.44	2.85	25.26	2.84	- 0.7
Żyto					
Warszawa	16.65	1.87	16.42	1.85	- 1.1
Poznań	14.64	1.64½	14.79	1.66	+ 0.9
Lwów	17.18	1.93	17.18	1.93	—
Przeciętna	16.16	1.81½	16.13	1.81	—
Owies					
Warszawa	17.09	1.92	16.76	1.88	- 2.1
Poznań	14.12	1.59	14.27	1.60	+ 0.6
Lwów	18.00	2.02	18.87	2.12	+ 5.0
Przeciętna	16.40	1.84	16.63	1.87	+ 1.6
Jęczmień browarowy					
Warszawa	17.50	1.97	17.50	1.97	—
Poznań	17.00	1.91	16.75	1.88	- 1.6
Lwów	17.75	1.99	17.75	1.99	—
Przeciętna	17.42	1.96	17.33	1.95	- 0.5
Jęczmień zwykły					
Warszawa	16.25	1.82½	16.15	1.81	- 0.8
Poznań	14.28	1.60½	14.06	1.58	- 1.6
Lwów	14.00	1.57	14.00	1.57	—
Przeciętna	14.84	1.67	15.07	1.65	- 1.2

— Na rynkach zbóż chlebowych panowała w okresie sprawozdawczym (od 31 października do 5 listopada) tendencja dość spokojna, nie przynosząc poważniejszych różnic cen w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Na giełdzie warszawskiej ceny kształtowały się naogół zniżkowo; niewielkie mianowicie straty poniosły: pszenica, owies jednolity i zbierany, otręby pszenne oraz mąka żytnia (ta ostatnia zł 100 na 100 kg); odwrotnie przedstawia się sytuacja na giełdzie poznańskiej, gdzie naogół ceny zwykływały: pszenica, żyto, owies oraz mąka pszenna i żytnia — również w niewielkim stopniu. Ceny niewymienionych zbóż i przetworów na powyższych giełdach, jak również wszystkie notowania giełdy gdańskiej pozostały bez zmiany na dotychczasowym poziomie. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych okres sprawozdawczy nie przyniósł zasadniczych zmian — obroty nadal były ograniczone przy nieznacznych wahaniach cen.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona, jara, szklista 132 hfl. 27.50 ÷ 28.00 (28.00 ÷ 28.50), — jednolita 126 hfl. 26.50 ÷ 27.00 (27.00 ÷ 27.05), — zbierana 124 hfl.

26.00 ÷ 26.50 (26.00 ÷ 26.50), żyto standard I 119 hfl. 16.25 ÷ 16.50 (16.55 ÷ 17.00), — standard II 117 hfl. 16.00 ÷ 16.25 (16.25 ÷ 16.50), jęczmień brow. 117 hfl. 17.00 ÷ 18.00 (17.00 ÷ 18.00), — przemiałowy 16.00 ÷ 16.50 (16.00 ÷ 16.50), owies jednolity 78 hfl. 17.00 ÷ 17.50 (17.52 ÷ 17.75), — zbierany 73 hfl. 16.00 ÷ 16.50 (16.52 ÷ 16.75), mąka pszenna luksusowa wym. 40 ÷ 50% 45.00 ÷ 50.00 (45.00 ÷ 50.00), — pszenna 4/0 wym. 50 ÷ 60% 40.00 ÷ 45.00 (40.00 ÷ 45.00), — żytnia pyłowa I gat. 65 ÷ 55% 27.00 ÷ 29.00 (28.00 ÷ 30.00), — sitkowa II gat. po 55% 21.00 ÷ 23.00 (22.00 ÷ 24.00), — razowa 95% 21.00 ÷ 23.00 (22.00 ÷ 24.00), otręby pszenne łuski - szale 11.00 ÷ 11.50 (11.00 ÷ 11.50), — pszenne średnie 10.00 ÷ 10.50 (10.50 ÷ 11.00), — żytnie 9.00 ÷ 9.50 (9.00 ÷ 9.50).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 23.00 ÷ 24.00 (22.50 ÷ 23.50), żyto 14.80 ÷ 15.00 (14.40 ÷ 14.60), jęczmień brow. 16.00 ÷ 17.50 (16.00 ÷ 17.50), — przemiałowy 64 ÷ 66 kg 13.50 ÷ 14.00 (13.50 ÷ 14.00), — 68 ÷ 69 kg 14.00 ÷ 14.75 (14.00 ÷ 14.75), owies 14.25 ÷ 14.50 (13.75 ÷ 14.00), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 36.50 ÷ 38.50 (35.50 ÷ 37.50), — żytnia 65%-owa wraz z workiem 23.50 ÷ 24.50 (22.50 ÷ 23.50), otręby pszenne grube 10.00 ÷ 11.00 (10.00 ÷ 11.00), — pszenne średnie 9.00 ÷ 10.00 (9.00 ÷ 10.00), — żytnie 8.75 ÷ 9.00 (8.75 ÷ 9.00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica biała o wadze 128 hfl. nowa 14.75 ÷ 15.00 (14.75 ÷ 15.00), żyto nowe przemiałowe o wadze 120 hfl. 9.50 (9.50), — eksportowe o wadze 120 hfl. 9.25 (9.25), jęczmień nowy wyborowy 10.00 ÷ 10.50 (10.00 ÷ 10.50), — średni 9.25 ÷ 9.65 (9.25 ÷ 9.65), — mierny 108 hfl. 9.00 ÷ 9.25 (9.00 ÷ 9.25), otręby pszenne szale 6.60, — pszenne średnie 6.40 (6.40), — żytnie 6.15 (6.15).

PASZA

— Ostatni miesiąc przyniósł na rynkach paszy poprawę cen siana i niektórych gatunków makuchów; słoma naogół ceniona była nieco niżej. Podaż dostateczna przy średnich obrotach.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg przy dostawie wozowej (w nawiasach podane są ostatnie notowania): siano nowe 12.00 ÷ 13.00 (12.00 ÷ 13.00), siano koniczynowe 13.00 ÷ 14.00 (13.00 ÷ 14.00), — gorsze gatunki 10.00, słoma prosta 8.50 ÷ 9.00 (8.00 ÷ 9.00); franco wagon stacja załadowania: siano 7.00 ÷ 8.00 (7.50 ÷ 8.50), słoma 5.00 (5.00 ÷ 5.50); franco skład Warszawa (detal): mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 55% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 33.00 ÷ 34.00 (33.00 ÷ 34.00), kuch sojowy srutowy 46% w workach brutto 30.00 ÷ 31.00 (30.00 ÷ 31.00), kuch palmowy 29.00 ÷ 30.00 (29.00 ÷ 30.00), kuchy słonecznikowe w taflach 20.00 ÷ 21.00 (19.00 ÷ 20.00), — mielone 21.50 ÷ 22.50 (20.50 ÷ 21.50), — lniane 22.00 ÷ 23.00 (21.00 ÷ 22.00), — mielone 23.00 ÷ 24.00 (22.00 ÷ 23.00), — rzepakowe w taflach 19.00 ÷ 20.00 (18.00 ÷ 19.00), — mielone 20.00 ÷ 21.00 (19.00 ÷ 20.00), wyłoki buraczane wraz z workiem 13.00 ÷ 14.00 (13.00 ÷ 14.00), mączka mięsokostna loco skład 25.00 ÷ 30.00 (25.00 ÷ 30.00), — zagraniczna w detalu 45.00 ÷ 50.00 (45.00 ÷ 50.00); parytet wagon Warszawa: makuchy lniane 21.00 ÷ 22.00 (19.00 ÷ 20.00), — rzepakowe 16.50 ÷ 17.00 (16.50 ÷ 17.00), — słonecznikowe 42 ÷ 44% 17.50 ÷ 18.00 (17.00 ÷ 17.50), otręby pszenne szale 11.00 ÷ 11.50 (11.00 ÷ 11.50), — pszenne średnie 10.00 ÷ 10.50 (10.50 ÷ 11.00), — żytnie 9.00 ÷ 9.50 (8.50 ÷ 9.00).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): siano nadnotekkie luzem 6.00 ÷ 6.50 (5.25 ÷ 6.00), — prasowane 6.75 ÷ 7.40 (6.25 ÷ 6.75), — zwykłe luzem 5.00 ÷ 5.25 (5.00 ÷ 5.25), — prasowane 5.80 ÷ 6.70 (5.50 ÷ 6.00), słoma pszenna i żytnia luzem 2.50 ÷ 2.75 (2.75 ÷ 3.00), — prasowana 3.00 ÷ 3.25 (3.25 ÷ 3.50), — owsiana i jęczmienna luzem 2.50 ÷ 2.75 (2.75 ÷ 3.00), — prasowana 3.00 ÷ 3.25 (3.25 ÷ 3.50), otręby pszenne grube 10.00 ÷ 11.00 (10.00 ÷ 11.00), — pszenne średnie 9.00 ÷ 10.00 (9.00 ÷ 10.00), — żytnie 8.75 ÷ 9.00 (8.75 ÷ 9.00).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 31 października do 5 listopada 1932 r.

— Okres sprawozdawczy nie przyniósł poważniejszych zmian na giełdzie warszawskiej; obroty nadal koncentrowały się niemal wyłącznie na akcjach Banku Polskiego, pozostałe zaś akcjami zawierano sporadyczne tylko transakcje. Dla poszczególnych akcji usposobienie nieco mocniejsze.

W grupie akcji bankowych obracano nadal wyłącznie akcjami Banku Polskiego; przy słabszej tendencji poniosły one dalszą stratę (zł 1.25). Z akcji przedsiębiorstw cukrowniczych notowano Chodorów, którego kurs w porównaniu z notowaniami okresu poprzedniego poprawił się o zł 1.00. Od dłuższego

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

czasu nienotowanemi akcjami Warsz. T-wa Kopalń Węgla obracano po kursie obniżonym o zł 1'00. Z pośród akcji przedsiębiorstw metalurgicznych nieliczne transakcje zawierane były akcjami Lilpopa i Starachowic; kurs pierwszych podniósł się o zł 0'25, drugie zaś wykazują taką zniżkę. Z dn. 4 listopada r. b. akcje S. A. „Siła i Światło” notowane są bez koponu za 1930/31 r., wartości 5%.

Zainteresowanie akcjami na giełdach prowincjonalnych było w okresie sprawozdawczym nadal niezbyt wielkie; w porównaniu z notowaniami okresu poprzedniego kursy kształtowały się naogół zniżkowo.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 5/XI
Bank Polski	zł 100	85'50	84'25	84'50 - 84'25
Chodorów	zł 100	82'00	82'00	—

	Warsz. T-wo Kopalń Węgla	Lilpop	Starachowice	
	zł 100	zł 25	zł 50	17'00 12'75 8'00
				17'00 12'75 8'00
				— 12'75 —

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł ; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski — 85'50 — 85'00 (82'00), Jaworzno — 11'10 — 10'50.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Chodorów — 89'00 (86'00), Tresp — 75'00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 85'00 (86'00), Lubań-Wronki — 25'00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

OTWARCIE LINJI KOLEJOWEJ WOROPAJEWO — DRUJA. — Dn. 6/XI nastąpiło w obecności Pana Premjera Prystora i Pana Ministra Komunikacji Inż. Butkiewicza, uroczyste otwarcie ruchu na nowozbudowanej linii kolejowej Woropajewo — Druja. Linja ta, łącząca 2 stacje krańcowe, już należące do sieci kolejowej, przecina po przekątnej, długiej na 99 km, dużą połączoną północnej Wileńszczyzny, dotąd zupełnie komunikacji kolejowej pozbawioną. Posiada ona przeto znaczenie arterji ożywczey dla życia gospodarczego tej części kraju, kraju wyłącznie rolniczego, który wskutek braku dobrych dróg i wysokich dzięki temu kosztów transportu ponosił straty dwukrotne: będąc zmuszony tanio sprzedawać na miejscu płody gospodarki rolnej i hodowlanej, a płacić drogo za sprowadzane maszyny, narzędzia i nawozy.

To znaczenie nowej arterji komunikacyjnej zrozumiała dobrze ludność miejscowa i dała temu wyraz przez wydatną pomoc przy budowie kolei w postaci ofiarowania w wielu wypadkach bezinteresownie rąk roboczych i sprzętaju. Okoliczność ta nie pozostała bez wpływu na wykończenie nowej kolei, której koszt, obliczony pierwotnie na zł 26 miljn., udało się po pewnych zmianach w planie zredukować do zł 11 miljn. i sama budowę uskutecznić teraz, w okresie, zdawałoby się, najcięższym.

Narazie otwarte zostały stacje: Woropajewo, Szarkowszczyzna, Miory i Druja. Dwie stacje pośrednie: Połowo i Pohost wykończone będą w roku przyszłym. W następstwie projektowana jest budowa w Druju portu na Dźwinie u zbiegu rzek Dżisny i Drujki, jako pierwszy etap przyszłej drogi do Rygi i Kłajpedy.

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH W LIPCU 1932 R. — Przewóz podróźnych w lipcu r. b. (31 dni) wyniósł ogółem 12 068 316 osób i w porównaniu z czerwcem (30 dni — 11 038 766 osób) zwiększył się o 9'3%, a w porównaniu z lipcem r. ub. (13 633 601 osób) zmniejszył się o 11'5%.

Zwiększenie ruchu pasażerskiego w lipcu w porównaniu z czerwcem spowodowane zostało masowemi wyjazdami na letnie wyuczasy, do uzdrowisk i zdrojowisk oraz na wycieczki w celach turystycznych.

Regularność ruchu pociągów pasażerskich dalekobieżnych wynosiła w lipcu r. b. 91%.

Przewóz towarów w lipcu przy 26 dniach roboczych wynosił 3 983 802 t (oprócz kolejowych gospodarczych) i w porównaniu z czerwcem r. b. (25 dni roboczych — 3 711 338 t) zwiększył się o 7'3%, a w porównaniu z lipcem r. ub. (27 dni roboczych — 5 403 489 t) zmniejszył się o 26'3%. Naładowano w lipcu r. b. na stacjach linii normalnotorowych P. K. P. i W. M. Gdańska 293 136 wagonów 15-tonnowych, a przyjęto od kolei zagranicznych 28 954 wagonów z ładunkami, adresowanymi do Polski oraz przechodzącymi przez Polskę tranzytem, czyli razem przewieziono 322 090 wagonów ładownych (włącznie z przesyłkami gospodarczymi). W porównaniu z czerwcem r. b. (303 960 wag.) ogólna praca kolei w zakresie przewozu towarów zwiększyła się w lipcu o 6% (liczbą wagonów, użytych do przewozu), ładowanie zaś na stacjach P. K. P. i W. M. Gdańska zwiększyło się o 6'4%. W porównaniu z lipcem r. ub. (444 044 wag.) praca ogólna kolei zmniejszyła się o 27'5%.

Tabor parowozowy i wagonowy w dn. 1/VII r. b. wynosił: parowozów 5 407, w porównaniu z lipcem r. ub. (5 390) więcej o 0'31%; w naprawie było 11'46%; wagonów osobowych 12 138, więcej niż w r. ub. (12 088) o 0'41%; w naprawie było 9'69%; wagonów towarowych 157 361, więcej niż w r. ub. (156 207) o 0'74%; w naprawie było 3'08%. Nowego taboru normalnotorowego dostarczyły fabryki w lipcu ilości następujące: parowozów osobowych 3, wagonów osobowych 10, wagonów towarowych 314.

Na dz. 1/VIII r. b. liczba wagonów towarowych, odstawionych do rezerwy, wynosiła: krytych 27 683, węglarek 30 159, platform 10 718, innych 400, razem 68 960 (na dz. 1/VII było w rezerwie 69 526 wagonów).

Przebieg pociągów w lipcu r. b. wynosił: w ruchu osobowym 5 482 148 poc.-km. — towarowym 3 087 873 poc.-km. razem 8 570 021 poc.-km. W porównaniu z czerwcem r. b. (8 012 061 poc.-km) ogólny przebieg pociągów w lipcu r. b. zwiększył się o 6'96%, w porównaniu zaś z lipcem r. ub. (10 368 640 poc.-km) ogólny przebieg zmniejszył się o 17'3%.

Wpływy P. K. P. w lipcu r. b. wynosiły (w zł):

Przewóz osób	25 221 598
„ bagażu i przesyłek ekspresowych	1 145 609
„ towarów	50 472 457
Przewozy uboczne	970 589
Razem:	77 810 253

W porównaniu z czerwcem r. b. (zł 72 976 829) wpływy w lipcu r. b. zwiększyły się o 6'6%, a w porównaniu z lipcem r. ub. (zł 107 095 630) zmniejszyły się o 27'3%.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — Pewne zrównoważenie rynków zbożowych oraz względne ustabilizowanie się walut wytworzyły w ub. tygodniu warunki korzystniejsze dla kształtowania się rynku frachtowego, co spowodowało zawarcie całego szeregu kontraktów. Jednakże nie notowano zasadniczych zmian w stawkach, które pozostały na bardzo niskim poziomie.

Na rynku La Platy zakontraktowano 17 statków o łącznym tonnażu 118 300 t; z portów górnego biegu rzeki płacono sh 13/6 do Antwerpii, sh 13/9 do Rotterdamu przy załadunku natychmiastowym, a sh 13/6 w listopadzie. Za większe statki z San Lorenzo do portów Anglii i Kontynentu płacono od sh 16/3 do sh 16/9, za średnie sh 16/6 do 17.

Sytuacja na rynku Montreal była bardzo niekorzystna, akceptowano 5½ cts za 100 lbs do Antwerpii i Rotterdamu, a 8 do 8½ cts do portów morza Śródziemnego. Eksport cukru z Kuby wykazywał tendencję mocną, płacono sh 14/3 do 14/6 do portów Anglii i Kontynentu przy załadunku natychmiastowym.

Rynki wschodnie i australijskie wykazywały również tendencję mocną. Eksporterzy australijscy frachtowali głównie przychodzący w balaście tonnaż europejski po stawce sh 26/3 z zachodnich portów załadowania na listopad i grudzień. Za żaglowce z południowych portów płacono sh 27/3 do 27/9, za-

leżnie od pojemności, do portów Anglii i Kontynentu. Notowano również lekkie ożywienie w wywozie ryżu i płodów strączkowych.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. panował kompletny zastój w frachtowaniu zboża. Natomiast rynki dunajskie wykazywały ożywienie zainteresowanie tonnażem na załadunki do końca r. b. Stawki zlekka zwiększyły, płacono od sh 13/6 do 14/1½ do Antwerpii i Rotterdamu, zależnie od pojemności, a sh 14 4 do 14/6 do rejonu Antwerpja-Hamburg.

Na rynku Gdynia-Gdańsk poprzednio notowane ożywienie osłabło, stawki jednak utrzymały się na ostatnio osiągniętym poziomie. Eksport węgla do Finlandji ustał prawie zupełnie, zafrachtowano też znikome partie do Irlandji; do portów zachodnich Włoch zakontraktowano 2 statki po 8 000 t oraz 10 000-tonnowy japoński parowiec.

Zapotrzebowanie tonnażu pod zboże do portów holenderskich panuje w dalszym ciągu. Natomiast notowano osłabienie w eksporcie zboża do Belgji.

Zakontraktowano m. in. partję 150 stds tarcicy do Las Palmas, oraz 170 stds tarcicy do portów Quimper i Concarneau, fracht za partję tę wynosił sh 39/2 za stł przy załadunku w połowie listopada.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

POROZUMIENIE:

Porozumienie polsko-węgierskie o ochronie nazw regionalnych i specjalnych nazw gatunków winnych, podpisane w Warszawie dn. 4/XI 1931 r. oraz ośw. rządowe z dn. 31/X 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 97, poz. 833 oraz 834).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Częściowa zmiana taryfy celnej — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 31/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 97, poz. 838).

Wzór statutu spółki rybackiej jeziorowej — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 30/IX 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewn. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 98, poz. 840).

Określenie najwyższych dozwolonych korzyści majątkowych przedsiębiorstw, trudniących się czynnościami bankowymi — rozp. Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości z dn. 7/XI 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 98, poz. 841).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

24 listopada:

— **Two Cukrowni „Cielce”**, S. A.—o g. 12 w lok. Banku Zachodniego w W-wie, Fredry 6

— **Belgijska S. A. „Two Południowo-Rosyjskich Hut Lustrzanych”** — o g. 15 w siedzibie S-ki w Bukseli, rue Henri Mans 37/39.

25 listopada:

— **Two Handlowe „Żelazo”**, S. A. w Pabjanicach—o g. 18 w lok. Banku Ludowego w Pabjanicach.

26 listopada:

— **„Borysław”**, S. A. dla przemysłu Wosku Ziarnnego i Oleju Skalnego w Borysławiu—o g. 12 w lok. S-ki w Borysławiu.

— **Zakłady Przemysłowo-Handlowe „Z. Szczerbiński”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, pl. Małachowskiego 2.

28 listopada:

— **„Kolej Lokalna Toruń-Lubicz”**, S. A.—o g. 13 w lok. Wydziału Powiatowego w Toruniu, pl. Teatralny 4.

— **„Two Robót Kolejowych i Budowlanych „Tor”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Wiejska 21.

— **„Kolej Lokalna Kraków-Kocmyrzów”**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Krakowie, Starowiślna 1, I p.

29 listopada:

— **„Sandomiersko-Wielkopolska Hodowla Nasion”**, S. A. w Antoninach, p. Leszno — o g. 11 u Not. Dr. St. Piechocięgo w Poznaniu, pl. Wolności 3.

— **„Cukrownia Chybie”**, S. A.—o g. 15½ w lok. Akc. B-ku Hipotecznego w Krakowie, Bracka 1.

— **„Herzfeld i Victorius”**, S. A. w Grudziądzu — o g. 11 w lok. Związku Hut w W-wie, Mazowiecka 5.

— **Hodowla Nasion Buraaków Cukrowych „Motycz”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 25.

30 listopada:

— **„S. A. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich”** — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Al. Ujazdowskie 51.

1 grudnia:

— **„S-to Jerskie Zakłady Przemysłowo-Handlowe”**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, S-to Jerska 10.

— **„Trwałe Drogi”**, S. A.—o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 60.

2 grudnia:

— **„Widzewska Manufaktura”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Śródmiejska 13.

3 grudnia:

— **„Henryka Francka Synowie” Fabryka Środków Kawowych”**, S. A.—o g. 15 w lok. S-ki w Skawinie.

10 grudnia:

— **„Górnośląska Fabryka Kabli i Rur Izolacyjnych”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w Katowicach, Krakowska 4.

SKARBOWOSC I FINANSE

SPRAWY BUDŻETOWE

PRELIMINARZ DOCHODÓW NA ROK 1933/34. —

W zesz. 45 tyg. „Polska Gospodarka” podane było zestawienie preliminowanych na rok 1933/34 dochodów budżetowych w/g grup i części oraz szczegółowe zestawienie dochodów z danin publicznych. W ogólnych liczbach dochody preliminowane pochodzą z następujących głównych źródeł (w miljn. *zł*):

	Prelimi- narz 1933/34	Budżet 1932/33	Wykona- nie budżetu 1932/33
Daniny publiczne	1 050	1 235	1 177
Dochody administracyjne	259	293 ¹⁾	259 ¹⁾
Wpłaty przedsiębiorstw	103	153	148
„ monopolów	661	696	678
„ funduszy	16	. ¹⁾	. ¹⁾
Ogółem:	2 089	2 377	2 262

W dochodach z danin, których zmniejszenie w stosunku do budżetu zeszlatorocznego oraz rzeczywistych wpływów w 1931/32 r. jest wynikiem — pośrednim względnie bezpośrednio — depresji gospodarczej — główną rolę odgrywają podatki bezpośrednie. Jeśli weźmiemy daniny łącznie z monopolami, których wpłaty w lwiej części składają się z opłaty skarbowej i ekwiwalentu danin, a więc są bardzo daninom pokrewne — to okaże się, że 38,6% całej preliminowanej sumy mają w 1933/34 r. stanowić wpłaty monopolów, a więc więcej niż w budżecie 1932/33 r. (36,0%) oraz niż w efektywnych dochodach w 1931/32 r. (36,5%). Daniny pośrednie, związane również z obrotem, jak podatki pośrednie, cło, opłaty stemplowe, biorą udział w preliminarzu 1933/34 r. w 24,7%, gdy w budżecie 1932/33 r. stanowiły 25,3%, a w dochodach rzeczywistych w 1931/32 r. 25,6%; w przeciwieństwie więc do monopolów mamy tu lekki spadek. Spadek również wykazuje udział podatków bezpośrednich, wynoszący w preliminarzu na 1933/34 r. 30,1% — wobec 33,9% w budżecie na 1932/33 r. i wobec 31,6% w wykonaniu budżetu 1931/32 r.

Skład dochodów administracyjnych jest bardzo różnorodny; poważną część ich stanowią różnego rodzaju opłaty oraz grzywny, z których ważniejsze podaje poniższe zestawienie (w tys. *zł*):

	Prelimi- narz 1933/34	Budżet 1932/33	Wykona- nie budże- tu 1931/32	Zamknię- cie ra- chunkowe 1930/31
Opłaty sądowe i grzywny.	67 100	60 000	47 985	47 232
„ konsularne	14 510	14 850	9 918	12 318
„ za paszporty za- graniczne	6 441	6 413	6 049	6 980
Opłaty portowe i pilotowe	4 007	4 224	2 074	1 501
„ za urządzenia por- towe i holowniki	1 850	1 836	1 289	1 181
Opłaty od pozwoleń przy- wozu	2 530	2 530	1 674	1 593
Legalizacja narzędzi mierz- niczych i grzywny	2 580	2 572	3 210	3 265
Opłaty od uprawnień górnictwa	1 200	1 200	725	834
Patenty na wynalazki oraz wzory i znaki to- warowe	1 127	1 063	1 099	1 087
Opłaty za używanie dróg wodnych, wynajem nie- ruchomości i taboru	1 728	1 769	1 288	1 691
Opłaty mostowe i prze- wozowe, administracyj- no-policyjne i in.	812	775	638	2 712
Opłaty za czynności ka- tastralne	1 070	1 070	1 327	1 540
Specjalna kontrola celna	750	900	837	841

¹⁾ Wpłaty funduszy nie były wydzielone.

	1933/34	1932/33	1931/32	1930/31
Opłaty i kary zakładów elektrycznych	445	449	453	406
Opłaty probiercze	498	600	554	578
Opłaty od kart łowieck.	450	435	505	444
Opłaty weterynaryjne.	280	500	299	495
Opłaty za prawo rybo- łówstwa	100	8	3	7
Opłaty za nadzór nad za- kładami ubezpieczeń	216	229	169	130
Opłaty za rozpatrywanie obrazów kinematograf.	140	140	105	122
Opłaty za ekshumację i przewóz zwłok	160	160	152	163
Kary administracyjne	1 000	1 000	2 450	3 713
Kary skarbowe (oprócz zaliczonych do danin)	1 650	2 200	1 659	2 244
Grzywny za przekrocze- nie prawa przemysł.	100	30	172	161

Suma opłat i grzywien stanowi w preliminarzu dochodów administracyjnych około *zł* 111 miljn., t. j. ok. $\frac{4}{9}$ ogólnej sumy. Poza tem w dochodach administracyjnych poważną rolę odgrywają opłaty emerytalne funkcjonariuszów państwowych, stanowiące same blisko $\frac{1}{5}$ ogółu dochodów administracji (w sensie węższym, t. j. bez danin). Dalej poważne pozycje w dochodach administracyjnych stanowią odsetki od ruchomego majątku państwowego, udział Skarbu w zyskach banków: emisyjnego i państwowych, udział Skarbu w dochodach autonomicznego Skarbu Śląskiego oraz t. zw. różne wpływy Skarbu, na które składają się w przeważnej części zwroty sum podjętych, a niewydatkowanych z kredytów, otwartych w budżetach poszczególnych ministerstw w poprzednich okresach budżetowych, i różne nieprzewidziane dochody. Poważną sumę reprezentują jeszcze należności egzekucyjne, dawniej preliminowane w dziale danin, a obecnie — w związku z przejściem egzekucji administracyjnej przez urzędy skarbowe — zamieszczone w dziale dochodów Min. Skarbu. Zestawienie ważniejszych pozycji dochodów administracyjnych — poza opłatami i karami — przedstawia się następująco (w tys. *zł*):

	Prelimi- narz 1933/34	Budżet 1932/33	Wykona- nie budże- tu 1931/32	Zamknię- cie ra- chunkowe 1930/31
Opłaty emerytalne	50 200	33 050	33 407	24 371
Odsetki od ruchomego majątku państwowego (od lokat w bankach państw., od papierów wartości., od akcji B. P. i t. d.)	19 253	26 871	22 590	30 834
Udział w dochodach Skar- bu Śląskiego	12 000	15 000	7 750	25 000
Udział w zyskach B.G.K. i B. P.	4 500	14 500	11 158	16 889
Należności egzekucyjne 2% za wymiar i pobór dodatku komunalnych	10 000	10 000	. ¹⁾	. ¹⁾
Różne wpływy Min. Skar- bu	2 200	2 250	1 744	2 051
Komorne z gmachów i placów pań. tw. (M. S. Wewn.)	18 300	13 500	26 343	50 829
Zwrot kosztów nadzoru nad instytucjami finan- sowymi	11 315	10 483	10 217	10 973
Analizy i ekspertyzy ba- dania żywności i grzyw- ny za fałszowanie	594	594	639	972
Świadczenia gmin na cele szkolne	621	603	335	252
Dochód ze stadnin i stad- ni	546	835	485	641
Wpływy od kolei pry- watnych	344	399	599	727
	192	210	76	164

¹⁾ W dziale danin.

Wymienione wyżej pozycje stanowią w preliminarzu dochodów administracyjnych na rok 1933/34 kwotę ok. zł 130 miljn., t. j. mniej więcej połowę ogólnej sumy. Pozostałe — poza temi dwiema grupami — drobne dochody administracyjne w sumie ok. zł 18 miljn. są to zwroty kosztów wyżywienia, umundurowania, ekwipunku, dochód z nieruchomości, czynsze za lokale, dochód ze sprzedaży wydawnictw i druków, dochody z urządzeń, ogrodów i t. p., dochód ze sprzedaży odpadków, materiałów niezdatnych do użytku i t. p., zwroty pożyczek, zwrot kosztów zastępstwa urlopowanych, dochody z biletów do muzeów i t. d. i t. d.

Zauważyć należy, że w zakresie opłat i grzywien administracyjnych nastąpiło w wielu pozycjach zwiększenie dochodu w stosunku do lat poprzednich, mianowicie w związku ze zmianą norm zasadniczych opłat, względnie z rozbudową ich źródeł (np. opłaty w Gdyni, opłaty za świadectwa przywózowe); zwyczajka w r. b. opłat za paszporty zagraniczne nie znalazła wyrazu w podwyższeniu prelimitowanego z tego tytułu dochodu — wobec skurczenia się liczby wydawanych paszportów. W drugiej grupie dochodów administracyjnych ogromny wzrost wykazują opłaty emerytalne, podwyższone ustawowo w marcu r. b. do 8%, natomiast spadek wykazują dochody, związane ściśle z sytuacją gospodarczą, jak: odsetki od lokat (zwłaszcza od papierów dywidendowych), udziały w zyskach i t. p.

W grupie budżetowej przedsiębiorstw prelimitowane na rok 1933/34 wpłaty wynoszą przed $\frac{2}{3}$ wpłat, przewidzianych w budżecie na rok 1932/33, i niewiele więcej w stosunku do efektywnych wpłat w 1931/32 r. Przedewszystkiem w zakresie przedsiębiorstw, podległych Prezydium Rady Ministrów, wpłata drukarni została zmniejszona z zł 160 tys. w budżecie 1932/33 do zł 125 tys. — wobec spodziewanej redukcji produkcji; analogicznie wpłata P. A. T. została zmniejszona z zł 120 tys. do zł 12 tys. W przedsiębiorstwach Min. Spraw Wojsk. mamy tylko dopłaty ze Skarbu (w 1932/33 r. zł 7 350 tys., w 1933/34 r. zł 6 300 tys.). Mennica Państwowa przewiduje wzrost produkcji w 1933/34 r., lecz żadnej wpłaty nie ma uskuteknić. Przedsiębiorstwa, podległe Min. Przemysłu i Handlu, nieskomercjalizowane, mają wpłacić czysty dochód do Skarbu w wys. zł 1 303 tys.; jest to znacznie mniej niż w budżecie 1932/33 r., przewidującym czysty dochód zł 11 624 tys. i wpłatę do Skarbu zł 10 624 tys.; główną rolę w tym spadku odegrała zmniejszenie wpływów za wydzierżawione kopalnie skarbowe na Górnym Śląsku (w 1931/32 r. wpłynęło zł 4 654 tys., w 1933/34 r. mają wpłynąć tylko odsetki od dywidendy za lata 1925/26 w sumie zł 88 tys.). Przedsiębiorstwa, podległe Min. Przem. i Han., lecz skomercjalizowane, mają dać wpłatę zł 800 tys. („Polmin” i „Brzeszcze”), lecz jednocześnie dopłata do „Mościc” (odsetki dla B. G. K.) ma wynosić zł 592 tys. Lasy Państwowe mają czysty dochód wpłacić do Skarbu w wys. zł 26 miljn., gdy w/g budżetu na 1932/33 r. miały dać zł 48 miljn.; spadek jest rezultatem mniejszych wpływów z eksploatacji. Źródłowiska państwowe mają — podobnie jak w 1932/33 r. — cały czysty dochód w 1933/34 r. (zł 1 319 tys.) zużyć na wydatki nadzwyczajne (remonty i nowe budowle). „Poczta, Telegraf i Telefon” ma dać w 1933/34 r. czysty dochód zł 47 092 tys. — wobec zł 51 676 tys., przewidzianych w budżecie na rok 1932/33; po uwzględnieniu jeszcze dochodów nadzwyczajnych i pokryciu wydatków nadzwyczajnych (zł 23 711 tys. w 1933/34 r. i zł 26 476 tys. w 1932/33 r.) wpłata do Skarbu ma wynieść w 1933/34 r. zł 25 miljn. — wobec zł 28 miljn. w budżecie na 1932/33 r. Wpłata P. K. P. w wys. zł 50 miljn. obejmuje przewidywany czysty zysk w roku kalendarzowym 1933; w 1931/32 r. wpłata wyniosła zł 68·9 miljn.

Wpłaty monopolów, przewidziane w 1933/34 r., wykazują niewielki tylko spadek w stosunku do wpłat, uskuteczonych w 1931/32 r. względnie prelimitowanych na 1932/33 r., chociaż mają dać znacznie mniej niż w 1930/31 r. (zł 804·7 miljn.) W stosunku do budżetu na rok 1932/33 obniżono w preliminarzu na rok 1933/34 wpłaty monopolu spirytusowego (o zł 40 miljn.) — wobec przewidywanego spadku dochodu ze sprzedaży spirytusu, oraz zapalczanego — wobec spodziewanego obniżenia spożycia zapalek, od którego rozmiarów zależy czynsz dzierżawny.

W grupie funduszy wpłatę do Skarbu mają dać tylko: Państwowy Fundusz Kredytowy — zł 7 miljn. (w budżecie na 1932/33 r. — zł 13·1 miljn., a w 1931/32 r. wpłacono zł 11·6 miljn.), mianowicie z odsetek od pożyczek i od lokaty w papierach, oraz Państwowy Fundusz Gospodarczy — zł 9 miljn. (w budżecie na 1932/33 r. — zł 12 miljn., w 1931/32 r. nie wpłacono nic do Skarbu) — z tytułu odsetek.

PODATKI I OPŁATY

NABYWANIE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH NA 1933 R. — Wobec zbliżającego się terminu nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1933, Min. Skarbu okólnikiem z dn. 27/X r. b. L. D. V 45 751/4/32 poleciło izbom skarbowym (Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu), aby niezwłocznie zapomocą publicznego obwieśzczenia podały do wiadomości płatników państwowego podatku przemysłowego termin nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (art. 30 ust. o państw. pod. przemysł. z dn. 15/VII 1925 r. w brzmieniu obw. Ministra Skarbu z dn. 27/I 1932 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 17, poz. 110) z podaniem ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, według kategorii i klasy miejscowości z powołaniem się na przepisy karne, zawarte w art. 98 tejże ustawy.

Podwładnym urzędem skarbowym będą wydane zarządzenia, niezbędne do rozpoczęcia akcji wydawania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1933.

Nadto polecono izbom wydać odpowiednie zarządzenia, mające przedewszystkiem na celu utworzenie pomocniczych kas skarbowych i zapewnienie płatnikom należytej obsługi w okresie nabywania świadectw przemysłowych. W szczególności będą izby skarbowe czuwać nad tem, aby urzędnicy, przydzieleni do prac, związanych z wydaniem świadectw przemysłowych, byli dokładnie obznajmieni z odnośnymi przepisami ustawowymi, oraz aby w wypadkach, gdy płatnik wbrew udzielonym mu przez urzędnika wyjaśnieniom żądał wydania świadectwa niższej kategorii, nie czyniono mu utrudnień w nabyciu żądanego świadectwa, a tylko umieszczano na odwrotnej stronie deklaracji odpowiednią klauzulę.

Od płatników państwowego podatku przemysłowego będą pobierane dodatki do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rzecz wymienionych związków według następujących zasad:

1) dodatki na rzecz związków komunalnych będą pobierane w wysokości 30%, określonej w art. 120 ustawy z dn. 15/VII 1925 r.; o ile przed rozpoczęciem akcji wydawania świadectw przemysłowych gmina doniesie izbie skarbowej o uchwaleniu niższej stopy procentowej tych dodatków, wówczas będą pobierane niższe stopy;

2) dodatki na rzecz instytucji, wymienionych w punktach a) i b) art. 121 cytowanej ustawy, będą również pobrane w maksymalnej wysokości, określonej w tymże artykule; wobec postanowień rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 15/VII 1927 r. dodatki na rzecz izb przemysłowo-handlowych oraz izb rzemieślniczych będą pobierane na całym obszarze Państwa.

Pobierany będzie również przy nabywaniu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na 1933 r. 10%-owy dodatek do należności skarbowych.

Na świadectwach przemysłowych, nabywanych na rok 1933, kasy urzędów skarbowych będą dodatek ten uwidaczniały.

Wreszcie Ministerstwo Skarbu zwróciło uwagę na rozesłane izbom nowe wzory deklaracji na nabywanie świadectw przemysłowych. Wzory te obejmują 3 rodzaje deklaracji: 1) dla przedsiębiorstw handlowych, zajęć przemysłowych, handlu jarmarcznego i statków (kolor różowy), 2) dla przedsiębiorstw przemysłowych i pracowni rzemieślniczych-rękodzielniczych (kolor niebieski), 3) dla składów i zakładów hurtowej sprzedaży (kolor biały).

KALENDARZYK PODATKOWY NA LISTOPAD 1932 R. — W listopadzie r. b. płatne są następujące podatki:

1) do dn. 15 listopada — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w październiku r. b., przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przedsiębiorstwa przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze; w tymże samym terminie uiszczają producenci żarówek elektrycznych opłatę od żarówek elektrycznych w wysokości zł 20 od żarówki, sprzedanej na rynku wewnętrznym w październiku r. b.;

2) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w terminie do dni 7 po dokonaniu potrącenia podatku;

3) w ciągu listopada — nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1933;

4) do dn. 15 listopada — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w październiku r. b.;

5) do dn. 15 listopada — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 października r. b., do dn. 20 listopada — ten

że podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni listopada r. b.;

6) do dn. 30 listopada — wpłata państwowego podatku od nieruchomości za III kwartał r. b., tudzież podatku od lokali i od placów niezabudowanych za IV kwartał r. b.;

7) do dn. 15 listopada — I rata państwowego podatku gruntowego za rok 1932;

8) do dn. 30 listopada — opłaty od schowków (safe-sów), pobrane przez przedsiębiorstwa, dające w najem schowki, w październiku r. b.

Nadto płatne są w listopadzie r. b. zaległości, odroczone na raty z terminem płatności w listopadzie, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 31 października do 5 listopada 1932 r.

— Okres sprawozdawczy przyniósł poprawę tendencji dla walut, których większość w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazuje wyższe kursy; są to: funty szterlingi, franki francuskie, belgi, korony czeskosłowackie, liry włoskie, floreny holenderskie, guldeny gdańskie oraz korony szwedzkie. Różnice kursowe są w poszczególnych wypadkach dość znaczne. Bez zmiany pozostał kurs franków szwajcarskich, a jedynie dolary cenione były nieco niżej.

Dla dolarów gotówkowych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja mocniejsza; kurs ich w obrotach prywatnych podniósł się do $\text{zł } 8'925$ za $\text{\$ } 1$.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut uległa w okresie sprawozdawczym nieznacznemu obniżeniu w porównaniu do ostatnich tygodni.

	Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 5/XI
	w zł		
Dolary St. Zjedn. $\text{\$ } 1$	8'914	8'911	8'912
" " " " telegr. $\text{\$ } 1$	8'918	8'916	8'916
Funty szterlingi $\text{£ } 1$	29'65	29'35	29'35
			-29'39
Franki francuskie 100 fr.	35'07	35'04	35'05
Franki szwajcarskie 100 fr.	172'20	172'00	172'00
Belgi 100 blg.	124'20	124'05	124'20
Korony czeskosłowackie 100 kor.	26'41	26'40	26'41
Liry włoskie 100 lir.	45'70	45'70	—
Floreny holenderskie 100 fl.	358'95	358'70	358'95
Guldeny gdańskie 100 guld.	173'75	173'75	173'75
Korony szwedzkie 100 kor.	154'50	154'50	—

W dziale papierów lokacyjnych państwowych nie przyniósł okres sprawozdawczy naogół poważniejszych zmian; jedynie pożyczki premjowe w związku z losowaniami premij ulegały nieco większym wahaniom kursowym. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego zwiększyły się: 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki i serje, 7% Pożyczka Stabilizacyjna oraz 10% Pożyczka Kolejowa, bez zmiany pozostały kursy: 5% Pożyczki Konwersyjnej, 5% Pożyczki Konwersyjnej Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych, zniżkowały zaś: 6% Pożyczka Dolarowa, 3% Pożyczka Budowlana oraz 4% Pożyczka Dolarowa (ta ostatnia o $\text{zł } 2'50$ na sztuce).

Zainteresowanie listami zastawnymi było w okresie sprawozdawczym nadal niewielkie, kursy zaś kształtowały się przeważnie niskowo. Wyjątek stanowią 4% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego, wykazując nieznaczną poprawę, pozostałe natomiast papiery tego działu poniosły dalsze straty: 5% i 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Warszawy straciły $1\frac{1}{2}-1'5\%$, 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Częstochowy 1% , także listy m. Łodzi $1'25\%$, także listy m. Piotrkowa $0'5\%$, 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Siedlec $0'5\%$. Z pośród listów zastawnych w walucie obcej, zanotowano od dłuższego czasu nie ukazujące się na rynku 7% L. Z. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego — po kursie 41% ; 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r. obracano po kursach dotychczasowych.

Obroty obligacjami wykazują w okresie sprawozdawczym pewne ożywienie; VIII i IX 6% Obligacje Pożyczki Kon-

wersyjnej m. Warszawy notowano po kursie niezmiennym, takąż VI em. — po kursie nieco niższym.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 5/XI
w zł				
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	37'50	37'25	37'50
4% " Dolarowa	\\$ 5	49'60	48'75	49'10
				-48'75
				-48'80
4% " Inwestycyjna	zł w zł. 100	96'75	96'50	96'75
4% " " serje	zł w zł. 100	104'00	104'00	—
w % n o m i n a ł u				
5% Pożyczka Konwersyjna	zł	40'00	40'00	—
5% " Konwers. Kol.	zł	32'00	32'00	—
6% " Dolarowa	\\$	57'50 ³⁾	55'50	55'50
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\\$	60'00 ³⁾	54'63	54'75
				-55'88
				-54'75
10% " Kolejowa	fr. w zł.	101'00	101'00	—
7% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " " "	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% " Bud. " " " "	zł w zł. 1927	93'00	93'00	—
7% L. Z. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego ²⁾	zł	41'00	41'00	41'00
4% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	38'00	37'50	—
8% " " " " " " " "	zł	48'00	48'00	48'00
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\\$ w zł.	50'50	50'50	—
4% L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł	44'75	44'75	—
5% " " " " " " " "	zł	47'50	47'50	47'50
8% " " " " " " " "	zł	58'00	55'50	56'25
				-55'50
				-57'00 ⁴⁾
				-56'00 ⁴⁾
8% " " " " " " " "	zł	52'00	52'00	—
8% " " " " " " " "	zł	50'50	50'50	—
8% " " " " " " " "	zł	54'00	54'00	—
8% " " " " " " " "	zł	52'00	52'00	—
10% " " " " " " " "	zł	52'50	52'50	—
VI 6% Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł	33'50	32'75	—
VIII i IX 6% Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł	31'00	31'00	—

ZŁOTY ZAGRANICA

1932	Gdańsk ⁵⁾	Berlin ⁵⁾	Wiedeń ⁵⁾	Paryż ⁵⁾	Zurych ⁵⁾
31/X	57'53—57'64	47'175—47'375	79'31—79'79	—	58'10
1/XI	—	—	—	—	—
2/"	57'54—57'66	" "	79'31—79'79	—	58'10
3/"	57'52—57'63	" "	" "	—	" "
4/"	57'52—57'65	" "	" "	—	" "
5/"	57'54—57'66	" "	" "	285'00	" "
1932	Londyn ⁶⁾	Praga ⁵⁾	New York ⁵⁾	Amsterdam ⁵⁾	
31/X	29'25	377'20 — 379'20	—	—	—
1/XI	—	—	—	—	—
2/"	29'56	377'50 — 379'50	—	—	—
3/"	29'37	—	—	—	—
4/"	—	377'90 — 379'90	—	—	—
5/"	29'37	377'30 — 379'30	—	—	—

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

³⁾ Dotyczy odcinków po 100.

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Za zł 100.

⁶⁾ Za £ 1.

**POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾**

	17÷22/X	24÷29/X	31÷5/XI
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New-York			
6% dolarowa 1920	54½—53¼—54½ (16 000)	54¾—53½—53¾ (7 000)	56—53¾—54¾ (10 000)
8% Dillon. 1925	61—59—60¼ (46 000)	58½—57½—58 (70 000)	61½—60¾—61½ (42 000)
7% stabilizac. 1927	55—52¼—53½ (115 000)	54—52¼—53½ (54 000)	54½—53¼—53¾ (76 000)
7% Warszawy 1928	41—40¼—41 (18 000)	41¼—40¼—40½ (32 000)	41¼—40¼—40½ (44 000)
7% śląska 1928	42—41¼—42 (13 000)	43—41½—41½ (39 000)	42¾—41½—41½ (63 000)
Londyn			
7% stabilizac. 1927	77·89—75·89 —76·89	78·26—74·76— —76·76	78·12—75·62— 76·62
Zurych			
7% stabilizac. 1927	53·75—52·00— —53·00	53·75—52·25— —53·00	54·00—53·00— 53·00
Paryż			
7% stabilizac. 1927	—	—	—
Medjolan			
7% włoska 1924	98·90—97·20— 98·80 (1 575)	99·00—98·00— 98·00 (1 475)	97·00—96·80— 96·80 (475)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 31 PAŹDZIERNIKA 1932 R. — Październik przyniósł dalszą poprawę sytuacji walutowej Banku Polskiego. Załamanie się poprzedniego silnego odpływu walut i dewiz nastąpiło w lipcu r. b., sierpień dał już nadwyżkę skupu walut i dewiz nad ich sprzedażą przez Bank; dodatni bilans walutowy wykazują również wrzesień i październik. Zaznaczyć przytem należy, że skup walut i dewiz — po obniżce w sierpniu — we wrześniu i w październiku wzrasta, osiągając poziom najwyższy w r. b., notowany uprzednio tylko w marcu i kwietniu. Należy jeszcze zaznaczyć, że: 1) we wrześniu i październiku nastąpiły pewne drobne wpływy extra dewiz — z tytułu kredytu zbożowego, zaciąganego przez Bank Polski, 2) że w październiku nastąpił znacznie wzmógłony dopływ banknotów dolarowych do Banku. Ten ostatni fakt wskazuje na dalszy postęp procesu likwidacji tezauryzacji, przyczem proces ten przybrał nieco inną formę; mianowicie, strumień dopływu złota (głównie monet złotych) do Banku nieco osłabł, a zato wzmożła się silnie podaż banknotów dolarowych: Bank skupił ich w październiku za 5·7 milj., przyczem w samej III dekadzie za 2·6 milj. (we wrześniu za cały miesiąc tylko za 0·6 milj.). Natomiast skup monet złotych przez oddziały Banku wyniósł w III dekadzie października tylko 0·6 milj., ale za cały miesiąc stanowił jeszcze pokaźną sumę 4·7 milj. — sumę już znacznie jednak mniejszą niż we wrześniu (11·6 milj.), choć przeszło dwukrotnie większą niż w sierpniu (2·2 milj.), kiedy ten wzmógłony dopływ złota silniej zaczął się zaznaczać.

Wracając jeszcze do operacji walutowych Banku, podkreślić należy, że zwiększeniu się skupu w październiku w stosunku do września towarzyszył spadek sprzedaży (o 5·5 milj.), tem bardziej charakterystyczny, że zapotrzebowanie urzędów (głównie na cele obsługi pożyczek zagranicznych) wzrosło z 32 milj. we wrześniu do 41 milj. w październiku — głównie w związku z płatnością raty pożyczki włoskiej, zmniejszyła się więc silnie (więcej niż o 1/3) sprzedaż bankom i klientom Banku.

Porównanie października r. b. i października r. ub., kiedy już przeszła fala zaburzeń na rynku pieniężnym i walutowym, będąca oddźwiękiem wypadków na zagranicznych rynkach finansowych — wykazuje, że sprzedaż walut i dewiz w r. b. była

mniejsza o 74 milj. niż w r. ub., a skup był mniejszy o 36 milj., przyczem nie bierzemy pod uwagę w r. ub. odpływu walut na zakup złota zagranicą.

W rezultacie takiego kształtowania się obrotów walutowych i złota — zwiększyły się rezerwy złota w III dekadzie października z 492·9 milj. do 493·6 milj., a w ciągu całego miesiąca o 4·7 milj., rezerwy zaś walutowe w III dekadzie spadły z 144·8 milj. do 139·6 milj., wykazują jednak w ciągu miesiąca zwyżkę o 1·6 milj.

Wzrost rezerw złota przypada w całości na zapas złota w skarbcu Banku (z 282·5 milj. w dn. 30/IX do 287·2 milj. w dn. 31/X), podczas gdy zapas złota zagranicą pozostał w dalszym ciągu (od dn. 10/VIII r. b.) niezmienny w wys. 206·3 milj.

Spadek rezerw walutowych w III dekadzie października dotyczy tylko części rezerw, niezaliczonych do pokrycia złotowalutowego obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku (a wchodzącej tylko — niecałkowicie zresztą — do bankowego pokrycia obiegu), która obniżyła się o 5·9 milj. do 103·2 milj., podczas gdy jednocześnie część rezerw, zaliczona do pokrycia, wzrosła o 0·6 milj. do 36·4 milj. W ciągu całego października rezerwy walutowe, wchodzące w skład pokrycia złotowalutowego, zwiększyły się o 1·0 milj., nieprzyjęte zaś do pokrycia wzrosły o 0·7 milj.

Zmiany w stanie rezerw złotowalutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, w ciągu października r. b. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	30/IX	20/X	31/X
Złoto	488 840	492 902	493 551
Waluty i dewizy netto	35 400	35 728	36 372
Razem:	524 240	528 629	529 923

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złotowalutowe stanowiło w dn. 31/X 44·42%, gdy w dn. 20/X 45·04% i w dn. 30/IX 43·42% (pokrycie, przewidziane statutem, wynosi 40%). Pokrycie samem złotem wynosiło: w dn. 31/X 41·37%, w dn. 20/X 41·99%, w dn. 30/IX 40·48% (pokrycie statutowe — 30%).

Spadek procentu pokrycia w III dekadzie października mimo lekkiego wzrostu sumy pokrycia tłumaczy się jednoczesnym zwiększeniem się sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań, mianowicie z 1 173·8 milj. do 1 193·0 milj. Właściwie wzrósł — jak zwykle na ultimo miesiąca — tylko jeden składnik tej sumy — obieg biletów bankowych — z 993·8 milj. do 1 062·5 milj., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał jednocześnie spadek — z 180·0 milj. do 130·4 milj.

Spadek zobowiązań w ostatniej dekadzie października częściowo został spowodowany zmniejszeniem się salda pozycji „różne rachunki” — z 13·8 milj. do 9·8 milj., ale głównie powstał naskutek zwykłego na ultimo odpływu lokat z rachunków żyrowych. Odpływ ten wyniósł 45·6 milj., czyli był znacznie większy niż w dekadzie ultimowej września (28·6 milj.) i dlatego też sprowadził sumę lokat żyrowych w Banku do poziomu 120·6 milj., niższego niż przed miesiącem (w dn. 30/IX 136·4 milj.). Podkreślić należy, że obniżyły się w III dekadzie października tylko lokaty żyrowe na rachunkach prywatnych, mianowicie z 150·0 milj. do 103·4 milj. (w dn. 30/IX 116·7 milj.), natomiast lokaty kas państwowych wykazały lekki wzrost — z 16·2 milj. do 17·2 milj. (w dn. 30/IX 19·6 milj.). Porównanie stanu lokat żyrowych na ultimo października r. b. ze stanem lokat tych przed rokiem wykazuje, że ogólna suma lokat jest w r. b. o 18·2 milj. niższa niż w r. ub., ale lokaty kas państwowych są w r. b. wyższe (17·2 milj. wobec 7·9 milj.), a niższe — i to przeszło o 1/5 — są lokaty prywatne (103·4 milj. wobec 130·9 milj.).

Wzrost obiegu biletów bankowych na ultimo października o 68·9 milj., t. j. blisko o 7%, okazał się wyższym niż na ultimo poprzednich miesięcy (na ultimo września 44·6 milj., na ultimo sierpnia 47·6 milj. na ultimo lipca 52·2 milj. i t. d.) i dzięki temu obieg w końcu października osiągnął poziom wyższy niż w końcu września (1 055·8 milj.), lecz mimo wszystko niższy niż w końcu sierpnia (1 081·7 milj.), lipca (1 089·2 milj.) i t. d. Porównanie z r. ub. wykazuje silny spadek obiegu w ciągu roku, mianowicie o 191·5 milj., t. j. o ok. 15%. Główną rolę w tej niższej obiegu odegrał odpływ złota i walut z Banku.

Wzrost obiegu na ultimo października stanowi przedewszystkiem odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych, poza tem zaś wiąże się z dopływem złota i walut do Banku oraz zwyżką działalności kredytowej Banku.

¹⁾ Kursy — w ‰ ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiącach).

Portfel weksli krajowych (suma kredytów dyskontowych wykorzystanych) wzrósł na ultimo października o zł 13'1 miljn., czyli w stopniu nieco większym niż na ultimo września (o zł 4'8 miljn.) i sierpnia (o zł 9'5 miljn.), wykazując jednak w okresie miesięcznym spadek o zł 20'2 miljn. i osiągając poziom najniższy w r. b., przyczem o zł 49'4 miljn. niższy niż przed rokiem (w dn. 31/X r. ub. zł 652'1 miljn.). Suma pożyczek zastawowych (terminowych i w rachunku otwartym) podniosła się w III dekadzie października o zł 3'3 miljn. — również nieco więcej niż w poprzednich miesiącach, osiągając jednak również poziom rekordowo niski w r. b., przyczem o zł 1'7 miljn. niższy niż przed rokiem. Portfel weksli zagranicznych (głównie z tytułu eksportu) pozostał w III dekadzie na niezmiennym poziomie, wykazując zniżkę w ciągu miesiąca o zł 8'7 miljn., a w ciągu roku o zł 41'2 miljn., t. j. o ok. 40%.

Z innych — poza kredytami — pozycji bankowego pokrycia obiegu spadek wykazują: zapas monet srebrnych i bilonu, przejętych przez Bank na własność — o zł 0'9 mil n. i zapas papierów procentowych własnych — o zł 0'1 miljn., bez zmiany pozostał dług Skarbu Państwa (statutowy kredyt bezprocentowy, wykorzystany w $\frac{9}{10}$).

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	30/IX	20/X	31/X
Weksle	623 005	586 691	602 759
Weksle zagraniczne	74 211	65 552	65 550
Polskie monety srebrne i bilon	46 202	45 504	44 621
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	118 276	107 869	111 164
Papiery proc. własne	13 532	13 193	13 123
Dług Skarbu Państwa	90 000	30 000	90 000
Razem:	965 225	911 809	927 218

Obieg bilonu, emitowanego przez Skarb Państwa, wykazał w III dekadzie października wzrost nieco silniejszy niż obieg biletów bankowych, bo o ok. 8% — z zł 283'0 miljn. do zł 306'6 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg monet srebrnych (10-, 5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 212'1 miljn. (w dn. 20/X zł 195'0 miljn.), w czem monet 10-złotowych za zł 60'4 miljn. i 5 złotowych za zł 112'9 miljn., 2) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 94'5 miljn. (w dn. 20/X zł 87'9 miljn.). W ciągu miesiąca października obieg bilonu wzrósł o zł 18'1 miljn., a w ciągu roku (t. j. od dn. 31/X 1931 r.) — o zł 62'6 miljn.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

PERSPEKTYWY GOSPODARCZE NIEMIEC PO DRUGICH WYBORACH DO REICHSTAGU

JEST TO RZECZĄ zdumiewającą, jak powoli i w jakiej mętnej atmosferze wprowadza Rząd Papena swój plan gospodarczy w życie. Zdawałoby się, że ustaliwszy raz program ożywienia gospodarstwa, i to bez uciekania się do emisji dodatkowej pieniądza, potrafi Rząd wyzyskać impuls psychologiczny, łączący się z tem, i niezaprzeczone wzmocnienie zaufania, które się równocześnie z ogłoszeniem programu — a częściowo także skutkiem tegoż — pojawiło. Za natychmiastowem wprowadzeniem w życie tego programu przemawiała także i ta, niezmiernie ważna z punktu widzenia taktyki, okoliczność, że Rząd mógł liczyć na znaczniejsze sukcesy przy wyborach tylko w razie widocznej poprawy gospodarczej. Tymczasem ta poprawa zaczyna się przejawiać, mozolnie i z trudnością kielkować — a współdziałanie Rządu każe na siebie czekać.

Już przed dwoma miesiącami, zdając sprawę na tem miejscu z wrześniowego rozporządzenia doraźnego Prezydenta Rzeszy i przychylnie oceniając plan Rządu Papena odnośnie do bonów skarbowych i zwiększenia zatrudnienia, zrobiliśmy uwagę, że szanse urzeczywistnienia celu, zakreślonego przez ten plan, t. j. ożywienia konjunktury, zależne są od tego, czy i o ile nie zostanie on wykruszony przez wewnętrzne sprzeczności w Rządzie. Mielśmy tu na myśli głównie kwestje handlowej polityki agrarnej, które nie mają jednomyślności w gabinecie — owszem, spotykają się z bardzo ostrą różnicą zdań. Te przewidywania nietylko że się sprawdziły, ale okazały się za łagodne. Poza sprawami polityczno-handlowemi bowiem — o czem obszerniej pomówimy niżej — wyłoniły się w miarę zwłoki Rządu — i niezawodnie skutkiem tej zwłoki — inne jeszcze komplikacje, a wszystko to razem w szczególny sposób zaciemniło horyzont i bez najmniejszej kwestji nakłada tłumik na nieśmiałą jeszcze i ostrożną poprawę konjunktury.

Nie można bowiem zaprzeczyć, że polepszenie konjunkturalne zarysowuje się w Niemczech od początku września (częściowo może od końca sierpnia, co jednak trudne jest do ujęcia statystycznego). Zatrudnienie w przemyśle poprawiło się w przeciągu września o 2'6% (w/g ilości godzin przepracowanych), wydobyte węgla wzrosło, obroty na kolejach się wzmożyły. Od końca lipca do końca września spadła liczba bezrobotnych kolejno: z 5'39 na 5'22 i 5'10 miljn., podczas gdy zeszłego roku w tym samym czasie wzrastała kolejno: z 3'99 na 4'21 i 4'36 miljn. Instytut Badania Konjunktur przypisuje wzrost zatrudnienia w pierwszym rządzie większej odporności rynków surowcowych, a potem także działaniu rozporządzenia doraźnego z dn. 5 września. Co do tej drugiej przyczyny, to pozwolimy sobie na uwagę, że ożywienie produkcji, wywołane możliwością obniżki płac taryfowych, wzmożyło liczbę zatrudnionych tylko o 30 000, podczas gdy reszta zwyżki, t. j. 90 000, przypada na inne przyczyny, w drobnej części także na techniczne zaostrenia w kwalifikowaniu bezrobotnych. Niezawodnie, gorliwi zwolennicy Papena, do których należy także kierownik Instytutu Badania Konjunktur, współautor „Planu”, woleliby móc przypisać Rządowi większy sukces. Widać to także np. z urzędowego komunikatu o wzroście bezrobocia w I połowie października (o 48 tys.). Wzrost ten jest dla obiektywnego widza zupełnie zrozumiały, a nawet uderzająco mały w porównaniu z r. ub. (129 tys.). Poza tem jest to tylko wstęp do dalszego wzrostu bezrobotnych, z którym każdy rozsądny polityk liczyć się musi. To też obiecywanie spadku już na najbliższe tygodnie lub zapowiadanie, że w ciągu tej zimy bezrobocie wogóle nie może wzrosnąć (jak to czyni rządowa „Deutsche Allgem. Ztg.”) należy do kategorii takich... enuncjacyj, które mają krótkie nogi.

Stwierdzić musimy, że linja rozwoju bezrobocia, po usunięciu momentu sezonowego, dowodzi stanowczej poprawy konjunkturalnej. To samo da się widzieć także i na innych polach. I tak, bilans dewizowy Banku Rzeszy wykazuje już od końca sierpnia uspokojenie. Również od końca sierpnia notują kasy oszczędności przewyżkę wpłat nad wypłatami. Bilanse wielkich banków berlińskich za wrzesień r. b. wykazują po raz pierwszy wzrost kredytorów o RM 41 miljn. (jeszcze w sierpniu spadek o RM 59 miljn., a w lipcu — o RM 85 miljn.). To wszystko razem jest niezaprzeczoną dowodem, że zaufanie społeczeństwa do przyszłości gospodarczej i do systemu bankowego wzrosło, oraz że tezauryzowana gotówka coraz bardziej wraca do obiegu. A więc ożywienie psychologiczne daje się wyraźnie zauważyć — nie widać tylko, żeby Rząd, który odważnie naszkicowanym programem przyczynił się niezawodnie do jego obudzenia, umiał je podsycać i podtrzymywać. Do „nakręcenia” konjunktury trzeba by uruchomić związane rezerwy gospodarcze, a to jest możliwe dzisiaj tylko przez zastąpienie jednego środka rezerwowego drugim, t. j. bonem skarbowym. Tymczasem boni skarbowe, które miały być puszczane w obieg już z początkiem października, pojawiły się na giełdzie dopiero w dn. 1 listopada, i to w drobnych ilościach, osiągając na razie skromny kurs 90·25%. Tymczasem zaś Rząd, zamiast działać, debatuje nad uzupełnieniem swego programu, a to, co z tych debat przenika do wiadomości publicznej, daje podstawę do poważnego zaniepokojenia.

Do tych ewentualnych poprawek pierwotnego planu, roztrząsanych już od szeregu tygodni, należy przede wszystkim t. zw. plan Gerekego, który autor zmienia ciągle w linjach zasadniczych. Chodzi mu o dostarczenie gminom funduszy na roboty publiczne. Pierwotnie miały ich dostarczyć kasy oszczędności, które same są w drodze redyskonta weksli z żyrem Akzept- und Garantie-banku zadłużone na RM 1 miljard. w Banku Rzeszy. Kasy więc, które nie mają pieniędzy, miałyby przez emisję jakichś bonów podtrzymywać finansowo gminy, które w żaden sposób nie będą w stanie tych długów spłacić! Kiedy okazało się, że ta forma jest nie do przyjęcia, zmienił ją P. Gereke raz i drugi raz i dzisiaj ostatecznie proponuje poprostu przydział bonów skarbowych gminom, co dotychczas, w myśl rozporządzenia doraźnego z dn. 5 IX, było wyraźnie wykluczone. Można pobrażliwie traktować usiłowania gmin, by dostać w swe ręce środki finansowe, któreby im pozwoliły załatać budżety, a może jeszcze w dodatku kontynuować politykę budowlaną, która już tyle szkody przyniosła, ale trudno nie dostrzec, że zadośćuczynienie temu życzeniu prowadzi, poprzez lombard w Banku Rzeszy, do inflacji. Wszelkie oznaki przemawiają za tem, że plan Gerekego w żadnej formie nie dozna urzeczywistnienia. Jedynym jego sukcesem, jak się zdaje, będzie zanieczyszczenie atmosfery i opóźnienie realizacji planu Papena. Pod tym względem dzieli on winę z przedsięwzięciami przez Rząd próbami zmiany kursu polityki handlowej w odniesieniu do importu produktów rolnych. Zanim jednak przejdziemy do tego ważnego zagadnienia, poświęćmy jeszcze parę słów działalności Rządu w dziedzinie polityki bankowej.

Widzieliśmy już, jak niepewne jest zachowanie Rządu, który chciałby dobrze, ale nie ma odwagi

strząsnąć z siebie zobowiązań wobec przyjaciół politycznych, chociaż widzi, dokąd ich zapędy mogą Niemcy zaprowadzić. Wieczne kokietowanie ze zwolennikami inflacji — jak to już widzieliśmy z rozpraw nad planem Gerekego — a z drugiej strony tendencja do wzmocnienia wpływu Rządu na politykę kredytową banków — to są dwa główne motywy, dla których najbliższa przyszłość bankowości niemieckiej przedstawia się bardzo niepewnie. W połowie ub. m. wydał Rząd Rzeszy komunikat, że zamierza rozszerzyć uprawnienia komisarza bankowego. Na tem tle, które naszkicowaliśmy powyżej, jest istotnie podstawa do niepokoju. A to tembardziej, że w prasie uporczywie obiegają pogłoski o kandydaturze Dr. Schachta na jakieś wysokie dyktatorskie stanowisko w dziedzinie bankowej. To już samo przez się wystarczy do wzbudzenia zaniepokojenia, choćby ze względu na obawę, że może on być narzędziem dla rozbicia oporu Banku Rzeszy, nieraz niewygodnego Rządowi. Dr. Luther, na stanowisku prezesa banku emisyjnego, okazał dużą stanowczość, opierając się wytrwale zakusom rządowym, idącym ku rozwodnieniu obiegu pieniężnego, a przytem dostateczną elastyczność, polegającą na ustępstwach, koniecznych dla uniknięcia konfliktu z Rządem, a jednak nie przekraczających granic otwartego niebezpieczeństwa dla waluty. Ostatnio udaremnił zamiar przymusowej pożyczki i przez to skłonił Rząd do pójścia na projekt bonów skarbowych.

Taka postawa Prezesa Banku Rzeszy jest wyraźnie niewygodna dla Rządu, którzy mimo słabości oparcia politycznego i wewnętrznych rozterek, ma zapędy dyktatorskie i kokietuje z ideami gospodarki planowej. Jednak atak frontowy przeciw strażnikowi waluty byłby zbyt niebezpieczny z uwagi na echo, jakie wywołałby zagranicą. I zapewne dlatego, jak się można domyślać, planuje sobie Rząd atak z flanki przez wysunięcie obok Dr. Luthra osobistości, z którą współpraca byłaby prawie niemożliwa. To stałoby się z pewnością, gdyby Dr. Schacht otrzymał dość szeroki zakres działania, o który właśnie rozbija się kwestja od paru miesięcy. Początkowo była mowa o oddaniu mu powiernictwa udziałów Rzeszy w przedsiębiorstwach prywatnych, potem o poruczeniu mu regulacji długów zagranicznych, a ostatnio o mianowaniu go komisarzem bankowym Rzeszy. Wszystkie te stanowiska szachowałyby politykę Banku Rzeszy, ostatnie jednak, w razie rozszerzenia uprawnień komisarza, mogłoby poprostu poddać politykę kredytową instytucji emisyjnej pod komendę jego, t. j. pośrednio pod komendę Rządu. W jakim stosunku pozostają te zamysły do projektów Instytutu Finansowania Przemysłu oraz Kasy Amortyzacyjnej, o których pisaliśmy ostatnio¹⁾ — to się dziś nie da oznaczyć, bo może tego jeszcze sam Rząd nie wie.

Do eksperymentów szczególnie niebezpiecznych, grzących zarówno Niemcom, jak i zagranicą, a odślanających wewnętrzną rozterkę w łonie gabinetu Rzeszy, należą poczynania rządowe w dziedzinie polityki handlowej. Oczywiście, dotyczą one importu płodów rolnych i mają na celu podtrzymanie siły kupna rolnictwa niemieckiego, a mówiąc ściślej i bez obłudy, przysporzenie korzyści materialnych junkrom pruskim, a zarazem przybliżenie się w miarę możliwości do autarkji rolniczej. Jeszcze przed 2 lub 3

¹⁾ Zesz. 41/1932. str. 1210 i nast.

laty można było zachodzić w głowę, jaką przewodnią myśl gospodarczą kryje ta polityka trzymania cen rolniczych na wysokim poziomie przez prohibicję celną, wywołując upadek produkcji uszlachetniającej (Instytut Badania Konjunktur określa np. położenie produkcji jaj jako katastrofalne) i utrudniająca przemysłom eksportowym konkurencję, a przytem fatalna z punktu widzenia demograficznego. Dziś już nikt nie może mieć złudzeń, że ta myśl przewodnia jest nie gospodarcza, ale militarna, bo o konieczności autarkji rolniczej ze względów wojskowych pisze się dziś już nawet w rozkazach do armji.

W tym kierunku obecny Kanclerz Rzeszy jest może więcej związany niż jego poprzednicy, bo on sam i drugi filar jego gabinetu, Gen. Schleicher, należą przecie do tych junkrów, którzy zresztą są jedynym oparciem obecnych rządów. Jednakowoż rezerwy gospodarcze już się dziś tak wyczerpały, a bieda powszechna tak daleko zaszła, że nie można już sobie eksperymentować niefrasobliwie, jak to czynili poprzednicy. Rozumieją to kierownicy resortów gospodarczych w gabinecie, Warmbold i Scherwin-Krosig, i rozumie to Minister Spraw Zagranicznych Neurath, a także Kanclerz, który przecie z czasów swej służby dyplomatycznej musi mieć wycucie trudności, w jakie się kraj wpędza. Mimo to wszystko nacisk agrariuszy i obawa przed nadchodzącymi wyborami były zbyt silne, by kanclerz mógł się nim oprzeć i utrzymać się przed eksperymentowaniem.

Zaczął się tym razem od zapowiedzi skontyngentowania importu całego szeregu produktów rolnych, jak masło, jarzyny, słonina, szmalc i drzewo. Nie odważono się jednak zrobić tego automatycznie, z uwagi na istniejące traktaty handlowe, lecz wysłano delegację, która miała stwierdzić, jak dalece da się to przeprowadzić. Poza Belgią, która prawie wcale nie była zainteresowana w imporcie towarów, przeznaczonych do skontyngentowania, rezultaty podróży okrzęnej owej delegacji były fatalne. Wszyscy eksporterzy zagraniczni, zagrożeni tym nowym kursem, podnieśli gwałt, grożąc bojkotem, domagając się od swoich rządów retorsyj, ba, odwołując nawet zamówienia w Niemczech. Wszystkie niemieckie zrzeszenia eksportowe wniosły do Rządu Rzeszy memorjały protestujące, a taki syndykat węglowy westfalski wyraźnie oświadczył, że wpływ zapowiedzi zaostrezenia kursu na eksport węgla jest katastrofalny. W tych warunkach sytuacja gabinetu nie była do pozazdroszczenia. Tem bardziej, że inne państwo, na którego przyjaźń polityczną lubią się Niemcy z emfazą i przesadą powoływać, a mianowicie Włochy, dokonało, z innych wprawdzie formalnych przyczyn, ale bezwątpienia także i pod wpływem zapowiedzi kontyngentów, kroku bardzo stanowczego i niewygodnego dla Niemiec.

Z Włochami poszło o sprawy dewizowe. W lipcu r. b. zawarły bowiem Niemcy z Włochami układ, na podstawie którego importerzy towarów włoskich mieli prawo, po wyczerpaniu kontyngentu dewizowego, uiszczać wpłaty w markach na osobne konto w Banku Rzeszy, z którego znowu był opłacany wywóz niemiecki do Włoch. Wobec braku takiej samej reglamentacji dewiz we Włoszech, jaka istnieje w Niemczech, nie można było mieć pewności, że ten eksport niemiecki, opłacany z osobnego konta, jest rzeczywiście eksportem dodatkowym. Podstawy do obaw w tym kierunku były bardzo nikłe, nie-

mniej Rząd Rzeszy, także i skutkiem nacisku krajów, opierających się na KNU, wymówił tę umowę. W odpowiedzi na to Rząd włoski zamknął przydział dewiz dla importu z Niemiec, a delegacji niemieckiej, która musiała się zgodzić na przywrócenie umowie mocy obowiązującej, udało się tylko przeprowadzić zasadę, że wzajemny obrót towarowy utrzymany zostanie w granicach 1931 r., zapewniających Niemcom poważne saldo czynne. Nie lekceważąc sobie tego, skromnego dosyć, sukcesu, musimy jednak powiedzieć, że Niemcy odebrały nauczkę, że gdzie jak gdzie, ale z pewnością w polityce handlowej nie można pozwalać sobie na demonstracje (nieoparte o istotną siłę), bo riposta bywa szybka i ostra.

Toczone tymczasem układy z Danją i Finlandją o kontyngenty na import masła doprowadziły do kompromisowego rezultatu. Kraje te zgodziły się na zmianę kontyngentu celnego na kontyngent absolutny w wysokości 55 000 t dla wszystkich krajów eksportujących. Rozdział tego kontyngentu następuje proporcjonalnie, zależnie od wysokości dotychczasowego importu niemieckiego z poszczególnych krajów, wobec czego na Danję przypada 32%, na Holandję 21%, na Łotwę 10%, na Polskę 6,6% i t. d. Stawka celna wynosić będzie bez różnicy RM 75 od 100 kg, co jest nieco wyżej od przeciętnej stawki, płaconej w zeszłym roku (RM 67), ale nie dosięga do cła autonomicznego (RM 100), które p'aci Polska jako kraj beztraktatowy. Ze strony innych krajów, poza Danją i Finlandją, a przedewszystkiem ze strony Holandji, nie nastąpiło jeszcze oświadczenie zgody, ale można go się spodziewać, bo regulacja jest znacznie słusniejsza niż dotychczasowy system sztywnych kontyngentów po 5000 t dla każdego kraju za cłem konwencyjnym, bez względu na jego faktyczny eksport. Inna jest kwestja, że i ta nowa regulacja nie na wiele się przyda dla rolnictwa, bo jeśli nawet zwyżka cen masła, obliczana teoretycznie, mogłaby przynieść jakich RM 200 miljn., to w rzeczywistości przyniesie dużo mniej, bo wzmoże się, i tak skutkiem kryzysu już rosnąca, konsumpcja margaryny. Stąd pomysły stworzenia jakiegoś monopolu tłuszczów.

Poza reorganizacją reglamentacji przywozu masła nie zdołał Rząd Rzeszy posunąć ani o krok dalej swoich zamiarów kontyngentowych. Rezultaty, jakie osiągnęła delegacja „pomidorowa”, objeżdżająca Europę, były tak mało zachęcające, że Rząd nie mógł się zdobyć na żadną decyzję. W dn. 3 listopada r. b. odbyło się posiedzenie gabinetu, na którym postanowiono zatwierdzić nowe kontyngenty maślane, a resztę odłożyć do czasu po przestudjowaniu obszernych materiałów, przywiezionych przez delegację. Inaczej nie dało się zrobić, o ile Rząd chciał uniknąć dymisji przegłosowanych członków, no i trudności z zagranicą. Na osłodzenie junkrom tej pigułki uchwalono akcję interwencyjną na rynku zbożowym, celem podniesienia cen, co ma kosztować Rząd jakichś RM 100 miljn.

Wynik wyborów z dn. 6 listopada nie wróży nowego układu sił parlamentarnych, który mógłby dać jakimś rządowi „prezydjalnym”, pod kierownictwem niemiecko-narodowych, mocne oparcie, potrzebne dla przeprowadzenia takiego czy innego konstruktywnego programu gospodarczego, któryby nietylko nie utrudnił działania sił, idących organicznie ku poprawie konjunktury, ale, owszem, rozwój ich

ułatwił. Kombinacja narodowych socjalistów z centrum i bawarską ludową, mająca dotychczas największe szanse liczbowe, dzisiaj już nie zapewnia większości pałamentarnej, bo brakujących kilka głosów do absolutnej większości będzie wcale trudno zdobyć. Poza tem Prezydent Rzeszy nie ma na tyle zaufania do Hitlera, by mu powierzyć kanclerstwo. Czy więc kierownictwo partji nacjonal-socjalistycznej zdecyduje się na ostrą opozycję, do której istnieje absolutna większość razem z komunistami, i zgodzi się z perspektywą ponownego rozwiązania Parlamentu i ponownych wyborów, lub, co gorsza, jakiejś nowej ordynacji wyborczej, któraby odebrała wielkiej liczbie wyborców radykalnych prawo głosu — to się okaże już w bliskiej przyszłości. Raczej przypuszczać należy, że stosunki ułożą się w sposób, zbliżony do dotychczasowego. Stronnictwa są już zanadto moralnie i materialnie wyczerpane pięciami zkołei w tym roku wyborami, by to nie miało wzmocnić ich skłonności do ugody. Można tedy z dużą dozą prawdopodobieństwa, twierdzić, że ta sama kombinacja, z poparciem reszty stronnictw prawicy i środka, utrzyma się przy rządzie. W każdym razie nacjonal-socjaliści mają szanse wzmocnienia swoich wpływów, i ich postulaty zapewne będą od dziś więcej realizowane niż dotychczas.

To nas zachęca do przyjrzenia się, jak się dzisiaj przedstawiają poglądy hitleryzmu na zasadnicze kwestje gospodarcze. Swego czasu, omawiając program gospodarczy nacjonal-socjalizmu¹⁾, napisaliśmy te słowa: „Przyznać jednak trzeba, że i hitlerowcy, w głębi ducha, tych poglądów nie traktują jako definitywne. Wystarczy, że posłużą one do ruszenia mas z miejsca, a potem, w razie czego, będą zastąpione innymi. Że te „masy" się rozczarują i to grubo — o tem nikt nie wątpi. Ale faktem jest, że przywódcy hitlerowscy, przyciśnięci do muru w cztery oczy pytaniami, jak to będzie właściwie z tą polityką zagraniczną, z tą walutą i t. p. — odpowiadają rozsądnie: te rzeczy nie są jeszcze definitywnie przez nas przygotowane, ale w razie potrzeby przyciągniemy do pracy najlepszych specjalistów". Dzisiaj trzeba stwierdzić, że program gospodarczy narodowego-socjalizmu, a przynajmniej zasady, głoszone przez nich w celach politycznych, uległy dalszym modyfikacjom, świadczącym, że kierownicy partji mają przeciw wyczucie zmian, które idą poprzez gospodarstwo światowe i narodowe, oraz że, im bardziej zbliżają się do władzy, tem trzeźwiej patrzą się na zagadnienia ekonomiczne. I tak w rozmowie ze znanym amerykańskim dziennikarzem Knickerbockerem wyraził się Strasser, szef organizacji partji, że był zmuszony przyjąć dymisję kolegów, którzy obstawali przy doktrynerstwie i przy ideach, które on uważa dziś za przestarzałe. Jeszcze w kwietniu r. b. przemawiał Strasser w Sejmie pruskim gwałtownie przeciw walucie złotej, twierdząc, że jest ona oczywistym nonsensem, roztaczał marzenia o jakichś innych walutach towarowych, któreby

były w stanie każde świadczenie wynagrodzić, głosił antykapitalistyczną tęsknotę, która zerwie z demoniem złota i t. d. Dzisiaj oświadcza Knickerbockerowi potulnie i roztropnie: „jestem obecnie tego zdania, że Niemcy mogą pozostać przy standarcie złota i przebrnąć przez przesilenie. Skoro zaś to ostatnie jest możliwe, niema żadnego sensu go porzucać". Niedługo, niedługo, a już może i od Federa, naczelnego ekonomisty partji, posłyszemy podobną umiarkowaną opinię.

Gorzej jest trochę z polityką handlową w poglądach hitlerowców. Czołowe dzienniki partji grzmiały oddawna o autonomiczne wprowadzenie kontyngentów przywozowych, w kampanji wyborczej jednym z kardynalnych zarzutów przeciw rządowi Papena był ich brak zdecydowania w tej sprawie. Jednak co się tyczy Włoch, to rozpęd hitlerowski trochę się zmiętkował. W tym punkcie zmiarkowali nacjonal-socjalistyczni zapaleńcy, że naruszanie stosunków handlowych z sąsiadami może jednak przynieść więcej szkody niż pożytku. To rozeznanie, idąc od impulsu sympatji do faszyzmu, zaprowadzi zapewne do świadomości, że za te gwałtowne gesty autarkiczne przyjdzie rychło płacić własnym eksportem i własnym bezrobociem.

Godnem uwagi jest przekonanie Strassera, iż powodzenie planu Papena jest zawisłe od wzmocnienia się tendencji w gospodarstwie światowym. Widzimy z tego, że najbardziej radykalny z szefów nacjonal-socjalizmu zaczyna mieć zrozumienie dla międzynarodowej współzależności gospodarczej i że dla określenia jej dobiega mocno liberalistycznych frazesów. To zaufanie do sił, niekierowanych planowo, jest czemś nowem u Strassera i świadczy niezawodnie o przybliżaniu się do zrozumienia biegu życia gospodarczego, oglądanego nie przez szkiełka zasad partji. To też trudność nie do pokonania spotyka ten, kto poglądy gospodarcze i społeczne hitleryzmu chce wtłoczyć w jakąś szufladkę z napisem „kapitalizm" lub „socjalizm". Bardzo trafnie określa to Stolper: „Nacjonal-socjalizm w dzisiejszym stadium rozwojowym nie czuje się związany żadnym programem gospodarczym i żadną myślą gospodarczą, tak samo, jak nie czuje się związanym z żadną określoną formą państwowości. Jest on dziś niczem więcej, jak organizacją ku uchwyceniu władzy, posługującą się każdorazem ideami, które mogą jej służyć do władzy i do zduszenia przeciwników. Jak dzisiaj przybiera on postać parlamentarną, chociaż wczoraj przysięgał na antyparlamentaryzm, tak samo jutro może by-socjalistyczny, jeżeli socjalizm da mu popularne sukcesy, lub kapitalistyczny, jeżeli hasło „swobodnej gospodarki" umożliwi mu propagandowe zdobycze lub otworzy inną drogę ku władzy". Jest to więc zupełnie do pomyślenia, że w niedługim czasie ten rozkudłany lew ryczący hitleryzmu zmieni się w wołu roboczego.

Berlin, dn. 7 listopada 1932 r.

W. H. H.

¹⁾ P. art.: „Niemcy po Lozannie i po wyborach" — zes. 32/1932, str. 949.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIĘŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

FRANCJA

ZAGADNIENIE BUDŻETU. — Czołowym zagadnieniem gospodarczym we Francji jest kwestja zrównoważenia budżetu, który, jak wiadomo, wykazuje deficyt ok. 12 milj. franków. Zasadniczo plan rządowy przewiduje dla pokrycia tego deficytu następujące posunięcia: oszczędności budżetowe, uchwalone w ustawie z dn. 15/VII r. b., wraz z konwersją rent — oszczędność 4.1 milj. fr., wyniki wzmocnienia kontroli fiskalnej — 1 milj. fr., podatek od spadków — 200 milj. fr., podatek od transportów drogowych — 800 milj. fr., podatki pośrednie — 800 milj. fr., redukcja poborów i emerytur — 1.445 milj. fr., kasa emerytalna 2.2 milj. fr., a wreszcie oszczędność na planie rozbudowy (plan d'outillage national) — 1.5 milj. fr. Razem suma tych nowych podatków, pożyczek i oszczędności ma wynieść właśnie 12.045 milj. fr., pokrywając w ten sposób deficyt.

Zachodzi obecnie pytanie, na co Rząd francuski położył największy nacisk przy tego rodzaju planie zrównoważenia budżetu: na redukcję wydatków — czy na wzmocnienie dochodów? Urzędowo tłumaczy się, iż ze wspomnianych 12 milj. luki budżetowej połowa niemal przypada na oszczędności, 3.7 milj. — na pożyczki wewnętrzne i 2.8 milj. — na podatki. Owe oszczędności według planu rządowego mają przedstawiać się, jak następuje: oszczędności w budżecie wojskowym (w myśl ustawy z dn. 15/VII) — 1.440 milj. fr., oszczędności w budżetach innych ministerstw (według tejże ustawy) 600 milj. fr., konwersje i porozumienia z Kasą Amortyzacyjną — 1.8 milj. fr., a wreszcie nowe oszczędności, projektowane jako „ofiary, narzucone poszczególnym kategoriom urzędników” — 1.445 milj. fr. W sumie zatem oszczędności wynieść mają ok. 5.285 milj. fr. — niemal 1/10 budżetu.

Wydaje się jednak, iż właściwe oszczędności projektowane nie są tak wielkie. Idzie, mianowicie, o to, iż budżet obecny dochodził do 53 milj. fr., podczas gdy budżet na 1933/34 miał wynosić przed wszystkimi skreśleniami — 56 milj. Innymi słowy, 5-miljardowa oszczędność od budżetu tego równa się właściwie dwumiljardowej oszczędności w stosunku do budżetu, działającego obecnie. Realny rezultat oszczędnościowy wyniesie więc tylko 2 milj. fr.

Pozostają więc z jednej strony pożyczki państwowe, z drugiej — nowe podatki. Co do pożyczek, to rezultat, oczywiście, będzie zawsze pozytywny, jakkolwiek dalsze zwiększanie ciężaru długu wewnętrznego bynajmniej nie jest polityką zdrową. Jeśli jednak chodzi o podatki, to uzyskanie przez nie nowych 2.8 milj. fr. wydaje się wysoce wątpliwem. Składać się mają na nie, jak wspomniano: podatek spadkowy, podatek od transportów drogowych, nowe podatki pośrednie i owe „wzmocnienie kontroli fiskalnej”, które nie jest niczem innym, jak ostrzejszym badaniem płatników podatku dochodowego. Jeśli jednak rzuci się okiem na obecny stan rzeczy w dziedzinie podatków we Francji, mało ma się nadziei, że projekty uzyskania nowych źródeł do-

chodów z podatków dadzą rezultaty pozytywne.

Niedawno ogłoszone zostały, mianowicie, szczegółowe dane, tyczące się wpływów podatkowych za wrzesień r. b. Liczby są poprostu sensacyjne. Normalne i stałe wpływy budżetowe wyniosły we wrześniu 2.510 milj. fr. wobec wpływów za sierpień wys. 3.157 milj. fr. i wpływów za lipiec w wys. 3.723 milj. fr. Innymi słowy, wpływy podatkowe spadły w ciągu 2 miesięcy o 1.2 milj. fr. Wpływy z podatków pośrednich i monopolu spadły względnie niewiele. Wyniosły one we wrześniu r. b. 2.073 milj. fr., wobec 2.434 milj. fr. we wrześniu r. ub. Spadek więc w ciągu roku wynosi tutaj jakież 16%. Natomiast wpływy z podatków bezpośrednich spadły w tymże okresie z 1.159 milj. fr. do 412 milj. fr., a więc niemal o 2/3. Główną przyczyną jest tutaj spadek wpływów z podatku dochodowego (częściowo zaliczonych do innego działu budżetów), które wyniosły we wrześniu r. b. 445 milj. fr. zamiast 1.232 milj. fr. we wrześniu r. ub. Wpływy z podatku majątkowego i opłat stemplowych zmniejszyły się raczej nieznacznie.

W rezultacie więc za I półrocze r. b. wpływy budżetowe wyniosły niecałe 18 milj. zamiast 21.5 milj. fr. w tymże okresie r. ub. Ale widzimy, iż właściwy spadek wpływów rozpoczął się dopiero od lipca; należy spodziewać się, iż różnica za rok nie wyniesie mniej niż 10 milj. fr. Jak w takich warunkach myśleć o równoważeniu budżetu drogą zwiększenia wpływów podatkowych o 2.8 milj. fr.?

Krytycy rządowego planu zrównoważenia budżetu we Francji podnoszą, iż Rząd idzie drogą najmniejszego oporu, nie decydując się na radykalną politykę oszczędnościową. Przepowiadają też, iż dlatego właśnie wszystkie projekty zrównoważenia budżetu są nierealne, gdyż z jednej strony deficyt już rośnie wskutek zmniejszających się wpływów, z drugiej — część środków zaradczych nie ma możliwości zrealizowania się. Propagują też oni deflację budżetu w znacznie szerszych rozmiarach. Inna rzecz, iż możliwe to byłoby tylko przy uprzedniej deflacji cen francuskich, co z kolei wobec sztucznie utrzymywanych wysokich cen produktów rolnych jest niemożliwe. Dlatego też zagadnienie budżetowe we Francji staje się obecnie problemem ogólnogospodarczym w jak najszerzym słowa tego znaczeniu.

I.

ANGLJA

SYTUACJA BUDŻETOWA. — W sierpniu 1931 r. obliczano deficyt budżetowy roku 1931/32 na £ 74 milj. W momencie tym Rząd angielski postanowił poczynić szereg drakońskich oszczędności, wprowadzić szereg nowych podatków i opłat celnych, zmniejszyć sumy, przeznaczone na amortyzację długów. W ostatecznym rezultacie rok budżetowy 1931/32 przyniósł lekką nadwyżkę wpływów, i to mimo włączenia do budżetu wszystkich wydatków, związanych z bezrobociem.

Następca Snowdena—Chamberlain z wielką konsekwencją kontynuował dzieło sa-

nacji finansów państwowych, zapoczątkowane przez swego poprzednika. Jak okazują dotychczas osiągnięte rezultaty — przewidywania budżetowe Chamberlaina naogół odpowiadają rzeczywistości. Choć bowiem z jednej strony wpływy okazały się mniejsze, niż oczekiwano, to jednak równocześnie z drugiej strony wydatki są niższe od przewidywań, a równowaga budżetowa nie została poważnie zagrożona. Oto jak przedstawiają się angielskie wpływy budżetowe za I półrocze (od kwietnia do października) roku budżetowego 1932/33 (w milj. £):

	Wpływy:		Różnica
	preliminowane	rzeczywiste	
Income-tax	130	47	— 83
Super-tax	33	11	— 22
Podatek spadkowy	38	39	+ 1
Podatek stemplowy	12	7	— 5
Wpływy celne	87	82	— 5
Opłaty akcyzowe	63	61	— 2
Podatki pośrednie	20	22	+ 2
Wpływy pocztowe	30	28	— 2
Fundusz drogowy	11	7	— 4
Razem:	424	394	— 120

Powyższe zestawienie wykazuje deficyt wpływów w wysokości £ 120 milj. Deficyt ten jednakże głównie przypada na podatki dochodowe, a więc income-tax i super-tax, wynosząc w tych pozycjach £ 105 milj. Otóż, podatki te płatne są w przeważnej części z końcem ostatniego kwartału roku budżetowego. Deficyt powyższy jest przeto jedynie pozorny i faktycznie wyniesie z końcem roku w obu tych pozycjach niewiele ponad kilka milionów funtów. Zauważyć należy, iż Kanclerz Skarbu przewidział już wpływy z tych źródeł na r. b. niższe o £ 38 milj. od wpływów zeszłorocznych, a zarówno dotychczasowe doświadczenia w dziedzinie angielskiego podatku dochodowego, jak i wpływy za I półrocze wykazują, iż definitywna suma wpływów z podatku dochodowego nie będzie wiele niższa od liczby preliminowanej.

Co dotyczy natomiast innych wpływów, to wykazują one deficyt w wysokości £ 15 milj. W tym wypadku ma się już do czynienia z deficytem rzeczywistym, którego oczekiwać należy również w II półroczu, tak iż za cały rok wyniesie ok. £ 30 milj. Łącznie z dobrnym deficytem wpływów z podatku dochodowego — całkowity deficyt po stronie wpływów obracać się będzie przypuszczalnie w granicach £ 35 ÷ 40 milj.

Wydatki w I półroczu bież. roku budżetowego są również niższe od preliminowanych, jak to wykazuje następujące zestawienie (w milj. £):

	Wydatki		Różnica
	preliminowane	rzeczywiste	
Dług publiczny	143	142	— 1
Służba cywilna	224	217	— 7
Fundusz amortyz.	16	13	— 3
Poczta	30	28	— 2
Fundusz drogowy	11	7	— 4
Razem:	424	407	— 17

Tak więc wydatki niższe są o £ 17 miljn. od preliminarza. Możliwe jest, iż wskutek wzrostu bezrobocia mimo oszczędności, wynikających z konwersji War Loan — wydatki te będą wyższe w II półroczu od £ 407 miljn. Tem niemniej obliczać można, iż w ciągu całego roku budżetowego okazały się one niższe co najmniej o £ 20 miljn. od sumy preliminowanej. Ponieważ, jak wyżej wskazaliśmy, wpływy wykażą deficyt w wys. £ 35 — 40 miljn., przeto w ostatecznym rezultacie budżet angielski zamknałby się deficytem w wys. £ 15 — 20 miljn.

Faktycznie deficyt ten byłby raczej pozorny. Nie należy bowiem zapominać, że wśród wydatków znajduje się suma £ 32 miljn., przeznaczona na amortyzację. Przyjmując przeto hipotezę pozornego deficytu w wysokości £ 20 miljn., budżet angielski zamknałby się faktycznie nadwyżką wpływów w wys. £ 12 miljn. Oczywiście, jest to jedynie przewidywanie, a liczby końcowe mogą być nieco wyższe lub niższe. W każdym razie można już obecnie stwierdzić, że rzeczywistość równowaga budżetu brytyjskiego jest praktycznie zapewniona.

Dr. B. Rm.

TYMCZASOWE UREGULOWANIE IMPORTU BEKONÓW¹⁾.

— W załącznikach do traktatu handlowego angielsko-australijskiego zawarte są stypulacje, stwierdzające zamiar Anglii rozwinięcia hodowli krajowej, przyczem niezbędna dla tego celu wyżka cen mięsa ma być osiągnięta nie przez cła (co zastosowano do masła, jaj i t. p.), lecz przez ilościowe ograniczenie przywozu. Mianowicie, przywóz mrożonej baraniny i wołowiny z Australii ma być stopniowo redukowany, tak aby w II kwartale 1934 r. osiągnął 65% przywozu z okresu 12-miesięcznego, kończącego się w dn. 30/VI r. b. Oczywiście jest, że podobny sposób uregulowania przywozu mięsa wołowego i baraniego zastosowany być musi do innych, nieimperjalnych, dostawców Anglii, t. j. przedewszystkiem do Argentyny, Brazylii i Urugwaju. Rozmowy z temi państwami zostały przeprowadzone w dn. 7 b. m. i doprowadziły do uzgodnienia, iż dostawy baraniny zostaną zredukowane o 20% i wołowiny o 10%, począwszy od najbliższej daty. Jednocześnie jednak pojawiła się konieczność ograniczenia również importu bekoni i szynek, zachodzi bowiem obawa, że w przeciwnym razie popyt przeniesie się z mięsa wołowego i baraniego na bekon, w konsekwencji czego mięso nie odczułoby odpowiedniej poprawy cen, pomimo zredukowania podaży.

Jak wiadomo, w traktatach z dominjami kwestja importu bekoni nie została rozstrzygnięta, ustalono jedynie, że import ten ma być skontyngentowany, określono kontyngent kanadyjski na 2½ miljn. cwt rocznie i wyjaśniono, że system kontyngentowy również odnośnie bekoni ma zmierzać do wyżki cen i rozwinięcia hodowli krajowej. Zasadnicza organizacja importu bekoni i szynek miała być opracowana przez komisję reorganizacji przemysłu przetworów z mięsa wieprzowego, która prace swe ukończyła, konstruując dosyć skomplikowany system „kontyngentów konstruktywnych” i zalecając

wprowadzenie go nie wcześniej, jak 1/VII 1933 r. W związku z rozmowami z republikami południowo-amerykańskimi Rząd angielski postanowił natychmiast wprowadzić ograniczenie przywozu bekoni i szynek, traktując to jednak jako posunięcie tymczasowe, w niczem nie przesądzające stanu rzeczy, mającego zaistnieć po 1/VII 1931 r.

W dn. 8 b. m. u Ministra Rolnictwa Elliota odbyła się konferencja z przedstawicielami 11 państw, importujących bekony do Anglii, t. j. Danii, Polski, Holandji, Litwy, Łotwy, Finlandji, Z. S. R. R., Stanów Zjednoczonych Am. i Argentyny. Minister Elliot oświadczył, iż Rząd angielski pragnie, aby państwa te ograniczyły swój eksport, nie wchodząc w to, w jaki sposób kwoty poszczególnych państw będą określane. W toku dalszych negocjacji uzgodniono, aby — ze względu na transporty, będące w drodze — termin wejścia w życie ograniczeń przesunąć do 21 b. m., z ważnością na okres 2-miesięczny, t. j. do 21/I 1933 r., przyczem redukcja im-

portu ma wynosić 15% dla listopada r. b. i 20% dla grudnia r. b.

Powstała kwestja ustalenia okresu czasu, który ma stanowić podstawę obliczeniową dla redukcji importu, od czego w bardzo dużym stopniu zależą kwoty, przypadające poszczególnym państwom. Jako pod tąw obliczeniową proponowano listopad i grudzień r. ub., wrzesień i październik r. b., średnią miesięczną za okres pięcioletni 1926 — 1931, średnią miesięczną za cały r. ub. i wreszcie średnią miesięczną za okres 22 miesięcy od 1 stycznia r. ub. do 31 października r. b. Ta ostatnia propozycja, wysuwana przez Danję, Polskę i Litwę, ma charakter kompromisowy i ma najwięcej szans urzeczywistnienia, ozmowy w tej sprawie w dn. 10 b. m. toczyły się nadal.

Dla zorientowania się, jaki wpływ projektowane sposoby ograniczenia dostaw bekoni mogą mieć na eksport z Polski, podajemy następujące zestawienie eksportu naszego w poszczególnych okresach, z uwzględnieniem redukcji (w tonnach):

	Bekony	Szynki	Razem
Przeciętna mies. za okres 1/I 1931 ÷ 31/X 1932	4 645·9	646·1	5 292·9
85% tej liczby (kwota listopadowa)	3 949·0	549·2	4 498·2
80% tej liczby (kwota grudniowa)	3 716·7	516·9	4 233·6
Przeciętna miesięczna za 1931 r.	4 600·7	660·6	5 261·2
85% tej liczby (kwota listopadowa)	3 910·6	561·5	4 472·1
80% tej liczby (kwota grudniowa)	3 680·5	528·5	4 209·0
Listopad 1931	5 385·4	721·6	6 107·0
85% tej liczby	4 577·6	613·4	5 121·0
Grudzień 1931	4 645·1	635·8	5 280·9
80% tej liczby	3 716·1	508·7	4 224·8

Przeciętna miesięczna wywozu bekoni i szynek za 10 mies. r. b. wynosiła około 5 330 t. W każdym więc razie liczyć się należy z poważnym zmniejszeniem wywozu bekoni, tem dotkliwszem, że znajdował się on w stanie wzmagania się i stanowił coraz większy procent całkowitego angielskiego importu bekoni. Ograniczenia te jednak mogą znaleźć kompensatę w poprawie cen, co jest właśnie celem omawianych posunięć. Przewidywać można, że na tem tle powstanie potrzeba pewnej reorganizacji naszego wywozu.

CZECHOSŁOWACJA

AKCJA OBNIŻANIA CEN.

— W związku z usiłowaniami zrównoważenia pasywnego budżetu państwowego Rząd zapowiedział niżkę płac urzędników i robi nacisk na większe organizacje (banki, przemysł) do przeprowadzenia analogicznej akcji. Jednocześnie jednak zapoczątkowano akcję obniżenia cen, zwłaszcza kartelowych, co ma urzędnikom częściowo wynagrodzić niżkę płac, a przemysłowi przetwórczemu umożliwić obniżenie cen wyrobów przemysłowych.

Już od roku istnieje projekt ustawy kartelowej, opracowanej przez Min. Sprawiedliwości. Projekt ten poddano obecnie ponownemu badaniu międzyministerjalnemu, celem ewentualnego wprowadzenia go w życie, pragnąc na tej podstawie wszcząć walkę z kartelami o obniżenie cen. Równocześnie jednak Rząd czyni już obecnie nacisk na kartele: żelazny i węglowy, celem zmuszenia ich do obniżenia cen oraz przeprowadza ankietę w innych gałęziach dla poinformowania się, w jaki sposób można byłoby to uskutecznić.

Oryginalnie przedstawia się sytuacja w kartelu węglowym, ponieważ Rząd jest jego członkiem z 13% głosów. Kartel ten

utrzymuje ceny węgla ciągle na jednym poziomie, jakkolwiek w międzyczasie nastąpiła redukcja płac o 20 ÷ 35%, wydajność zaś szychty wzrosła dwukrotnie w stosunku do 1919 r. Koleje państwowe potrzebują rocznie 4·5 miljn. t węgla, inne państwowe przedsiębiorstwa, szkoły, urzędy i t. d. około 2·5 miljn. t. Gdyby Rządowi udało się obniżyć ceny węgla o Kcz. 1 na 1 q, stanowiłoby to roczną oszczędność Kcz. 70 miljn. Kartel, oczywiście, opiera się temu, a równocześnie nie pozwala kopalniom państwowym dostarczać Państwu węgla po niższej cenie. Równocześnie grozi kartel obniżeniem płac i zwalnianiem robotników, czem z jednej strony podburza opinie, z drugiej zaś strony stawia Rząd przed perspektywą płacenia zapomóg nowym bezrobotnym. To powoduje też, że zaczynają odzywać się głosy krytyczne, żądające wystąpienia kopalni państwowych z kartelu i jego rozwiązania.

Oprócz kartelu kopalń istnieje jeszcze kartel detalistów węglowych, pracujący w ścisłym kontakcie z kartelem kopalń. Ceny detaliczne, pobierane przez ten kartel, wynoszą zależnie od gatunku węgla 250 ÷ 300% ceny loco kopalnia. Rząd pragnie więc również wpłynąć na detalistów w kierunku obniżenia cen, aby dostarczyć ludności tańszego węgla na zimę. Detaliści zaś uzależniają swą zgodę od obniżenia cen loco kopalnia.

Drugim kartelem, na który Rząd wywiera nacisk, jest kartel żelazny. Kartel ten broni się przeciwko obniżce cen tem, że kryzys spowodował tak znaczny spadek produkcji, że mimo racjonalizacji koszty jej nie obniżyły się. Równocześnie wywiera nacisk na ten kartel przemysł przeróbczy, skarżąc się, że poboczne zakłady hut skartelizowanych dostają żelazo po cenach własnych, uniemożliwiając konkurencję przemysłowi przeróbczemu, który

¹⁾ Por. „Polska Gospodarcza” zesz. 44/1932, str. 1308.

otrzymuje żelazo do przeróbki po cenach kartelowych.

Przemysł tekstylny zastanawia się również nad niższą ceną i przeprowadza w tym celu badania. Lecz już dziś zastrzega się, że nie da się obniżyć cen artykułów gotowych, jeśli nie zostaną obniżone ceny surowców, artykułów pomocniczych, chemikalij i węgla, a także jeśli nie nastąpi obniżenie ciężarów publicznych.

Wogóle przemysł okazuje teoretyczną chęć pójścia na rękę Rządowi w jego polityce cen, tem bardziej, że widzi się zagrożony podobną akcją w krajach sąsiednich. Jednakże narazie nie wykazuje on wiele ochoty, aby ta niższa cen odbyła się kosztem jego ofiar. Świadczą o tem ostatnie uchwały związku przemysłowców niemieckich w Czechosłowacji, który, opowiadając się za koniecznością ogólnego obniżenia poziomu cen, wskazuje na to, że zależy to od obniżenia podatków i innych ciężarów, które przytłaczają produkcję.

AUSTRIA

ZMIANA OPODATKOWANIA OBROTU TRZODĄ.

— Dn. 1/XI weszło w życie rozporządzenie Ministra Skarbu, zmieniające dotychczasowy system scalania podatku obrotowego. Bardzo znaczna ilość ryczałtowych stawek uległa zmianie nie tylko pod względem wysokości, ale także pod względem obowiązku uiszczenia podatku.

Szczególnie silnie odbijają się te zmiany na wywozie trzody do Austrii, a to w następstwie przerzucenia obowiązku opłacania podatku obrotowego w całości na dostawcę towaru zagranicznego, podczas gdy dotąd podatek płacony był mniej więcej po połowie przez zagranicznego dostawcę i austriackiego nabywcę trzody. Wskutek tego koszty, które ponosi zagraniczny eksporter przy dostawach trzody do Wiednia, podniosły się z dniem 1/XI r. b. o dalszych 5%, t. j. przeciętnie o ok. 7—8 gr. austr. na 1 kg żywej wagi.

Nabywcy towaru, którzy formalnie zostali zwolnieni od opłaty części podatku obrotowego przy obrotach trzodą pochodzenia zagranicznego, będą jednak mimo to w dalszym ciągu opłacać 2% od wartości brutto świń tak krajowych, jak i zagranicznych. Różnica w stosunku do okresu z przed 1/XI r. b. polega na tem, że świadczenie nabywcy trzody zagranicznej nie będzie zaliczane na poczet opłaconego już przez sprzedawcę pełnego podatku obrotowego, natomiast będzie wpłacane do osobnego funduszu, który ma służyć na wypłacanie premij dla krajowych dostawców trzody.

Jeżeli się zważy, że nabywcy świń krajowych wpłacać mają i nadal 2% wyrażnie z tytułu podatku obrotowego, a ci sami nabywcy w obrotach trzodą pochodzenia zagranicznego mają płać również 2%, ale nie z tytułu podatku obrotowego, a rzekomo dobrowolnie na cele nowego funduszu premjowego, to uregulowanie to można bez obawy przesadzenia skwalifikować jako zamaskowane faktyczne podwyższenie cła przywozowego na trzodę zagraniczną. W rezultacie: bowiem na trzodzie zagranicznej ciężar będzie obecnie 11·9% (9·9% podatku, opłacanych przez dostawcę, plus 2%, opłacanych przez nabywcę) zamiast dotychczasowych 4·95%.

Równocześnie dostawcy trzody krajowej zostają w zupełności zwolnieni od świad-

czenia podatkowego, a nabywcy tej trzody płać będą tylko 2%; opodatkowanie trzody krajowej jest zatem obecnie 6 razy niższe od podatku, ciężącego na trzodzie importowanej. Dotychczasowa relacja była 1:2.

Na tem nie wyczerpują się jeszcze jednak ujemne następstwa nowego rozporządzenia. Ponieważ owe 2%, opłacane przez nabywcę zagranicznego świń, nie mogą być potrącone z pełnego podatku, opłacanego przez dostawcę, i mają być zużyte na wypłatę premij dla producentów trzody krajowej — nie będzie to niczem innym jak subwencjonowaniem krajowej hodowli zapomocą podatku, nałożonego w drodze zupełnie nieformalnej na trzodę importowaną.

LIBERALIZACJA PRZEPISÓW DEWIZOWYCH.

— Coraz to gwałtowniejsza kampanja austriackich kół przemysłowych i kupieckich, do których przyłączają się także organizacje robotnicze, przeciw postanowieniom austriackich przepisów dewizowych, krępującym eksport, który od czasu wydania tych przepisów spadł o 41%, osiągnęła widocznie pod wpływem bardzo ostrych rezolucyj, powziętych na ostatnim zjeździe delegatów izb przemysłowo-handlowych, to, że został dokonany dalekoidący wyłom w reglamentacji dewizowej.

Austriacki Bank Narodowy zgodził się jeszcze przed kilkoma miesiącami na przeprowadzenie transakcyj, umożliwiających użytkowywanie sum, pochodzących z należności za import towarów zagranicznych w drodze t. zw. clearingu prywatnego, którego rozwikłanie przekazano instytucji bankowej „Wiener Giro-und Kassenverein”. Nationalbank zastrzegł sobie zezwolenie na każdą podobną transakcję, czyniąc ją zależną od rozmaitych warunków, uważanych przez strony zainteresowane za wielce uciążliwe zwłaszcza pod względem wysokości procentowej t. zw. „kwoty surowcowej” (Rohstoffquote), którą eksporter oddawać musiał w obcych walutach Bankowi Narodowemu.

Od niedawnego czasu przepisy te uległy dalszej liberalizacji, a mianowicie Bank Narodowy udziela ogólnie zezwolenia na użytkowywanie wolnych kont szylingowych osób i firm, mających swoją siedzibę zagranicą, na pokrywanie należności za towary, eksportowane z Austrii, i to także w takich wypadkach, w których przy zawarciu transakcji umówiona została zapłata w walucie zagranicznej. Bank Narodowy nie wymaga więc odtąd przy udzielaniu pozwoleń na wywóz za szylingi dowodu, iż sumę fakturową ustalono w walucie austriackiej. Nationalbank zezwala też będzie w przyszłości, aby konta szylingowe obcokrajowców, gromadzące się u dłużników austriackich, i sumy w szylingach, złożone u pełnomocników, względnie w austriackich instytucjach kredytowych na rzecz obcokrajowców, użytkowane były na zapłacenie przyszłego eksportu towarów austriackich pod następującymi warunkami: a) Bankowi Narodowemu należy oddać 12% wartości fakturowej wywożonych towarów w obcej walucie, umówionej z Bankiem Narodowym; b) należy udowodnić, iż użytkować się mające sumy szylingowe stanowią należności za import towarów lub za inne świadczenia komercyjnej natury; c) towar musi być wywieziony do tego kraju, w którym ma siedzibę osoba lub firma, na której dobro złożone są kwoty szylingowe; d) o ile wywóz nastąpić ma do

innego kraju, Nationalbank udzielać będzie pozwoleń, o których wyżej jest mowa, o ile Austriacy rozporządzać mogą swobodnie kontami w tych krajach powstałymi.

Powyższe normy nie mogą naruszać postanowień między państwowych układów clearingowych. Układy takie, zawarte jeszcze w pierwszym okresie reglamentacji dewizowej w Austrii, istnieją w stosunku do Węgier, Jugosławii, Włoch, Szwajcarii i Francji. Zawiodły one zupełnie, o ile chodzi o interesy eksportu austriackiego, wskutek przyjęcia jako podstawy rozrachunku kursu parytetowego szylinga. Sfery gospodarcze Austrii domagają się jak najspieszniejszej likwidacji tych umów i zupełnego dopuszczenia eksportu za szylingi bez jakichkolwiek ograniczeń i warunków.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— Austriacki preliminarz budżetowy na 1933 r. przewiduje we wpływach 1324·3 miljn. szyl. i w wydatkach 1324·1 miljn. szyl., jest więc aktywny na sumę 228·3 tys. szyl.

— Zadłużenie rolnictwa jugosłowiańskiego obliczono ostatnio na 6072 miljn. din., co wynosi 1796 din. na jedno gospodarstwo i 2551 din. na ha. Dochód z rolnictwa wynosi rocznie przeciętnie (w gotówce) 7204 miljn. din., w czem 3528 miljn. din. z hodowli.

— Reserve Bank of South Africa w Pretorji obniżył swą stopę dyskontową z 6% na 5%. Łączy się to z pewnem ożywieniem sezonowem i oddziało już jako czynnik, ożywiający obroty gospodarcze.

— Maksymalna stopa procentowa na Litwie ustalona została na poziomie 12% p. a., łącznie z prowizjami i kosztami dodatkowemi. Zarządzenie to spotkało się ze sprzeciwami banków prywatnych.

— Rumuńskie przepisy o reglamentacji dewizowej nie obejmowały dotąd kolejowych przesyłek za zaliczeniem. Od dn. 15/XI zaliczenia kolejowe objęto normalnymi ograniczeniami dewizowemi; można przypuszczać, że niezadługo będą niemi objęte również zaliczenia pocztowe.

— Kapitał zagraniczny, inwestowany w litewskich tow. akcyjnych, wyniósł na koniec r. ub. 39·8 miljn. litów. Na pierwszym miejscu stoi kapitał belgijski (10 miljn. litów), dalej angielski (9·8 miljn. litów), niemiecki, szwedzki i amerykański.

— W Wiedniu powstała instytucja p. n. „Internationaler Waren-clearing” dla handlu kompensacyjnego. Instytucja ta zajmować się będzie również pośrednictwem między krajami trzecimi.

— W odpowiedzi na interpelację parlamentarną prezydent angielskiego Board of Trade oświadczył, że w najbliższym czasie nie należy przewidywać podjęcia negocjacyj traktatowych z Niemcami. Natomiast toczą się rozmowy w sprawie węgla i ryb.

— Z Brazylji nadchodzą wiadomości jakoby niezadługo miały być podjęte negocjacje traktatowe tego kraju z Anglią. W grę wchodziłyby owoce i bawełna. Istnieją poza tem informacje, że Anglija ma zamar uprzy-

wilejować swe kolonie w dziedzinie importu kawy.

— Rozpoczęły się negocjacje turecko-perskie o traktat handlowy. Poruszona ma być m. in. kwestja reaktywizacji drogi karawanowej Trapezund — Erzerum — Tabriz, co miałyby pierwszorzędne znaczenie dla handlu z Persją.

— W związku z niemiecką polityką kontyngentową prowadzone były negocjacje z Z. S. R. R. Doprowadziły one do ustalenia, że zainteresowanie Sowieców w towarach, objętych kontyngentami jest małe, korzystać one jednak będą z uprzywilejowanego traktowania.

— Na Litwie obszar uprawy lnu wyniósł w r. b. 40 tys. ha, wobec 56 tys. ha w r. ub. Zbiór okaże się o połowę mniejszym wskutek złego urodzaju, poza tem gatunek lnu tegorocznego jest gorszy.

— Ukraińska i Białoruska Akademyje Nauk rozpoczęły badania nad problemem Wielkiego Dniepru. Wchodzi tu w grę m. in. kwestja osuszenia 4 miljn. ha błot na Polesiu ukraińskim i białoruskim.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

UKŁAD HANDLOWY NIEMIECKO-SZWAJCARSKI. — Dn. 5 b. m. został zawarty między Niemcami a Szwajcarią prowizoryczny układ handlowy, regulujący niektóre kwestje wzajemnego obrotu towarowego oraz niemieckiej reglamentacji dewizowej. Jak wiadomo, szeroki traktat taryfowy niemiecko-szwajcarski z 1926 r. wskutek wymownienia go przez Szwajcarię ekspirował w początku lutego r. b. W czerwcu i lipcu r. b. zostały zawarte prowizoryczne układy, zapewniające Szwajcarij pewne ułatwienia w niemieckiej reglamentacji dewizowej — zarówno jeżeli chodzi o obrót towarowy, jak i o umożliwienie wyjazdu niemieckich turystów do Szwajcarii, wzamian za koncesje w dziedzinie niektórych zarządzeń kontyngentowych oraz celnych, wprowadzonych przez Szwajcarię.

Obecny układ zapewnia w drodze umownej wzajemne stosowanie K N U, stosowanej zresztą i dotąd przez obydwie strony, pomimo istnienia stanu beztraktatowego, oraz przewiduje wzajemne niższe celnę: ze strony Niemiec na czekoladę, koronki i hafty, niektóre wyroby konfekcyjne, zegary i t. d.; ze strony Szwajcarii na części rowerów, pewne rodzaje wyrobów zegarmistrzowskich, tkanin bawełnianych, wyrobów hutniczych żelaznych i t. d. Niemcy, oprócz niższych celnych, otrzymują szereg koncesji w zakresie szwajcarskiej reglamentacji przywozu, a mianowicie podwyższenie dotychczasowych kontyngentów (z 20% zeszłorocznego przywozu, dopuszczanego dotychczas, na 40%) na meble, wyroby dziane, wyroby z miedzi, blachy żelaznej, maszyny do szycia, ołówki i t. d. oraz zapewnienie niezmińszania kontyngentów, udzielanych Niem-

com dotychczas, na inne artykuły, objęte reglamentacją szwajcarską. Szwajcarija natomiast uzyskuje w nowym układzie dalsze ulgi w stosowaniu niemieckiej reglamentacji dewizowej dla ruchu turystycznego oraz zafiksowanie dotychczasowej praktyki w stosowaniu tej reglamentacji w obrocie towarowym niemiecko-szwajcarskim, polegającej na tem, że importerzy niemieccy, którym przydzielone dewizy nie wystarczają na pokrycie zobowiązań z tytułu zakupów w Szwajcarii, resztę należności wpłacają w markach niemieckich do Banku Rzeszy na specjalne konto Szwajcarskiego Banku Narodowego.

Prowizorium niemiecko-szwajcarskie zawarte zostało na czas do końca marca 1933 r., z automatycznym przedłużeniem w wypadku niewymownienia go przez żadną ze stron.

NIEMCY. — Kontyngentowanie przywozu artykułów rolnych¹⁾. — Projekty Rządu niemieckiego co do skontyngentowania przywozu szeregu artykułów rolnych (jarzyny, kwiaty cięte, drzewo tarte iglaste, papierówka, bydło, słonina i smalec, masło, sery, karpie, groch oraz odpadki ryżowe) nie zostały dotychczas zrealizowane z powodu ujemnego wyniku rokowań, przeprowadzonych w tym względzie z zainteresowanymi państwami, w szczególności wskutek całkowicie negatywnego ustosunkowania się do nich państw, któreby najwięcej przez tę reglamentację zostały uderzone, a które z drugiej strony stanowią ważny rynek zbytu dla Niemiec, t. j. Holandji, Danii i Włoch.

Jedyny artykuł, co do którego reglamentację udało się Niemcom, na podstawie odpowiednich negocjacji, wprowadzić, jest masło. Dotychczas cło na masło wynosiło w Niemczech RM 100, przyczem państwa traktatowe posiadały, na podstawie układu niemiecko-finlandzkiego, kontyngenty celne przy cło RM 50 w wys. 5 tys. t. rocznie. Państwa o zdeprecjonowanej walucie płaciły cło wyższe (podwyżka o 15% ad valorem). Obecne porozumienie, zawarte z Finlandją i Danją, ustanawia ogólny kontyngent przywozowy do Niemiec w wys. 55 tys. t. rocznie (przywóz masła do Niemiec w 1931 r. wyniósł przeszło 100 tys. t) przy cło konwencyjnym dla państw traktatowych w wys. RM 75 (cło autonomiczne w wys. RM 100 pozostaje bez zmian), bez stosowania do poszczególnych państw dodatków z racji deprecjacji waluty. W ramach ogólnego kontyngentu poszczególnie państwa otrzymać mają kontyngenty w wysokości, odpowiadającej ich udziałowi w ogólnym imporcie masła do Niemiec w latach 1929-1931. Najpoważniejszymi dostawcami masła do Niemiec w ciągu powyższego okresu były następujące państwa: Danja (32,2% ogólnego importu), Holandja (21%), Łotwa (10,45%), Szwecja (7,9%), Polska (6,7%), Estonia (6,03%), Finlandja (3,83%) i t. d.

Finlandja, która na podstawie poprzedniego układu z Niemcami posiadała kontyngent celny przy cło RM 50, od 1934 r. miała zaś mieć kontyngent w/g cła RM 40, otrzymała jako rekompensatę za zrezygnowanie z powyższych korzyści: 1) pewne powiększenie (o ok. 3 tys. t. rocznie) kontyngentu, któryby jej przypadła na podstawie ogólnego klucza podziału, kosztem zmniejszenia o odpowiednią ilość kontyngentu, przypadającego Danji, oraz 2) zrze-

czenie się Niemiec z pewnych ustępstw celnych, przyznanych im przez Finlandję w poprzednich układach.

Nowy układ z Finlandją w sprawie masła został zawarty, jako dodatkowy do niemiecko-fińskiego traktatu handlowego (zamiast poprzedniego układu, dotyczącego masła z 1931 r.), w związku z czem obowiązywać będzie do końca listopada 1933 r. Reglamentacja przywozu masła, przewidziana w tym układzie, wprowadzona ma być w połowie listopada r. b.

— Zmiany w systemie świadectw wywozowych. — Niemiecki system świadectw wywozowych, wprowadzony w początku lipca r. b. w stosunku do żyta, pszenicy i orkiszu, rozciągnięty został rozporządzeniem z dn. 17/X r. b. na pewne produkty przemiałowe oraz słodownicze. Rozporządzenie powyższe przewiduje wydawanie Ausfuhrscheinów w następujących wypadkach: 1) przy wywozie słołu — świadectwo wywozowe uprawnia w tym wypadku do przewiezienia bez cła odpowiedniej ilości jęczmienia pastewnego, w terminie do końca lipca 1933 r.; 2) przy wywozie kaszy, krup, płatków i maki z jęczmienia — świadectwo wywozowe uprawnia do przywozu bez cła odpowiedniej ilości jęczmienia browarnianego w terminie do końca lipca 1933 r.; 3) przy wywozie produktów przemiałowych z owsa — świadectwo wywozowe uprawnia do przywozu bez cła odpowiedniej ilości owsa w okresie do końca lipca 1933 r.

ARGENTYNA. — Rewizja taryfy celnej. — Dekretem Rządu argentyńskiego z dn. 26/VIII 1932 r. została powołana komisja urzędnicza do zbadania i zaprojektowania zmian do ogólnej rewizji obecnie obowiązującej taryfy celnej.

Taryfa ta, oparta na zasadzie ad valorem ocen stałych (wartości szacunkowych) towarów, została wprowadzona w 1905 r., z biegiem czasu ulegając zmianom i uzupełnieniom. Wobec tego taryfa ta nie jest przejrzysta, jak również oceny stałe, ustalone przed 27 laty, nie odpowiadają rzeczywistej wartości towaru.

Badanie wartości poszczególnych towarów będzie oparte na cenach c. i. f., t. zn. cenach towarów w depozycie, biorąc pod uwagę cenę z portu wyjścia towaru i koszt morskiego transportu.

Niezależnie od tego komisja ma przedstawić Ministerstwu Skarbu nazwę towarów, które jej zdaniem powinny być obciążone odmiennem cłem niż dotychczas obowiązujące, podając motywy zmian, wysokość zaproponowanej oceny stałej i procentowego stosunku ad valorem, mając na uwadze interesy ekspansji gospodarczej Argentyny na rynki zagraniczne (w odniesieniu do ceł wywozowych) oraz interesy krajowego przemysłu, skarbu oraz konsumentów.

Poza tem zadaniem komisji będzie stałe informowanie czynników rządowych o zmianach, które należałoby wprowadzić w taryfie celnej, oraz publikowanie taryf, ustaw i rozporządzeń w dziedzinie regulacji przywozu i wywozu.

Po ukończeniu prac komisji, będzie stworzona stała rada celna, zadaniem której będzie stałe zaktualizowanie przepisów celnych w sensie podwyższenia lub obniżenia poszczególnych stawek celnych.

¹⁾ P. artykuł wstępny w dziale zagranicznym — str. 1363.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od 23 października do 8 listopada r. b. kształtowały się następująco (w \$ za 100 kg):

	23-31/X	1-8/XI	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszenica:			
Berlin . . .	4'59	4'72	+ 2'8
Praga . . .	4'42	4'42	—
Chicago . . .	1'71	1'65	- 3'5
Buenos Aires	2'71	2'58	- 4'8
Liverpool . .	2'25	2'16	- 4'0
Wiedeń . . .	5'00½	5'00	—
Hamburg . . .	2'11	2'02	- 4'3
Żyto:			
Berlin . . .	3'66	3'73	+ 1'9
Praga . . .	3'17½	3'17½	—
Chicago . . .	1'11	1'07	- 3'6
Wiedeń . . .	3'38	3'38	—
Hamburg . . .	1'55	1'49½	- 3'6
O wies:			
Berlin . . .	3'18	3'22	+ 1'3
Praga . . .	2'33	2'33	—
Chicago . . .	1'08	1'13	+ 4'6
Buenos Aires	2'14	2'06	- 3'8
Liverpool . .	2'21½	2'18	- 1'6
Wiedeń . . .	2'68½	2'65	- 1'3
Hamburg . . .	1'62	1'49½	- 7'7
Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'18	4'17	- 0'2
Praga . . .	2'59	2'59	—
Chicago . . .	1'39	1'38	- 0'7
Wiedeń . . .	3'68½	3'68½	—
Hamburg . . .	1'50½	1'51	+ 0'3
Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	3'96	3'93	- 0'8

BYDŁO I MIĘSO

— Centralnem zagadnieniem, żywo interesującym szereg krajów, o rozwiniętym przemyśle bekonowym — była w październiku sprawa ograniczenia dowozów bekonów obcych do Anglii na rzecz produkcji wewnętrznej oraz dominjalnej¹⁾.

W Austrii ceny trzody ostatnio obniżyły się.

Wiedeń. — W ostatnim tygodniu płacno — w szyl. austr. za 1 kg żywej wagi: świnie mięsne 1'25, — tłuszczone 1'70, świnie poznańskie i pomorskie osiągały o 10—15 gr. na kg więcej.

Londyn. — Na rynku bekonów w przedostatnim tygodniu ub. m. notowano oficjalnie — w sh za 1 cwt: bekony duńskie Nr. 1 sizeable 52, — Nr. 2 51, — Nr. 3 49, — ciężkie Nr. 1 51, — Nr. 2 50, — szóstki Nr. 1 50, — Nr. 2 50, szwedzkie Nr. 1 sizeable 50, — Nr. 2 49, — Nr. 1 ciężkie 49, — Nr. 2 48, holenderskie Nr. 1 sizeable 45, — Nr. 2 44, — Nr. 3 42 — Nr. 1 ciężkie 44, — Nr. 2 43, — szóstki Nr. 1 43, — Nr. 2 42, polskie Nr. 1 sizeable 45, — Nr. 2 44, — Nr. 3 42, — ciężkie Nr. 1 44, — Nr. 2 43, — Nr. 1 szóstki 40, — Nr. 2 40, litewskie Nr. 1 sizeable 45, — Nr. 2 44, Nr. 3 42, — Nr. 1 ciężkie 44, — Nr. 2 43, — Nr. 1 szóstki 40.

¹⁾ Kwestja ta została obszernie omówiona w zesz. 44, str. 1309, oraz w nin. zeszycie, str. 1368.

MASŁO

— Pomimo nieco większego zapotrzebowania na masło w obecnym sezonie jesiennym ceny na rynku angielskim kształtowały się w końcu października zniżkowo przy utrzymanej tendencji. Dobrym popytem cieszyło się jedynie masło angielskie i holenderskie, podczas gdy produkt duński nie znajdował chętnych nabywców. Ujemny wpływ na nastrój rynkowy w Anglii wywiera wiadomość o mających nastąpić dużych dowozach masła nowozelandzkiego i australijskiego w miesiącach listopadzie i grudniu. Rentowność eksportu masła do Anglii znacznie obniżyła się z uwagi na poważny spadek funta.

Nieco żywszą tendencję rynkową sygnalizowano w okresie sprawozdawczym na rynku nabiałowym w Niemczech.

Znaczny wzrost cen nastąpił w Belgii, która ograniczyła swój import masła, wbrew interesom sfer handlowych i szerokiej warstw konsumentów.

Ogólne widoki na przyszłość przedstawiają się dość pesymistycznie: nieznaczne ożywienie rynku masłarskiego może nastąpić dopiero przed Nowym Rokiem.

Berlin. — Notowania z drugiej połowy ub. m. — w RM za 50 kg w hurcie wynosiły: masło I gat. 111, — II gat. 101, — III gat. 92. Tendencja utrzymana.

Londyn. — Notowano w przedostatnim tygodniu ub. m. — w sh za 1 cwt: masło nowozelandzkie najlepsze 100 ÷ 110, — najlepsze niesolone 108 ÷ 112, australijskie najlepsze 97 ÷ 101, — najlepsze niesolone 99 ÷ 104, południowo-afrykańskie 94 ÷ 96, duńskie 116 ÷ 118, holenderskie niesolone 120 ÷ 122, — lotewskie zwykle 92 ÷ 97, — niesolone 92 ÷ 97, rosyjskie syberyjskie 88 — 90, ukraińskie 84 ÷ 86, litewskie 92 ÷ 94.

JAJA

— Naogół sytuację na międzynarodowym rynku jajczarskim można w październiku uznać za pomyślną. Pomimo licznych utrudnień przywozowych popyt na jaja w handlu eksportowym był znaczny, i dalszy wzrost cen został powstrzymany chwilowo, głównie przez wyprzedzić towaru konserwowanego.

Na rynku niemieckim panował utrzymany nastrój. W Anglii wskutek zmniejszających się dowozów sytuacja przedstawiała się korzystnie, i ceny wykazywały wyraźną tendencję zwykłą. Pewne osłabienie optymistycznego nastroju u eksporterów wywołuje zapowiedź dalszej zwykłości cła przywozowego w Anglii do 20% ad valorem.

Na uwagę zasługuje zjawienie się nowego eksportera jaj, a mianowicie Turcji, która usiłuje zdobyć rynek włoski, jednakże sortowanie jaj tureckich jest nie zadowalające.

Ogólne widoki na przyszłość są pomyślne; oczekiwana jest dalsza zwykłość cen jaj na wszystkich większych rynkach.

Berlin. — Urzędowe notowania jaj — w fen. za 1 szt. franco wagon Berlin z ostatniego tygodnia ub. m. wynosiły: jaja krajowe zupełnie świeże do picia ponad 65 g 13, — ponad 53 g 10½, duńskie 18 lbs 14½, 17 lbs 10½, — 15'5 ÷ 16 lbs 10, szwedzkie 18 lbs 11½, — 17 lbs 10½, 15'5 ÷ 16 lbs 10, rumuńskie 7½ ÷ 8½, węgierskie 7½ ÷ 8½, jugosłowiańskie 7½ ÷ 8½, rosyjskie

normalne 7½ ÷ 8, — wybrakowane 6½ ÷ 7, — wapnowane duże — 7 — 7½, — z chłodni duże 7½, — normalne 6½. Tendencja utrzymana.

Londyn. — Notowania — w sh za 120 sztuk z ostatniego tygodnia ub. m. wynosiły: jaja duńskie 17'5 ÷ 18 lbs 16 ÷ 16/3, — 17 lbs 15 ÷ 15/3, — 13'5 ÷ 14 lbs 12/6 ÷ 13/6, angielskie specials 21/6 ÷ 22, — standards 20 ÷ 20/6, holenderskie brunatne 18 lbs 17/6 ÷ 17, — 16 lbs 15/6 ÷ 15/9, — 15 lbs 15, — mieszane 18 lbs 16/6 ÷ 17, — 15'5 lbs 14/6 — 15, polskie o wadze 54 ÷ 57 kg 9/6 ÷ 9/9, — 51 54 kg 8/10 ÷ 9, 48 ÷ 51 kg 8/9, — czerwone 7/9, szwedzkie 18 lbs 16 ÷ 16/2, — 17 lbs 15 ÷ 15/3, — 15'5 lbs 14/6, — 13 lbs 12/6, — australijskie 16 lbs 13/3, — 15 lbs 12/9 ÷ 13, — 14 lbs 12/3 ÷ 12/6. Tendencja mocna. Dowozy jaj kontynentalnych zmalały, wskutek czego ceny zwykłą, dobrym popytem cieszą się tanie jaja polskie.

SUROWCE WŁÓKIENNICZE

— Rynek bawełniany w październiku wykazywał tendencję wybitnie niejednorodną i chwiejną. Zwłaszcza rynek bawełny amerykańskiej kształtował się pod znakiem momentów wybitnie politycznych, jakimi w Stanach Zjednoczonych były przygotowania do wyborów Prezydenta. Jakkolwiek bowiem, zwłaszcza w II połowie października istniał cały szereg pomyślnych objawów w postaci sprzyjających warunków atmosferycznych i wydatnego wzrostu spożycia bawełny w Stanach, nastrój był ospały, i o wytworzeniu koniunktury zwykłych narazie nie może być mowy. W sferach producentów amerykańskich utrzymuje się jednak przekonanie, że po wyborach na Prezydenta ujawni się silniejszy wzrost obrotów, wywołany oczekiwaną poprawą koniunktury. Obliczenia tegorocznych zbiorów bawełny nabierają coraz większej dokładności i przejrzystości. Z ogólnej sumy 11½ miljn. bel zbiorów w 1932/33 r. w II połowie października zebranych już było około 7½ miljn. bel. Przy rozważaniu sytuacji statystycznej podkreślić również należy wydatne zwiększenie zbiorów bawełny w Indjach i w Chinach. W obu tych krajach zbiory są o 2 miljn. bel wyższe aniżeli w r. ub. To kształtowanie się sytuacji na Wschodzie pociągnąć za sobą może pewne przesunięcia. Tak więc Japonia w mniejszym niż dotychczas stopniu będzie korzystać z bawełny indyjskiej, zakupując surowiec ten bliżej, w Chinach. Indie natomiast, pozbawione swego największego odbiorcy — Japonii, zmuszone będą zreorganizować politykę sprzedaży w kierunku obniżenia cen i przystosowania ich do znacznie niższych cen bawełny amerykańskiej.

Inaczej kształtowała się sytuacja na rynku bawełny egipskiej. Wskutek wydatnej redukcji przestrzeni uprawnej zbiorów tegorocznych wynoszą 4194543 kantarów, t. j. o przeszło 2 miljn. mniej aniżeli w r. ub. W praktyce ograniczenia Rządu nie prowadzi jednak do celu, gdyż zwyczaj uprawa bawełny obejmuje tylko połowę całej przestrzeni, ponieważ rokrocznie połowa pól bawełnianych „odpoczywa”. Redukcja przestrzeni uprawnej objęła więc de facto tylko bawełnę w gatunku Sakkelaridis. W związku z tem podkreślić należy, że zbiory bawełny egipskiej nie przekraczają 5% ogólnych zbiorów bawełny na świecie, tak iż ograniczenie względnie zwiększenie przestrzeni uprawnej w Egipcie nie wpływa

decydująco na sytuację rynku światowego. Ceny surowej bawełny w październiku kształtowały się, jak już powyżej zaznaczono, niejednolicie. W pierwszych dniach października tendencja była utrzymana, nastroj wyciekający, transakcje niewielkie. W dniu 10 października Urząd Rolniczy Stanów Zjednoczonych ogłosił wyniki zbiorów, określając je na 11 425 tys. bel, t. j. o 115 tys. bel więcej, aniżeli ustalono we wrześniu. Oficjalne te obliczenia przewyższają ustalenia prywatnych biur i instytucji o 285 tys. bel. Wpłynęło to oczywiście na kształtowanie się cen, które zniżkowały. Zarówno rynek bremeński, jak i ośrodki bawełniane w Anglii i Francji notowały niżki, wahające się w granicach 20 ÷ 40 punktów. W następnym tygodniu października sytuacja uległa częściowej stabilizacji, z odzieniem utrzymanym. Podkreślić należy mocne kształtowanie się rynku bremeńskiego, który najsłabiej reagował na wahania w innych ośrodkach, i nawet niżka funta nie wpłynęła na spadek cen w Bremie.

Rynek wełniany w październiku pod wpływem mocnego zamknięcia aukcji londyńskich kształtował się mocno. Aukcje wełniane w Londynie zamknięte zostały w dn. 13 X, przynosząc w rezultacie wyżkę cen w granicach 7½ ÷ 15% na poszczególne gatunki. Australijska wełna merinosowa wyższych gatunków oraz średniej jakości krzyżowce nowozelandzkie zwykły w granicach 7½ ÷ 10%, najwyższe i gorsze krzyżowce nowozelandzkie — o 7½%, wełna australijska — o 7½ ÷ 10%, wełna Queensland — o 15%.

Mocna tendencja cen wełny znalazła

w dalszym ciągu oparcie w zwykłych cenach, notowanych w czasie odbywających się w II połowie października aukcji wełnianych w Australji i Afryce Południowej. Pod wpływem aukcji londyńskich i australijskich również i na rynkach europejskich nastąpiło wzmocnienie cen. Objęło ono rynek bremeński, na którym ceny były wybitnie mocne, nawet przy transakcjach długoterminowych. W Bradfordzie zapotrzebowanie na poszczególne gatunki tego surowca uległo wydatnemu zwiększeniu przy cenach utrzymanych. Dodatkiem zjawiskiem jest zupełny prawie brak zapasów surowej wełny u producentów. Przędzalnie wełniane wykazują stan zatrudnienia zupełnie zadowalający. Również i w przemyśle wełnianym francuskim zapasy surowca zmalały do minimum.

Rynek lnu w październiku znamionowała w dalszym ciągu mocna tendencja. Zwłaszcza rynki zachodnio-europejskie, a przede wszystkim belgijski, pod wpływem mocniejszej tendencji rynku bawełnianego w pierwszych dniach października, notowały wzmocnienie cen lnu. Chwilowe wahania cen obu tych surowców bieły prawie równoległe. Z drugiej strony bardzo poważnym czynnikiem, wpływającym na umocnienie się cen surowca lnianego, jest redukcja przestrzeni uprawnej na terenie całej Europy Zachodniej, środkowej i Wschodniej z wyjątkiem Z. S. R. R. W krajach wschodnio-europejskich, a również i w Polsce, poważnym czynnikiem, wpływającym zwykło na ceny, było zlikwidowanie starych zapasów przy jednoczesnym braku dowozów lnu z nowych zbiorów.

Rynek surowego jedwabiu kształtował się przez cały okres października naogół jednolicie przy utrzymanej tendencji cen. Rynek niemiecki nie notował w początkach miesiąca większych transakcji, ani żadnych wahań cen, których notowania pozostały w I połowie października bez zmian. W Medjolanie dość duże zakupy uskutecznili odbiorcy amerykańscy przy cenach naogół zadowalających. Transakcje natomiast z odbiorcami europejskimi obracają się w ramach stosunkowo węższych. Dodatnim objawem, świadczącym stosunkowo pomyślnie o sytuacji na rynku, były zakupy surowego jedwabiu z nowych kokonów przy cenach utrzymanych. Najważniejszym wydarzeniem na rynku nowojorskim był w okresie października olbrzymi spadek zapasów, świadczący o zwiększeniu się zbytu i wzroście konsumpcji. Mocna tendencja, panująca na tym rynku, objęła również i Yokohamę, gdzie transakcje były bardzo ożywione. Pod koniec października rozmiary transakcji na wszystkich prawie rynkach uległy zmniejszeniu. Przygotowania do wyboru Prezydenta w Ameryce wywołały u odbiorców amerykańskich daleko idącą ostrożność. Skutkiem tego właśnie na rynku medjołańskim, gdzie transakcje z odbiorcami ze Stanów Zjednoczonych w początku października były bardzo ożywione, zapadł nastrój spokojny. Ujawniający się jednak ostatnio na całym świecie wzrost spożycia surowego jedwabiu wpływa dodatnio na sytuację rynku, przeciwdziałając skutecznie tworzeniu się większych zapasów tego surowca.

BIBLIOGRAFJA

„CZŁOWIEK CZY MASZYNA” H. DUBREUIL. Nakładem „Ligi Pracy”, str. 324. — Ciekawa praca „Standards. Le travail américain vu par ouvrier français” Dubreuil'a, klasycznego przedstawiciela świata pracy, o warunkach wytwórczości w Ameryce ukazała się w przekładzie polskim M. Sokalowej p. t. „Człowiek czy maszyna”.

Podług opinii Międzynarodowego Instytu

Naukowej Organizacji, książka ta stanowiła ważny przyczynek w historii rozwoju stosunków między pracodawcą a pracobiorcą. Cenne uwagi i trafne wnioski o warunkach amerykańskich są tem bardzo ciekawe, iż opierają się na wrażeniach robotnika francuskiego, który w tym celu spędził kilka lat w Ameryce, pracując jako robotnik w różnych zakładach przemysłowych, w tem i w zakładach Forda.

Aktualne zagadnienie, czy istotnie naukowa organizacja zagraża cywilizacji.

wywołało, szczególnie w ostatnim okresie, wiele mniej lub więcej uzasadnionych komentarzy. Wobec istniejących w tym przedmiocie wielkich rozbieżności poglądów na rolę nauki o organizacji i racjonalizacji w życiu gospodarczym, wskazane jest zapoznanie się z pracą Dubreuil'a, która oświetla to zagadnienie na tle stosunków amerykańskich.

B. N.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1 200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/32 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

•Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHALSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXVI 54: „Kilowag“ Chaja Lifcia Korentajer“ w Warszawie, Graniczna 8. Drobna sprzedaż wag, miar, odważników oraz naczyń kuchennych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Chaja Lifcia Korentajer z Warszawy. Pomiedzy Abramem Korentajerem a małżonką jego Chają Liwcią z domu Kumcher nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 października 1919 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Abramowi Korentajerowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXXVI 55: „Biuro Ekspedycyjno-Transportowe, Bcia M. i S. Heskin“ w Warszawie, Długa 29. Prowadzenie biura ekspedycyjno-przewozowego. Właściciel Michał Heskin, Samuel Heskin obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują obaj wspólnicy łącznie. Wszelkie inne pisma podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 56: „Geha“ Estera Rywka Mironer w Warszawie, pl. Trzech Krzyży 18 m. 18. Drobna sprzedaż ubiorów. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Estera Rywka Mironer z Warszawy.

R. H. A XXXVI 57: „Warszawska Fabryka Wyrobów Sztancowanych „Kometa“ wł. Lempicki i L. Budzyński właścicielka Lucyna Nowicka“ w Warszawie, Elektoralna 14. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Lucyna Florentyna Nowicka z Warszawy.

R. H. A XXXVI 58: „Zdzisław Corradini“ w Warszawie, Nowy Świat 23/25. Fabryka wyrobów korkowych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Zdzisław Corradini z Warszawy.

R. H. A XXXVI 59: „Papillon“ Sprzedaż artykułów mydlarskich, perfumeryjnych i galanterji Jakób Alefrant“ w Warszawie, Leszno 25. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jakób Alefrant z Warszawy.

R. H. A XXXVI 60: „Ita Hajder“ w Grójcu Rynek 14. Handel skórą i przyborami szewskimi. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Chaja Ita Hajder z Grójca. Pomiedzy Moszkiem Izraelem Hajderem a małżonką jego Chają Itą z domu Birenbaum nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 maja 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 61: „Chemjal“ Szarlotta Serejska“ w Warszawie, Długa 25. Sprzedaż chemikalji i przyborów szewskich. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Szarlotta Serejska z Warszawy. Pomiedzy Mowszą Izraelem Serejskim a małżonką jego Szejną Szarlota z domu Serejską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 15 czerwca 1912 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Mowszy Serejskiemu z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXXVI 62: „Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane Inż. R. Brudnicki i H. Katana“, w Warszawie, Mokotowska 36 m. 6. Wspólnicy: Roman Dyonizy Brudnicki, Henryk Stanisław Katana, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności w dniu 25 lipca 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra na nich, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, pieniądze za przekazami, zaliczeń, ładunków, przesyłek i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 63: „Jakób Kobyłka“ w Warszawie, Namiestnikowska 2. Sprzedaż mięsa i bydła z własnych zakupów i komi-sowo. Istnieje od 1927 r. Właściciel Jakób Lejb Kobyłka z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Szajndlą z domu Jankiewicz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 26 sierpnia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 54: „Marjam Frydman“ w Warszawie, Freta 40. Sprzedaż win, wódek i towarów kolonialnych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Marjam Frydman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 65: „Moderne“ Hersz Kirszenberg w Warszawie, Złota 29. Drobna sprzedaż galanterji, norymberszczyzny, bielizny damskiej i męskiej. Istnieje od 1932 r. Właściciel Hersz Kirszenberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Lucją z domu Rozenwasser nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 czerwca 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 66: „Przedsiębiorstwo Budowlane Tadeusz Trojanowski inżynier“ w Warszawie, Mianowskiego 18. Właściciel Inż. Tadeusz Trojanowski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 67: „Henryk Weber“ w Warszawie, Chmielna 1/3. Sprzedaż wędlin i pasztecziarnia. Istnieje od 1926 r. Właściciel Henryk Michał Weber z Warszawy.

R. H. A XXXVI 68: „Batawia“ Lejzor Gruszkiewicz“ w Warszawie, Grzybowska 7. Sprzedaż herbaty i kakao. Istnieje od 1931 r. Właściciel Lejzor Gruszkiewicz z Warszawy.

R. H. A XXXVI 69: „Biuro Komisowo-Handlowe Mejer Zylbersztejn“ w Warszawie, Przechodnia 1. Hurtowa sprzedaż i eksport grzybów suszonych, roślin leśnych i artykułów spożywczych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Mejer Gersz Zylbersztejn z Warszawy.

R. H. A XXXVI 70: „Fajga Tredler“ w Warszawie, pl. Grzybowski 8. Drobna sprzedaż blatów do krzeseł i biczysek. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Fajga Tredler z Warszawy.

R. H. A XXXVI 71: „Franciszek Drabarek“ w Warszawie, Bryłowska 26. Dostawa koksu i lessu. Istnieje od 1931 r. Właściciel Franciszek Drabarek z Warszawy.

R. H. A XXXVI 72: „Drukarnia i Introligatornia „Twór“ Brunon Dymowski“ w Warszawie, Koszykowa 67 m. 44. Istnieje od 1932 r. Właściciel Brunon Bronisław Dymowski z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Marją z domu Solecką nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 marca 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 74: „Bernard Tenenbaum“ w Warszawie, Marjańska 8. Sprzedaż towarów kolonialnych i innych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Bernard Tenenbaum z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką Heleną Chmielniczką z domu Gerszonowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 września 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 75: „Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Kazimierz Starczewski“ w Warszawie, Szara 10 m. 16. Istnieje od 1929 r. Właściciel Kazimierz Starczewski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 81: „Zysman Nadel i F. Talman“ w Warszawie, Nalewki 29. Kupno i sprzedaż przedzwy wszelkiego rodzaju. Wspólnicy: Frajdlja Talmanowa z Łodzi, Zysman Nadel z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkich należności, korespondencji nie wyłączając pieniężnej i pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki podpisuje każdy ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 94: „Centrala Tapet Enia Mundlak“ w Warszawie, Przejazd 5. Sprzedaż tapet. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Enia-Rywka Mundlak z Warszawy. Pomiędzy Jakobem Mundlakiem a małżonką jego Enią-Rywką z domu Peregał, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 30 października 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 143: „Samuel Szmurak i S-ka“ w Warszawie, Leszno 51. Sprzedaż wyrobów włókienniczych i jedwabnych własnych i komisowych. Wspólnicy: Samuel Szmurak, Rafał Szmurak, Cemach Hurwicz, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 2 kwietnia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Cemachem Hurwiczem a małżonką jego Esfir z domu Szmurak, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 31 stycznia 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 309: „Inż. Wiktor Srokowski“ w Warszawie, Grójecka 104. Przedsiębiorstwo budowlane. Istnieje od 1932 r. Właściciel inż. Wiktor Srokowski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 323: „Dobrobieł, „Hirsz Żytaner“ w Warszawie, Zamenhofa 40. Pracownia i magazyn bielizny i haftów. Istnieje od 1932 r. Właściciel Hirsz - Wolf Żytaner z Warszawy.

R. H. A XXXIV 324: „Lucjan Gołaszewski“ w Pruszkowie. Młyn motorowy. Istnieje od 1932 r. Właściciel Lucjan Gołaszewski z Pruszkowa.

R. H. A XXXIV 325: „Icek Bursztyn“ w Okęciu, al. Krakowska 26. Skład materiałów budowlanych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Icek Bursztyn z Okęcia, gm. Skorosze. Mejerowi Bursztynowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXXIV 326: „Moszek Radzanowicz“ w Warszawie, Leszno 36. Eksport konfekcji odzieżowej. Istnieje od 1932 r. Właściciel Moszek-Ber Radzanowicz z Warszawy.

R. H. A XXXIV 327: „Zakład Kosmetyczny Władysław Kli-mecki, właścicielka Leokadja Słowikowska“ w Warszawie, Niecała 5. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Leokadja Słowikowska z Warszawy.

R. H. A XXXIV 328: „Jakób Rozenberg“ w Warszawie, Skórzana 10. Hurtowa sprzedaż artykułów mydlarskich. Istnieje od 1930 r. Właściciel Jakób Rozenberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Surą z domu Kornzilber nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 14 marca 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 331: „Wagwa“ właściciel Eljasz Wagensberg“ w Warszawie, Leszno 110. Fabryka wstążek. Istnieje od 1932 r. Właściciel Eljasz Wagensberg z Warszawy.

R. H. A XXXIV 332: „Moszek-Hersz Englender“ w Warszawie, Smocza 17. Drobną sprzedaż materiałów elektrycznych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Moszek-Hersz Englender z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą z domu Ze-

lechowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 marca 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 333: „Technoskład“ Aleksander Orzechowski“ w Warszawie, Trębacka 10. Detaliczna i komisowa sprzedaż drobnych części samochodowych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Aleksander Orzechowski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Karoliną-Emilią z domu Malgiaritta nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 kwietnia 1911 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 334: „Konstanty Gosławski“ w Warszawie, Namiestnikowska 2/3. Skup trzody chlewnej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i odprzedaż w stanie bitym i żywym. Istnieje od 1932 r. Właściciel Konstanty Gosławski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 335: „Bar Obywatelski Kazimierz Wojtyś“ w Warszawie, Komitetowa 1. Istnieje od 1931 r. Właściciel Kazimierz-Wawrzyniec Wojtyś z Warszawy.

R. H. A XXXIV 336: „Zakłady Graficzne „Wiedza“ Ajzyk Franc“ w Warszawie, Bielańska 9. Istnieje od 1932 r. Właściciel Ajzyk Franc z Warszawy.

R. H. A XXXIV 337: „Sz. Lebensold“ w Warszawie, Prózna 9. Drobna sprzedaż balchy i papy. Istnieje od 1897. Właściciel Szyja Lebensold z Warszawy.

R. H. A XXXIV 338: „Centralna Perfumerja „Royal“ Chana Rojal“ w Warszawie, Nalewki 30. Detaliczna sprzedaż wyrobów kosmetycznych, perfumeryjnych, galanteryjnych i drogerijnych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Chana Rojał z Warszawy. Aronowi Nelkinowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXXIV 339: „Felicja Lemkowicz“ w Warszawie, Królewska 31. Przedstawicielstwo firmy: „Syracuse Washing Machine Corporation „Aesy“. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Felicja Lemkowicz z Warszawy.

R. H. A XXXIV 321: „Lucyna Guzik i S-ka, Fabryka Wód Mineralnych i Napojów Gazowych dawniej Jan Iwański, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Twarda 34. Franciszkowi Beinowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Prokurenci podpisują 1) Franciszek Bein łącznie z Lucyną Guzik lub Dawidem Guzik, 2) Dawid Guzik łącznie z Władysławem Beinem lub Franciszkiem Beinem.

R. H. A XXXIV 276: „Lejzor Poziomek“ w Warszawie, Ząbkowska 15. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest eksport koni zagranicę.

R. H. A XXXIV 63: „Chaim Frenkiel“ w Warszawie, Leszno 15. Firma istnieje od 1930 r. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą-Ruchlą z domu Reingewirc nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 18 marca 1908 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 229: „Krajowy Rozwój Przemysłu Maszyn i Aparatów Biurowych, Włodzimierz Jaszczuk“ w Warszawie, Słowackiego 11. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Masalskim w Warszawie dnia 5 lipca 1932 r. za nr. 957, całe przedsiębiorstwo sprzedane zostało Marji Seredyńskiej, która nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Krajowy Rozwój Przemysłu Maszyn i Aparatów Biurowych, Włodzimierz Jaszczuk, właścicielka Marja Seredyńska“.

R. H. A XXXII 273: „Antoni Gawędzki“, we wsi Kamieńczyk, pow. Radzyński, Apteka“. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie, dnia 6 lipca 1932 r. za nr. 1309 całe przedsiębiorstwo sprzedane zostało Stefanowi Kargowskiemu, który nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Stefan Kargowski“.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LVII 8162: „Fabryka Metalowego Sprzętu Kościelnego „Ornamentum”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Czerniakowska 180/182. Celem spółki jest produkcja i sprzedaż wyrobów metalowych kościelnych na własny rachunek i we własnym zakresie. Kapitał zakładowy 5 000 zł podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Józef Chyliński, Stanisław Goleniewski, Czesław Kierszys, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra weksli, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury, pokwitowania i wszelkie zobowiązania podpisuje Czesław Kierszys łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru przesyłek nie wyłączając pieniężnych, przekazów pieniężnych i korespondencję zwykłą podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 30 maja 1932 r. za nr. 1670 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8163: „Magazyn Konfekcji i Bielizny B. Cyba i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 2. Celem spółki jest handel artykułami mody i wyrób konfekcji. Kapitał zakładowy 5 000 zł podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stanisława Zborowska, Helena Cybowa, Bogdan Cyba, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki i t. p. podpisują dwaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru należności, wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek i pieniędzy, oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pliszczynskim w Warszawie dnia 10 maja 1932 r. za nr. 755 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 21 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8164: „Przedsiębiorstwo Inżynieryjne W. Butler i O. Rudziński, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Częstochowska 44. Celem spółki jest wykonywanie wszelkich robót inżynieryjnych w najszerzym zakresie. Kapitał zakładowy 8 500 zł. podzielony na 17 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Witold Butler z Warszawy, Otton Rudziński z maj. Piechota pow. Gostyńskiego. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, zobowiązania i wszelkie akty prawne, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów, sum pieniężnych i wszelkich wartości do wysokości 300 zł podpisuje każdy z zarządców a ponad 300 zł obaj zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 30 czerwca 1932 r. za nr. 784 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8165: „Duszyński, Muszał i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wspólna 18 m. 6. Celem spółki jest prowadzenie montażu i urządzenie wszelkiego rodzaju kotłowni, wszelkich robót wchodzących w zakres kotlarstwa żelaznego, remontu fabryk, przemysłu rolnego i konstrukcji żelaznych. Kapitał zakładowy 3 000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Władysław Duszyński, Władysław-Edward Muszał, Mieczysław-Bogumił Muszał, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra na wekslach, czeki, obligi, umowy, pełnomocnictwa, prokury i akty podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, dokumentów i pleni-potencje sądowe podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed

notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 15 lipca 1932 r. za nr. 1302 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8166: „Cukrownia i Rafinerja „Korzec”, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki w Warszawie, Krak.-Przedm. 15. Celem spółki jest dalsze prowadzenie należącej uprzednio do Romana i Józefa Potockich cukrowni i rafinerji pod firmą: „Cukrownia i rafinerja „Korzec” Romana i Józefa Potockich”, istniejącej w powiecie Rówieńskim woj. Wołyńskim. Kapitał zakładowy 2 000 000 zł. podzielony na 2 000 akcji na okaziciela całkowicie wpłacony. Zarząd stanowią: Roman Potocki, Józef Potocki, obaj z Warszawy, Wacław Jakacki z cukrowni Korzec, pow. Rówieńskiego. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj członkowie Zarządu lub jeden członek zarządu i prokurent. Wszelkie inne pisma podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Statut Spółki Akcyjnej zeznany został przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 2 lipca 1932 r. za nr. 1242. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dnia 2 lipca 1932 r. za nr. 1243.

Wciągnięto w dn. 23 lipca 1932 r.

R. H. B VII 8167: „Textil Łódzki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Gęsia 3. Celem spółki jest prowadzenie handlu towarami włóknistymi. Kapitał zakładowy 3 000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jonason Grodzieński i Merka vel Marja Rabinowicz. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, kontrakty, cesje, żyra, przekazy, prokury, pełnomocnictwa, weksle i czeki podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów, przekazów pieniędzy i depesz podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pliszczynskim w Warszawie dnia 9 lipca 1932 r. za nr. 1056 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania czasu trwania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 25 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8168: „Handel Żelazem, Odlewami i Wyrobami Żelaznymi „Centrodlew”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żłota 35. Celem spółki jest prowadzenie handlu żelazem, odlewami i wyrobami żelaznymi. Kapitał zakładowy 2 000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wolf Bandkajder i Chana Gesundheit oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie, dnia 28 czerwca 1932 r. za nr. 1055 na czas do dnia 28 czerwca 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy trzyletnie o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałego współnika o swej chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 25 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8169: „Źródło Okuć, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Grzybowski 2. Celem spółki jest prowadzenie drobnego handlu wyrobami żelaznymi. Kapitał zakładowy 3 000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą jest Hersz Mark z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie, dnia 7 czerwca 1932 r. za nr. 776 na czas do dnia 15 czerwca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałego współnika o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 25 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8170: „Cafe Muza“ Bracia Z. i S. Kuczyńscy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 11. Celem spółki jest prowadzenie kawiarni i cukierni oraz handlu artykułami gastronomicznymi. Kapitał zakładowy 2 000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Zygmunt Kuczyński, Seweryn Kuczyński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, zryra na wekslach, czeki, umowy, przekazy, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne podpisują obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru należności, korespondencję nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru towarów, ładunków, przesyłek, korespondencje, pieniądze, oraz przekazów i zaliczek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie, dnia 16 lipca 1932 r. za nr. 904 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy dwuletnie o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika notarialnie o swej chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 26 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8171: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Galmet“, Spółka Akcyjna w Warszawie“. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 62. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych z branży metalowej w szczególności uwzględnieniem drobnych wyrobów i galanterji metalowej. Kapitał zakładowy 250 000 zł. podzielonych na 2 500 akcji na okaziciela całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowią: Jakób Himmelfarb, Leon Dzięciolski vel Dzięciolski, Jakób Stołowicki wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. O ile zarząd jest jednoosobowy podpisuje zarządca sam. Przy wieloosobowym zarządzie wszelką korespondencję oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, nie wyłączając pieniężnej podpisuje jeden członek zarządu. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne i wogóle wszelkie akty prawne i zobowiązania podpisują dwaj członkowie zarządu względnie jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelkie dokumenty mogą również podpisywać dwaj prokurenci. Bernardowi Mayzłowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Statut Spółki Akcyjnej i akt organizacyjny zeznane zostały przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 16 lipca 1932 r. za nr. 2569 i 2570.

Wciągnięto w dn. 27 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8172: „Anin“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Bagatela 13. Celem spółki jest prowadzenie kawiarni, sprzedaż wyrobów cukierniczych i gastronomicznych, oraz urządzanie przytem koncertów i organizowanie zebrań towarzyskich. Kapitał zakładowy 5 400 zł. podzielony na 54 udziały całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Aleksander Andrzejewski, Mieczysław Czaplinski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, indosy, rewery, czeki, umowy, pełnomocnictwa, akty prywatne, notarialne i hipoteczne, oraz wszelkie inne zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję jak również zamówienia nie przekraczające dwóch tysięcy złotych podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Wyganowskim w Warszawie, dnia 10 października 1931 r. za nr. 1596 i 11 marca 1932 r. za nr. 360 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 27 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8173: „Teatry Zjednoczone, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Słowackiego 2. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstw widowiskowych, a w szczególności prowadzenie dramatu, komedji, komedji muzycznej, operetki, kabaretu artystycznego, wystawianie rewji kabaretowych i wszelkich innych widowisk artystycznych. Kapitał zakładowy 20 000 zł. podzielony na 200 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Arnold Szyfman, i Szymon Gabay, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa, akty notarialne i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kła-

dzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingem w Warszawie, dnia 28 czerwca 1932 r. za nr. 2599 na czas do dnia 1 października 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na jeden miesiąc przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 28 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8174: „Garbarnia Bracia Drejzner“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Stawki 79. Celem spółki jest prowadzenie warsztatu garbarskiego. Kapitał zakładowy 2 100 zł. podzielony na 42 udziały z czego 1 400 zł. wniesiono gotówką a 700 zł. wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Jankel Zemelmacher-Drejzner, Chaim Zemelmacher-Drejzner i Hersz Zemelmacher-Drejzner, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie, korespondencję niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, pieniędzy, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 22 lipca 1932 r. za nr. 3097 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8175: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Polonia“, Spółka Akcyjna“. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Jen. Dąbrowskiego 1. Oddziały w Łodzi, Poznaniu, Krakowie, Częstochowie, Katowicach, Lwowie, Wilnie i Bydgoszczy. Celem spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej: 1) bezpośredniej w działach ubezpieczeń a) od ognia, b) od kradzieży z włamaniem, c) od odpowiedzialności cywilnej, d) od skutków przerwy w ruchu przedsiębiorstwa z powodu ognia (chomage), e) transportów, f) szyb, g) samochodów (auto-casco), h) szkód wodociągowych, 2) pośredniej we wszystkich działach ubezpieczeń. Kapitał zakładowy 1 050 000 zł. podzielonych na 10 500 akcji na okaziciela. Zarząd stanowią: Prezes Stanisław ks. Lubomirski, wiceprezes Antoni Gintowt, Stefan Gielg, Wiktor Wiener, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla spółki, za wyjątkiem polis, dodatków do polis, świadectw tymczasowych, czeki, oraz listy o wydanie funduszów z instytucji kredytowych, powinny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu, lub jednego członka zarządu i prokurenta. Natomiast polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencja, zarządzenia dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych i wszelkie dokumenty, z których żadne zobowiązania dla spółki nie wynikają winny być podpisywane przez jednego członka zarządu lub prokurenta. Udzielono łącznej prokury: Władysławowi Morelenbaumowi, Czesławowi Fabjanowi, Janinie Samczyńskiej, Janowi Wilmowskiemu, Henrykowi Wittmeyerowi i Wacławowi Michalskiemu. Statut spółki akcyjnej uzgodniony z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) i zatwierdzony przez Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu opublikowany został w Nr. 271 Monitora Polskiego z dnia 24 listopada 1931 r. Akt organizacyjny zeznany został przed notariuszem Zborowskim w Warszawie, dnia 24 listopada 1917 r. za nr. 1298. Na zasadzie art. 27 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o Rejestrze Handlowym dotychczasowe w wpisy w R. H. B 1—38 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 27 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8176: „Towarzystwo Kinematograficzne „Patria-Film“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Moniuszki 4. Celem spółki jest prowadzenie biura filmowego, kupno-sprzedaż i wynajem filmów, kupno, prowadzenie wynajem kinematografów, fabrykacja filmów i wykonywanie wszelkich czynności wchodzących w zakres przemysłu filmowego. Kapitał zakładowy 6 000 zł. podzielony na 30 udziałów całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Aleksander Kazimierz Grynbaum-Grymiński, Franciszek Grynbaum, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, oraz wszelkie zobowiązania pieniężne, oraz korespondencję zawierającą zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Zryra weksłowa, czeki, pełnomocnictwa, prokury, umowy na wynajem filmów pokwi-

townia z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 24 czerwca 1932 r. za nr. 664 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 28 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8177: „Aktyram“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Ossolińskich 8. Celem spółki jest prowadzenie handlu detalicznego na rachunek własny i komisowy wyrobami galanteryjnymi, w szczególności luksusowymi wyrobami szklanymi, platerami, srebrami, bronzami i inną galanterią luksusową. Kapitał zakładowy 14 000 zł. podzielony na 140 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego 12 000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe 2.000 zł. winny być wpłacone do dnia 1 lipca 1933 r. Zarządcami są: Kazimierz Górski, Marja Róża Tarnowska, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze współników. Weksli własnych i akceptów spółka wystawiać nie będzie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 17 maja 1932 r. za nr. 832 na przeciąg lat dwóch od daty zarejestrowania z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 28 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8178: „Wytwórnia Wstążek „Avis“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Pawia 49a. Celem spółki jest produkcja wstążek. Kapitał zakładowy 6 000 zł. podzielony na 60 udziałów, pokryty aportem rzeczowym na zł. 4 000 i gotowizną zł. 2 000. Zarządcami są: Dawid Rzepkiewicz Icek Nuchim Gerszynowicz, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, i umowy nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, oraz czeki i żyra na wekslach podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję handlową, wszelkie pokwitowania, a w szczególności z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 19 lipca 1932 r. za nr. 1187 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na dwa miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałego współnika o swej chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 28 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8180: „Kądział“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Trębacka 15. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa detalicznej sprzedaży wyrobów fabryki „Zyrardów“ oraz bielizny damskiej i pościelowej. Kapitał zakładowy 2 000 zł. podzielony na 50 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządczyniami są: Marja Stefańska z Warszawy, Helena Ettingerówna z Anina, Marja Tomaszewska z Zyrardowa. Zarządczyni zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty i wszelkie zobowiązania podpisuje Marja Tomaszewska łącznie z jedną z pozostałych zarządczyń. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przesyłek, przekazów i towarów podpisuje każda z zarządczyń samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 4 maja 1932 r. za nr. 1993 i 27 czerwca 1932 r. za nr. 2784 na czas do dnia 2 maja 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żadna ze współniczek nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 1 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8181: „J. Mareczek, S. Kicki i Ska, Handel Drzewem i Materiałami Budowlanymi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Kredytowa 16. Celem spółki jest handel drzewem, materiałami budowlanymi oraz budowa domów drewnianych. Kapitał zakładowy 4 000 zł. podzielony na 4 udziały całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Marja Franciszka Antonina Dłużewska, Jan Eugenjusz Mareczek, Stefan Kicki wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisuje Marja Franciszka Antonina Dłużewska łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Warmiskim w Warszawie dnia 9 lipca 1932 r. za nr. 1261 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 sierpnia 1932 r.

R. H. B LVII 8183: „Dom Handlowo-Przemysłowy „Salbor“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Grodzisku Mazowieckim, ul. Kolejowa 22. Celem spółki jest prowadzenie wszelkich robót budowlanych, mechaniczna obróbka drzewa, oraz handel wszelkiego rodzaju artykułami i materiałami budowlanymi i opałowymi. Kapitał zakładowy 6 000 zł. podzielony na 60 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Zygmunt Borkowski z Grodziska Mazowieckiego, Lucjan Salwin z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach, czeki, umowy, akty i kontrakty, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z zastępcą. Korespondencję zwykłą niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy i należności podpisuje jeden zarządca lub zastępca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 28 maja 1932 r. za nr. 686 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 sierpnia 1932 r.

R. H. B LVII 8185: „Zakład Rentgenologiczny dr. Tadeusz Stefanowski i Ska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Nowowiejska 34. Celem spółki jest prowadzenie zakładu rentgenologicznego. Kapitał zakładowy 25 000 zł. podzielony na 250 udziałów wniesiony całkowicie aportem rzeczowym. Zarządcami są: dr. Tadeusz Stefanowski, Marja Ciechowska oboje z Warszawy. Ignacy Świętochowski w dobrach Wilczynek pow. Grójeckiego. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa, prokury, czeki i weksle podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 15 stycznia 1932 r. za nr. 174 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 sierpnia 1932 r.

R. H. B LVII 8187: „Piekarnia Luksusowa“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Grochowska 63. Celem spółki jest prowadzenie piekarni. Kapitał zakładowy 3 000 zł. podzielony na 30 udziałów, pokrytych całkowicie wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Marjan Mruk, Franciszek Gierwatowski i Józef Ostrowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czeki, umowy prywatne i urzędowe, pełnomocnictwa podpisują łącznie dwaj zarządcy. Korespondencję handlową niezawierającą zobowiązań pieniężnych, oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych i towarów a także rachunki, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Małkowskim w Warszawie w dniu 28 czerwca 1932 r. za nr. 1032 i w dniu 26 lipca 1932 r. za nr. 1146 na czas do dnia 30 czerwca 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne dwuletnie okresy o ile na

trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 5 sierpnia 1932 r.

R. H. B LVII 8188: „Fabryka Wyrobów Szklanych „Silex“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Przejazd 5. Celem spółki jest fabrykacja artykułów szklanych, dla chemii, farmacji, perfumerji i tym podobnych oraz handel tymi artykułami i pokrewnymi zarówno krajowymi jak zagranicznymi. Kapitał zakładowy 4 200 zł. podzielony na 42 udziały całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Franciszka Pelka i Józef Peszel, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy, prokury, indosy, i pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przesyłek, towarów i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Nikodemowi Nowerowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 28 czerwca 1932 r. za nr. 1176 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wypowie spółki notarialnie.

Wciągnięto w dn. 5 sierpnia 1932 r.,

R. H. B LVII 8191: „Stacja Benzynowa „Centrobenz“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Targowa 23. Celem spółki jest drobna sprzedaż benzyny, smarów i olejów samochodowych. Kapitał zakładowy 2 000 zł. podzielony na 20 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są Ryfka Klaperzak, i Mozes Zatok oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra na wekslach, czeki, akta urzędowe, umowy prywatne i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki i pokwitowania z odbioru korespondencji polecanej, pieniężnej, wartościowej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 20 lipca 1932 r. za nr. 1131 na czas do dnia 20 lipca 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 9 sierpnia 1932 r.

R. H. B LVII 8246: „Polski Przemysł Szychowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bonifraterska 11. Celem spółki jest prowadzenie fabryki wyrobów szychów i drutów pozłacanych i posrebrzanych, oraz sprzedaż tych wyrobów. Kapitał zakładowy 10 000 zł. podzielony na 100 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego 5 700 zł. wpłacono gotowizną, na pozostałe 4 300 zł. oszacowano wkład rzeczowy. Zarządcami są: Moszek Gurman, Miron vel Majer Kamiński, Jehuda Lejb Gurman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, czeki, weksle, indosy, pełnomocnictwa, upoważnienia do odbioru pieniędzy i korespondencję podpisuje Miron vel Majer Kamiński łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przekazów, towarów i ładunków, pieniędzy i należności podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszami: Dylewskim w Warszawie dnia 30 czerwca 1932 r. za nr. 627 i Gostyńskim w Otwocku dnia 6 września 1932 r. za nr. 601 na dwa lata od daty wpisania do rejestru handlowego z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie lub listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 10 września 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B LVI 8071: „Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Wuber“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wilczej, 35 m. 3. Kapitał zakładowy został podwyższony o 7 000 zł. i obecnie wynosi 10 000 zł. podzielonych na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami obecnie są: Szymon Raskin, Henryk Pfetter, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach, oraz aktach hipotecznych i notarialnych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 14 lipca 1932 r. za nr. 2545.

R. H. B I 8 (B XXXIV 5267): „Warszawski Młyn Parowy, Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 1 999 500 zł. podzielonych na 930 akcji na okaziciela, całkowicie wpłaconych. Podwyższenie kapitału zakładowego o złotych 709 500 czyli do 1 999 500 zł. drogą wypuszczenia 330 sztuk nowych akcji nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 19 lipca 1932 r. zaprotokulowanej przez notariusza Baranieckiego w Warszawie nr. rep. 2072.

R. H. B I 74 (B XLV 6521): „Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy został zmniejszony i obecnie wynosi 35 700 000 zł. podzielonych na 297 500 akcji na okaziciela. Prokura Maksymiljana Zanda ustala. Inż. Edwardowi Gantzowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Zmniejszenie kapitału zakładowego o 600 000 zł, t. j. do sumy 35 700 000 zł. oraz zmiana par. 5 i 51 statutu spółki nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 16 marca 1932 r. zaprotokulowanej przez notariusza Kurmana w Warszawie nr. rep. 352.

R. H. B VIII 152 (B XXXI 4929): „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Józef Wdowiński w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Komisję Likwidacyjną stanowią: Hipolit Wdowiński, Stanisław Ross obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 30 grudnia 1930 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B II 238 (B XLVIII 6882): „Polskie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zygmuntowi Rukścińskiemu i Wacławowi Jaroszyńskiemu obydwom z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B V 661 (B LVII 8154): „Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akcyjna”. Edward Werner przestał być członkiem zarządu. Członek zarządu Jan Adam Jeziorański mieszka obecnie w Młocinach pod Warszawą. Prokurenci Centrali: Wacław Zebrowski i Edward Miński zmarli. Prokura Wiesława Lenartowicza w Gdyni ustala. Udzielono łącznej prokury dla Centrali: Bronisławowi Czezerdzie, dr. Marcelemu Einhornowi, Witoldowi Władysławowi Jezierskiemu, wszystkim z Warszawy, Leonowi Podoleckiemu z Milanówka. Dla Oddziału w Białymstoku Bronisławowi Kunigielowi.

R. H. B XLIII 6277: „Bank Gospodarstwa Krajowego” w Warszawie. Dotychczasowy zastępca kierownika Oddziału w Łucku. Jan Maczyński mianowany został zastępcą kierownika Oddziału w Białej.

R. H. B XXXVIII 5644: „Polski Lloyd Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Paweł Jellinek z zarządu wystąpił. Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 30 maja 1932 r. członkiem zarządu wybrany został Hansa Rudolf Heitz. Ustaly prokury: Leona Rabinowicza za Oddział w Łodzi, Czesława Rozenhala za Oddział w Wilnie. Udzielono łącznej prokury za Centralę i wszystkie Oddziały Romanowi Dobronowi z Warszawy. Za Oddziały w Łodzi: Benno Spilke, Krakowie: Henrykowi Matlachowskiemu.

R. H. B XXXIII 5143: „Frank, Patsche i Zajkowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Aleksandrowi

Kostko z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców lub z prokurentem.

R. H. B XXXIV 5210: „**Administracja Słupów Ogłoszeniowych Miejskich w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Teofil Pietraszek z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 7 lipca 1932 r. za nr. 2711.

R. H. B XXXVII 5579: „**Towarzystwo Handlowe Barko, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Bernard Baruch z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 14 lipca 1932 r.

R. H. B XXXVII 5580: „**Zjednoczone Fabryki Portland Cementu „Firley”, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Feliks Bankier, dr. Wiktor Kuttan, obaj z Warszawy i inż. Antoni Schimitzek z Krakowa. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zeznanej przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 18 czerwca 1932 r. za nr. 1152.

R. H. B XXXIX 5824: „**Fabryka Wódek, Likierów i Win Stefan Geneli i Ska, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Akcje są na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Korespondencję w sprawach spółki podpisuje jeden członek zarządu. Weksle, pełnomocnictwa, czeki, umowy, kontrakty, akty prywatne, hipoteczne i notarialne i wogóle wszelkie dokumenty podpisuje dwóch członków zarządu. Do odbioru przesyłek pieniędzy i dokumentów z poczty jak również towarów, wystarcza podpis jednego członka zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 297 Monitora Polskiego z dnia 28 grudnia 1931 r.

R. H. B XXXIX 5868: „**Bursztyn**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządca dr. Abram Hepner z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Benedykt Hepner przestał być zarządcą. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 lutego 1932 r.

R. H. B XL 5904: „**Wytwórnia Wyrobów Metalowych Tloczonych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Janonttem w Warszawie dnia 14 maja 1932 r. za nr. 1130 spółka została rozwiązana i przedsięwzięcie zlikwidowane.

R. H. B XLI 6003: „**Parcelacja, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Na likwidatora wybrany został Józef Wadzyński z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 19 czerwca 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLI 6013: „**Eminar, Towarzystwo dla Eksportu Maszyn i Wytworów Polskich, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Likwidatorami są: Hipolit Wdowiński, Józef Pański, obaj z Warszawy. Prokura Marka Majzelsa ustala. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 grudnia 1930 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLI 6063: „**Warszawska Fabryka Koronek S. Landau, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Celem spółki jest fabrykacja koronek i pokrewnych wyrobów oraz handel temiż wyrobami. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek zarządu. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, tudzież inne dokumenty stanowiące zobowiązania spółki podpisuje dwóch członków zarządu. Do odbioru z poczty

pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 298 Monitora Polskiego z dnia 29 grudnia 1931 r.

R. H. B XLI 6087: „**Dom Henry Bertrand, Sprzedaż Jedwabi, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Celem spółki jest sprzedaż komi-sowa tkanin wyrobu firmy: „Maison Henry Bertrand i Ska. „Spółka Komandytowo-Akcyjna w Lyonie” i innych firm. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów zeznanej przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 14 czerwca 1932 za nr. 1104 zmienione zostały par. 1 i 2 statutu spółki i dodany został par. 16 statutu.

R. H. B XLI 6096: „**Związek Hurtowników Naftowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Likwidatorem spółki jest Eljasz Dajbóg z Warszawy, który podpisuje firmę spółki z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 kwietnia 1932 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLII 6129: „**Karol Szraiber, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Kapitał zakładowy podwyższony został o 170 000 zł. i obecnie wynosi 220 000 zł. podzielonych na 88 udziałów całkowicie gotowizną wpłaconych. Lucjan Kołodzki przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Edward Rother z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, pełnomocnictwa, czeki, i weksle podpisuje dwóch zarządców łącznie. Korespondencję zwykłą nawet dotyczącą sprzedaży, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów i depozytów podpisuje jeden z zarządców. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 18 maja 1932 r. za nr. 842.

R. H. B XLII 6254: „**Frigoria, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wielkiej 3. Zarządcami są: Jan Drozdowski, Michalina Drozdowska, oboje z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 8 lipca 1932 r. za nr. 2717.

R. H. B XLIII 6329: „**Navigazione Generale Italiana Societa Riunite Floria Rubattino e Lloyd Italiano**”. Biuro spółki w Polsce przestało istnieć.

R. H. B XLIV 6433: „**Tarmlyncho, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nowolipie 10 m. 49 lokal Ch. Borsztejna. Zarządcami obecnie są: Dodel Kuliński z Warszawy, Szloma Rakiski z Wilna. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 24 czerwca 1932 r.

R. H. B XLIV 6436: „**Kinoteatr Wisła, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Kino Teatr „Metropolis” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządczyniami są: Antonina Płatkowa, Sabina Kowalska obie z Warszawy. Zarządczyni zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra na wekslach, czeki, obligi, umowy, pełnomocnictwa, i wszelkie inne akty i dokumenty podpisują obie zarządczyni łącznie lub Antonina Płatkowa łącznie z prokurentem Janem Kowalskim. Wszelkie dokumenty nie zawierające zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy i towarów podpisuje jedna z zarządczyń lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Janowi Kowalskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z zarządczynią Antonią Płatkową. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 1057.

R. H. B XLV 6488: „**Technodruk, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Jonas Zielony, Rywka Zielony, oboje z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 6 listopada 1931 r. za nr. 4169.

R. H. B XLV 6533: „Towarzystwo Handlowe „Unida“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Emil Wielgoński z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 27 kwietnia 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLV 6605: „Tardzew, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Okołowiczem w Warszawie dnia 6 listopada 1931 r. za nr. 1317 spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B XLVI 6634: „Zakłady Sztuki Graficznej Towarzystwo Technograf, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Arnold Szpinak, zaś nadzorcą sądowym adwokat Stanisław Jezierski z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 maja 1932 r. firmie: „Zakłady Sztuki Graficznej Towarzystwo Technograf Spółka Akcyjna” udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy.

R. H. B XLVI 6636: „Koronkol” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 8 maja 1932 r. likwidacja spółki została ukończona.

R. H. B XLVI 6660: „Biuro Sprzedaży Wyrobów Fabryk Jutowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządca Edward Kerth zamieszkuje w Warszawie przy ul. Wilanowskiej 8. Prokura Gabryela Wolmana ustala. Prokurent Ludwik Markowicz zamieszkuje przy ul. Brackiej 13. Ignacemu Weissowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców lub z jednym z prokurentów.

R. H. B XLVI 6670: „Centrala Kolonjalna „Centkol”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 31 maja 1932 r. za nr. 1002, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B XLVI 6699: „Towarzystwo Letaj, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami są: Hirszt Szwarz, Srul Rozenszejn, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy podpisując obaj łącznie firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 14 lipca 1932 r. za nr. 2031.

R. H. B XLVI 6709 „Przemysł Żwirowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma spółki obecnie brzmi: „Lubelskie Kopalnie Granitu i Żwiru, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami są: Józef Jesionowski, Antoni Kazanowski obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czek, żyra, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne, wnioski hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania i umowy, podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy, korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 21 czerwca 1932 r. za nr. 1932 r. za nr. 1223 i w dniu 24 czerwca 1932 r. za nr. 1238.

R. H. B XLVII 6783: „Centralne Biuro Sprzedaży Druku Miedzianego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Jedynym zarządcą jest Stanisław Wilczyński z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 28 czerwca 1932 r.

R. H. B XLVII 6793: „Szyferpol-Cement” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Władysław Siwicki przestał być likwidatorem. Na likwidatora wybrany został Stanisław Kamiński z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 lipca 1932 r.

R. H. B XLIX 7000: „Sprzedaż Kapeluszy i Konfekcji Futrzanej „Krasnowska”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Skład Futer „Krasnowska” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Konstanty Krasnowski zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dnia 20 czerwca 1932 r. za nr. 528.

R. H. B XLIX 7045: „Wytwórnia Obuwia A. Nowicki i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Szolim Szachna Gotman z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dnia 4 czerwca 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLIX 7053: „Kiderpol”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Ludwik Nyson vel Nusen, Zygmunt Nisson, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, indosy, cesje, czek, umowy, pełnomocnictwa, prokury, upoważnienia sądowe i korespondencję zawierającą zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie lub zarządca Zygmunt Nisson samodzielnie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i należności podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Jadwidze Nisson z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 6 lipca 1932 r. za nr. 2700.

R. H. B L 7116: „Mawol, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 2 lipca 1932 r. za nr. 1287 likwidacja spółki została ukończona.

R. H. B L 7138: „Towarzystwo Fundamentowe „Raymond” inż. Edward Romański Spółka Akcyjna” w Warszawie. Prokura inż. Nauma Frunkina ustala.

R. H. B L 7149: „Spółka dla Handlu Towarami Włóknistymi „Primavera” Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddział Miejski przy ul. Marszałkowskiej został zlikwidowany.

R. H. B L 7171: „Farbiarnia i Blichownia Dr. J. Margulies i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Natan Nower przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Jakób Sachs z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborskim w Warszawie dnia 9 czerwca 1932 r. za nr. 1059.

R. H. B L 7194: „Komiskór” Towarzystwo Handlowo-Komisowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Jakób Silberstrom z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 29 grudnia 1931 r. za nr. 4618 Spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LI 7392: „Skład Futer i Wyrobów Futrzanych „Patagonja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 15 marca 1932 r. za nr. 1313 spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś sprzedane Zelikowi Drabkinowi, który nadal prowadzi takowe jednoosobowe pod firmą: „Patagonja Zelik Drabkin”.

R. H. B LII 7397: „Bank Handlowy w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Wicedyrektorem Banku z prawem podpisu za Centralę i Oddziały jest Tadeusz Ginsberg. Wpis powyższy w dniu 19 lipca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zlikwidowano Oddziały w Równem i w Brześciu n/Bugiem. Przestali być dyrektorami Oddziałów: w Brześciu n/Bugiem Tadeusz Stankiewicz. W Wilnie Hipolit Siemiradzki. W Równem Stanisław Pietrkiewicz. Ustaly prokury za Oddziały: w Warszawie Oddział Tłomackie 1, Władysław Kacprowskiego, w Brześciu n/Bugiem, Tadeusza Dobrowolskiego i Teodora Sawoško. W Równem Stanisława Bączkowskiego

i Wacława Borkowskiego. W Łodzi Stanisława Steina. Kazimierzowi Zeydlerowi z Wilna udzielono prokury za Oddział w Wilnie.

R. H. B LII 7438: „Fabryka Środków Opatrunkowych, Przetworów Chemiczno-Farmaceutycznych i Pracownia Sterylizacyjna. R. Strzelecki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Józefowi Dzierzbickiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B LII 7439: „Dom Rolniczo-Handlowy A. Sierawski i Ska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy al. Jerozolimskiej 22.

R. H. B LII 7496: „Sewing Machine The Kasprzycki Company, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Edmund Liljental przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Jakób Rybczyński z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 29 grudnia 1931 r.

R. H. B LIII 7523: „Powszechne Towarzystwo Agenturowo-Handlowe „Solidarja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Edward vel Abram Wilderbaum przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Józef Różanykiwiat z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 9 grudnia 1931 r. za nr. 5368.

R. H. B LIII 7527: „Zakłady Przemysłu Drzewnego „Wygoda”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jan Gebethner, zaś nadzorcą sądowym adwokat Tadeusz Winiarski z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił zarządców inż. Stanisława Müllera, dr. Józefa Zawadzkiego i inż. Czesława Knoffa do zarządzania sprawami spółki z dotychczasowymi uprawnieniami z tem, że dla ważności wszelkiego rodzaju aktów, umów, pełnomocnictw, zobowiązań, weksli, czeków i wogóle wszelkich dokumentów, konieczny jest oprócz podpisów zarządców podpis nadzorca sądowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lipca 1932 r. firmie „Zakłady Przemysłu Drzewnego „Wygoda” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy.

R. H. B LIII 7592: „Franciszek Brzozowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Jan Raue, kuratorem zaś adwokat Leopold Magulies i adwokat Jerzy Majmon, obaj z Warszawy, którzy są syndykami tymczasowymi. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 czerwca 1932 r. Franciszkowi Brzozowskiemu handlującemu pod własną firmą ogłoszona została upadłość.

R. H. B LIII 7652: „Fryzjer Polski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Maksymilian Pec, Stanisław Arkadiusz Rawicz Kleczewski, obaj z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 31 maja 1932 r. za nr. 1006, spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LIV 7688: „Krajowy Spółdom Włókienniczy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na trzeciego zarządcę wybrany został Mendel Kanarsztajn z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, traty, pokwitowania z odbioru pieniędzy, rachunki, korespondencje, akty i pełnomocnictwa podpisuje Naftan Freindlich łącznie z jednym z pozostałych zarządców pod stemplem firmy. Termin trwania spółki określony został na trzy lata, licząc od daty wpisania jej do rejestru handlowego z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie wypowie notarialnie dalszego udziału w spółce. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 4 marca 1932 r. za nr. 1167.

R. H. B LIV 7796: „Zalcman & Co, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba Spółki mieści się obecnie przy ul. Nowiniarskiej 20. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 12.000 zł. podzielony na 24 udziały całkowicie gotowizną wpla-

cony. Zarządcami obecnie są: Chaskiel Zalcman z Warszawy, Abram Abuś Goldring z Radomia. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Roguskim w Radomiu dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 123/619.

R. H. B LIV 7833: „Centralna Gospoda, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 5 lipca 1932 r. za nr. 1249 spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B LV 7951: „Międzynarodowa Propaganda Podróży „Świat”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Bronisław Rydzewski i Adolf Kirsztejn przestali być zarządcami. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 11 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8078: „Pędnia” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Pańskiej 67 m. 17. Likwidatorem jest Jerzy Kranc z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 25 lipca 1932 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B LVI 8129: „Syndykat Polskich Odlewni Stali, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcą inżynier Wiesław Januszewski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Stanisławowi Wróblewskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 16 lipca 1932 r.

R. H. B LII 7420 „Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą: „Habermusch i Schiele, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddział w Łodzi został zlikwidowany.

R. H. B LVII 8171: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Galmet”, Spółka Akcyjna w Warszawie”. Firma brzmi obecnie: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Sztancmet”, Spółka Akcyjna”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 27 lipca 1932 r. zaprotokulowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie nr. rep. 2672 zmienione zostały par. 1, 8 i 9 statutu spółki.

R. H. B V 698: „Pierwsza Warszawska Spółka Handlu Win z Pokojami Gościnnymi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podzielony jest obecnie na 100 udziałów. Zarządcami są: Leonard Pudelski prezes, Józef Watras, zastępca prezesa, Grzegorz Klimczak, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury akty notarialne i hipoteczne, umowy, kontrakty, podpisuje prezes zarządu łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, towarów i korespondencji podpisuje którykolwiek z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie, dnia 14 marca 1932 r. za nr. 460.

R. H. B IX 1697 (B. XXVIII 4594): „Włókiennicza Spółka Akcyjna Ponizowski”. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się obecnie przy ul. Franciszkańskiej 6, lokal S. Flusfedera.

R. H. B X 2066 (B XXXVI 5431): „Spółka Akcyjna dla Handlu i Przemysłu Włóknistego „Włókno Polskie”. Zarząd stanowią: Leon De Hagen z Częstochowy, Karol Boboli, Edmund Boboli, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Akty dotyczące kupna, obciążenia, sprzedaży nieruchomości, oraz pełnomocnictwa do tych czynności podpisują dwaj członkowie zarządu. Wszelkie inne akty i pełnomocnictwa, weksle, umowy, kontrakty, czeki, zobowiązania, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 31 Monitora Polskiego z dnia 9 lutego 1932 r.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Spółka Akcyjna

dla Handlu i Przemysłu Włóknistego

WŁÓKNO POLSKIE

W WARSZAWIE

podaje do wiadomości osób zainteresowanych że na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 31 maja 1932 r. **zapadły następujące uchwały:** „Co do punktu II i III i IV porządku dziennego Walne Zgromadzenie, po rozpoznaniu przedstawionych przez Radę Zarządzającą sprawozdania z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy oraz bilansu zamknięcia 1931 r. wraz z rachunkiem strat i zysków, po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Rewizyjnej — wszystkimi głosami obecnych z wyjątkiem członków Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej, którzy nie głosowali, uchwaliło przyjąć i zatwierdzić powyższe sprawozdanie oraz bilans wykazujący stratę w wysokości zł 862 655 (osiemset sześćdziesiąt dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt pięć złotych 98 groszy) za lata 1930 i 1931 (zł 213 613-82 + zł 649 042-16) wraz z rachunkiem strat i zysków, udzielając Radzie Zarządzającej pokwitowania z wykonanych przez nią obowiązków (absolutorjum).

W dalszym ciągu Walne Zgromadzenie — wobec poniesionych przez Spółkę strat — jednogłośnie uchwaliło przede wszystkim nie wydzielać dywidendy dla akcjonariuszów za 1931 r., jak również nie wydzielać tantjemu dla Rady Zarządzającej i gratyfikacji dla personelu administracyjnego a następnie obniżyć kapitał akcyjny Spółki z zł 1 650 000 do zł 825 000 (osiemset dwudziestu pięciu tysięcy) i w związku z tem paragrafowi czwartemu statutu (nowego) Spółki zamiast dotychczasowego brzmienia „§ 4 kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1 650 000 podzielonych na 8.250 akcji, a mianowicie: a) na 1 650 akcji uprzywilejowanych imiennych po zł 200 nominalnej wartości każda b) na 6.600 akcji zwykłych na okaziciela po zł 200 nominalnej wartości każda” nadać brzmienie następujące: „§ 4. — Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 825 000 (osiemset dwadzieścia pięć tysięcy) podzielonych na 8.250 (osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt) akcji, po zł 100 (sto) nominalnej wartości każda w tem 1 650 (tysiąc sześćset pięćdziesiąt) akcji imiennych uprzywilejowanych i 6 600 (sześć tysięcy sześćset) akcji na okaziciela”.

Tym sposobem skutek zmniejszenia się stanu biernego (Pasywa) o zł 825 000 o takąż sumę zmniejsza się i stan czynny (Aktywa) na rachunku strat.

Co do punktu V Walne Zgromadzenie, zgodnie z wnioskiem Rady Zarządzającej, uchwaliło jednogłośnie w celu częściowego pokrycia strat roku ubiegłego i ewentualnych strat w latach następujących przenieść kapitał amoryzacyjny w kwocie zł 508 189 (zł pięćset osiem tysięcy sto osiemdziesiąt dziewięć gr 60) na rachunek kapitału zapasowego.

II OGŁOSZENIE

WEZWANIE DO ZGŁOSZENIA WIERZYTELNOŚCI

Niżej podpisany likwidator S. A

„Instytut dla Curioterapij, Zakład dla Leczenia Radium”

S. A. W KRAKOWIE

podaje niniejszem do wiadomości, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki z dn. 26 czerwca b. r. wymieniona Spółka została rozwiązana i przeszła w stan likwidacji.

Wszystkich, którzyby do likwidowanej Spółki mieli jakieś roszczenia lub wierzytelności, wzywa się aby je na ręce likwidatora zgłosili w ciągu roku od daty ostatniego ogłoszenia.

Kraków, Krupnicza 8.

Likwidator Dr. Henryk Wachtel

II OGŁOSZENIE

Walne Zebranie Akcjonariuszów Sp. Akc.

„OSTRZESZÓW” Zakłady Ceramiczne i Tartaki w Budach p. Ostrzeszów

odbędzie się w dn. 22 listopada 1932 r. o godz. 13 w lokalu p. Władysława Stopy w Poznaniu, ul. 3 Maja 3a.

Porządek obrad: 1) Zagajenie; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok obrachunkowy 1931; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 4) Przyjęcie bilansu i rachunku strat i zysków per 31/XII 1931 r., oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Uchwała dotycząca pokrycia strat; 6) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących wobec upływu ich kadencji.

Uprawnieni do głosowania na Walnym Zebraniu są akcjonariusze, którzy najpóźniej do trzech dni przed Zebraniem złożą swoje akcje w Zarządzie Spółki lub u notariusza. Prawo głosowania może być wykonane osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo musi być pisemne, pełnomocnik nie musi być akcjonariuszem Spółki.

Rada Nadzorcza:

Zarząd:

(—) Stanisław Bruździński, (—) Leonard Worsztynowicz

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „CHODORÓW”

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

zawiadamia, że w dn. 24 listopada 1932 r. o godz. 12 przed południem odbędzie się w budynku administracyjnym Cukrowni w Chodorowie

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1931/32; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie przedłożonego bilansu i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 4) Wniosek co do rozdziału czystego zysku; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą swoje akcje wraz z bieżącymi kuponami złożyć w Kasie Banku Cukrownictwa, Oddział we Lwowie, w Kasie Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział we Lwowie, w Kasie Powszechnego Banku Związkowego we Lwowie lub w Kasie Warszawskiego Banku Dyskontowego, Oddział we Lwowie za pisemnym poświadczeniem, które będzie służyć jako legitymacja do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu.

Powyższe poświadczenie opiewać będzie na nazwisko i będzie podawać ilość akcji i głosów przysługujących upoważnionemu Akcjonariuszowi.

Legitymacja służyć może tylko osobie, w niej wymienionej, lub należycie wykazanemu pełnomocnikowi.

Powyższe poświadczenie na złożone akcje winni Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, złożyć względnie nadesłać na ręce Dyrekcji Cukrowni w Chodorowie najpóźniej do dn. 18 listopada 1932 r.

Zdeponowane akcje mogą być po Walnym Zgromadzeniu podjęte w instytucji, w której zostały złożone, za zwrotem otrzymanego poświadczenia lub też za potwierdzeniem odbioru i odaniem potwierdzenia Spółki, że wydane na złożone akcje poświadczenie u niej złożone zostało.

Ponadto wskazuje się — stosownie do § 16 Statutu — na możliwość zgłoszenia przez Akcjonariuszów, reprezentujących jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, dodatkowych spraw na porządek dzienny, o ile to nastąpi najpóźniej do dn. 11 listopada 1932 r.

„CHODORÓW”

Sp. Akc. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

Inż. S. Kremer, W. Rozpłochowski

II OGŁOSZENIE

Zarząd T-wa Robót Kolejowych i Budowlanych „TOR”, S. A. w Warszawie
ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że
**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 28 listopada 1932 r., o godz. 6 po poł.,
w biurze Zarządu T-wa w Warszawie, przy ulicy Wiejskiej
Nr. 21, z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór człon-
ków Zarządu na miejsce ustępujących; 2) Sprzedaż nierucho-
mości; 3) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu
Walnym, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgroma-
dzenia złożyć akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu
Spółki.

I OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

Młynów i Tartaków Wągrowieckich, S. A. w Wągrowcu

odbędzie się w sobotę dn. 17 grudnia 1932 r. o godz. 17.30 w lo-
kalach naszych w Wągrowcu.

Porządek obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz przedło-
żenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931/32 r.; 2) Po-
twierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931/32 r.
i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
3) Wybory do Rady Nadzorczej; 4) Wolne głosy.

Akcjonariusze, którzy chcą brać udział w Walnym Zebraniu,
winni najpóźniej 3 dni przed Walnym Zebraniem złożyć akcje
swoje i numery tychże: 1) u polskiego notariusza, 2) w jakim-
kolwiek Banku w Polsce, 3) w Młynach i Tartakach Wągro-
wieckich.

Wągrowiec, dn. 29 października 1932 r.

Rada Nadzorcza

Kazimierz Grabowski, wiceprezes

Zarząd Hodowli Nasion i Buraków Cukrowych „MOTYCZ”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 listopada 1932 r.,
o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, w Biurze Zarządu,
przy ul. Mokotowskiej Nr. 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW
z następującym porządkiem obrad:

1) Zażalenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Spra-
wozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Za-
twierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków
za rok operacyjny 1931/32 i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
5) Uchwalenie budżetu na 1932/33 r.; 6) Upoważnienie Zarządu
do korzystania z kredytu w instytucjach i bankach, z prawem
udzielania zabezpieczeń hipotecznych i innych; 7) Wybór jed-
nego Członka Zarządu; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej; 9) Wnio-
ski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone ustawowo; 10) Wnioski
Zarządu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Sandomiersko - Wielkopolskiej Hodowli Nasion S. A. w Antoninach, p. Leszno

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 listopada 1932 r.
o godz. 11 odbędzie się w Poznaniu, w kancelarii Notariusza
Dra Stefana Pechockiego, Plac Wolności 3

OGÓLNE ZWYCZAJNE ZEBRANIE AKCJONARIJUSZÓW
wymienionej spółki, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady
Nadzorczej za rok obrachunkowy 1931/32 oraz przedłożenie bi-
lansu i rachunków strat i zysków za ten rok; 3) Zatu-
erdzenie bilansu i rachunków strat i zysków za rok obrachunkowy
1931/32; 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nad-
zorczej; 5) Powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 6) Projekt
Zarządu i Rady Nadzorczej co do sposobu dalszego prowadzenia
Spółki; 7) Wybór członka Rady Nadzorczej na miejsce ustępu-
jącego P. Augusta Lempickiego; 8) Powzięcie uchwały przenie-
sienia siedziby spółki do Warszawy i odpowiedniej zmiany w § 1
statutu spółki; 9) Wolne głosy.

E. Kryczkowski, Wł. Wierusz Kowalski

Na odbytem w dn. 25 października 1932 r. Nadzwyczajnym
Walnym Zgromadzeniu firmy

„TEREN”, Spółka Akcyjna dla Przemysłu Budowlanego Kraków, Karmelicka L. 27

zapadły następujące uchwały:

1) Przyjęto do wiadomości sprawozdanie Zarządu co do na-
bycia przez Spółkę realności, objętej L. w. h. 157 ks. gr. gm.
kat. Kraków, Dz. IV. Piasek; 2) Zatwierdzono projekt umowy
o nabyciu na rzecz Spółki powyższej realności, w myśl art. 53
Prawa o Spółkach akcyjnych.

KOMISJA LIKWIDACYJNA

Banku Kujawskiego we Włocławku, S. A.

zawiadamia, że w Sądzie Okręgowym we Włocławku jako reje-
strowym Dział B. N. 156 poz. Nr. 5 zostało zarejestrowane
otwarcie likwidacji tejże Spółki. Komisję Likwidacyjną stano-
wią: 1) Tadeusz Findeisen, 2) Jerzy Bojańczyk, 3) Władysław
Popławski, 4) Zygmunt Słóarski, 5) Jerzy Gabriel.

Jednocześnie Komisja Likwidacyjna

WZYWA WIERZYCIELI

Banku Kujawskiego we Włocławku, S. A. do zgłoszenia swych
roszczeń w ciągu roku od daty ostatniego ogłoszenia. Ogło-
szenie niniejsze jest pierwsze.

Zarząd Spółki Akcyjnej

SIŁA I ŚWIATŁO W WARSZAWIE

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 listo-
pada 1932 r., o godz. 11 w domu własnym przy ul. Marszałkow-
skiej Nr. 94, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZY
z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Kom-
isji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat
i zysków za rok operacyjny 1931/32, podział zysków oraz udzie-
lenie absolutorjum Zarządowi; 4) Wybór członków Rady Nad-
zorczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 5) Usta-
lenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, delega-
tów Rady do Zarządu i dla członków Komisji Rewizyjnej;
6) Wnioski akcjonariuszów.

W myśl artykułu 57 prawa o spółkach akcyjnych, akcjo-
narjusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy do powyższego po-
rządku dziennego, które wymienione zostaną wówczas w ogło-
szeniu następnym.

Stosownie do art. 59 prawa o spółkach akcyjnych, właściciele
akcji imiennych i świadectw tymczasowych mają prawo
uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu jeżeli są zapisani do
księgi akcyjnej przynajmniej na siedem dni przed odbyciem
Walnego Zgromadzenia. Akcje na okaziciela dają prawo uczest-
nictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone
w Spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgroma-
dzenia, t. j. najpóźniej w dn. 22 listopada b. r., w biurze Spółki
w Warszawie, ul. Marszałkowska 94 i nie będą odebrane przed
ukończeniem tegoż zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na
dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucjach kredy-
towych. Akcjonariusze zagraniczni mogą składać zaświadczenia,
wydane na dowód złożenia akcji w firmie Trust Metallurgique
Belge-Français, 168 rue Royale, Bruxelles. Zaświadczenia winny
wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje
nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 12 statutu, Zgromadzenie powyższe będzie
prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem
akcji.

I OGŁOSZENIE

Dn. 23 września 1932 r. zapisane zostało do rejestru handlo-
wego Sądu Okręgowego w Warszawie w tomie Dział B Nr. 1496
otwarcie likwidacji spółki akcyjnej pod firmą:

„Polskie Zakłady Elektryczne Brown Boveri”, S. A.

Niżej podpisani likwidatorowie, mający swoją siedzibę
w Warszawie przy ul. Bielańskiej Nr. 6, wzywają niniejszym —
w myśl art. 129 prawa o spółkach akcyjnych — wierzycieli
wyżej wymienionej spółki

do zgłoszenia swych wierzytelności.

Warszawa, dn. 12 listopada 1932 r.

Polskie Zakłady Elektryczne Brown Boveri, S. A. w likwidacji
(—) Gerber, (—) Heuscher, (—) Tomonek

II OGŁOSZENIE

Cukrownia Tuczo, S. A. w Tucznie, pow. Inowrocław

zapraszamy PP. Akcjonariuszów na

WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 26 listopada 1932 r., o godz. 15, w Hotelu Basta w Inowrocławiu, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Zatwierdzenie § 14 statutu, który ma otrzymać w miejsce istniejącego następujące brzmienie: „Z dostarczonych buraków oddaje się plantatorowi wysłodki prasowane w ilości i po cenie, ustalonej rok rocznie przez radę nadzorczą”. W § 17 w ustępie drugim zmieniają się wyrazy „w ciągu czterech miesięcy” na „w ciągu pięciu miesięcy”; 3) Sprawozdanie, przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok obrotowy 1931/32; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, przyjęcie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków oraz wniosek o udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Powzięcie uchwały odnośnie pozostałego zysku; 6) Wybory do Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących członków; 7) Zatwierdzenie Zarządu; 8) Wybór rewizorów i ich zastępców; 9) Zamknięcie Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący mieć prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, winni—stosownie do § 18 statutu—złożyć w Cukrowni Tuczo, S. A. w Tucznie pow. Inowrocław, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, swoje akcje lub zaświadczenie na dowód złożenia akcji u polskiego notariusza albo w Banku Cukrownictwa w Poznaniu lub w Banku Ludowym w Inowrocławiu, lub też w Poznańskim Banku dla Handlu i Przemysłu w Poznaniu, lub w filii Poznańskiego Banku dla Handlu i Przemysłu w Inowrocławiu. W zaświadczeniu wymienione winno być, liczba akcji i zapewnienie, że akcje przed terminem ukończenia powyższego Walnego Zgromadzenia nie będą wydane.

Tuczo, dn. 28 września 1932 r.

Z a r z ą d

II OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza (Zarząd) S. A. pod firmą

**„BORYSLAW”, Spółka Akcyjna dla Przemysłu
Wosku Ziemnego i Oleju Skalnego w Boryslawiu**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 26 listopada 1932 r., o godz. 12 w poł., odbędzie się w biurach Spółki w Boryslawiu

**32 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 2) Sprawozdanie Rewizorów;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. i powzięcie uchwały co do absolutorium dla Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Oznaczenie wartości marek obecności członków Rady Nadzorczej (Zarządu) na posiedzeniach, oraz wysokości wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo żądania w sposób przewidziany w art. 54 rozp. Prez. Rzp. o Spółkach Akcyjnych i terminie tamże przewidzianym, pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, złożyć w kasie Spółki w Boryslawiu swe akcje względnie zaświadczenia depozytowe na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, albo jego Oddziale w Drohobyczu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Borki Wielki—Grzymałów, S. A.

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Borki Wielkie — Grzymałów” odbędzie się w dn. 26 listopada 1932 r. o godz. 9 przed poł. w lokalu biura Małopolskich Kolei Lokalnych (mach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 45) we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Sprawa wyboru jednego członka Rady Nadzorczej; 4) Zmiana § 48 statutu w tym kierunku, że rok obrotowy Spółki rozpoczyna się 1 stycznia, a kończy się 31 grudnia.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu okr. § 21 statutu Spółki

Lwów, dn. 31 października 1932 r.

Z a r z ą d.

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy

Ś-to Jerskie Zakłady Przemysłowo-Handlowe, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 1 grudnia 1932 r. o godz. 12 w poł. w siedzibie Zarządu firmy w Warszawie przy ul. Ś-to Jerskiej 10, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931, rozpatrzenie bilansu za tenże rok, oraz rachunku strat i zysków i powzięcie odnośnych uchwał, a także sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Określenie czynności i wynagrodzenia członków Zarządu; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej

Zaznacza się, że PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłaszania dodatkowych spraw na porządek dzienny, z zachowaniem przepisów art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Kolej Lokalna Toruń—Czarnowo

zwołuje na dz. 26 listopada 1932 r., na godz. 13, do Torunia w Ratuszu sala obrad Nr. 15

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na które zaprasza wszystkich do głosowania uprawnionych Akcjonariuszów.

Porządek obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej za rok gosp. 1931/32, bilansu oraz rachunku zysków i strat; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej z przeprowadzonej rewizji ksiąg i bilansu; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Uchwała o pokryciu strat; 6) Zmiana statutu § 6 ust. 2, w miejsce słów: „losowanie, którego dokonywać będzie Rada Nadzorcza” — projektuje się treść: „losowanie, którego dokonywać będzie Zarząd w obecności notariusza i 2 delegowanych członków Rady Nadzorczej”; 7) Sprawa odstąpienia na własność skarbu Państwa parceli 31/28 obszaru 79 m² z nieruchomości ks. wiecz. Toruń, tom IV, wykaz 82 obręb Bielany; 8) Ustalenie wynagrodzenia członkom Rady Nadzorczej i wartości znaczka obecności za udział w posiedzeniach; 9) Wybór 1 członka Rady Nadzorczej; 10) Sprawa sprzedaży parowozu Spółki; 11) Wolne wnioski.

Przedstawiciele Skarbu Państwa i związków samorządowych wykonywać mogą prawo głosowania na Walnym Zgromadzeniu, o ile przedłożą urzędowe poświadczenie, dotyczące posiadania odnośnych akcji. Akcjonariusze prywatni winni złożyć akcje Spółki najmiej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, w kasie Spółki w Toruniu, w Ratuszu, lub u notariusza Tempkiego w Toruniu.

I OGŁOSZENIE

Wobec nieodbycia w dn. 29 października b. r. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów

Z A R Z A D

Zakładów Przemysłowo-Handlowych Z. Szczerbiński, S. A.

podaje do łaskawej wadości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 26 listopada b. r. o godz. 16 w lokalu spółki w Warszawie, pl. Małachowskiego 2 odbędzie się

XXX ZWYCZAJNE OGÓLNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931/32 rok operacyjny; 3) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932/33; 4) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów oraz nabywania, sprzedawania i obciążania nieruchomości; 5) Wybór Zarządu i określenie wynagrodzenia członków Zarządu; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej oraz określenie ich wynagrodzenia; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenie właściwych instytucyj o zdeponowaniu akcji w biurze Zarządu Spółki pl. Małachowskiego 2.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Zakładów Żyrardowskich, S. A.

na zasadzie §§ 35 i 38 Statutu Spółki, zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 listopada 1932 r. o godz. 5 po poł., odbędzie się w Gmachu Stowarzyszenia Techników, w Warszawie, przy ul. Czackiego 3/5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Wybór asesorów i sekretarza; 3) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu i bilansu za 1931/32 r.; 4) Przedstawienie rachunku zysków i strat; 5) Przedstawienie sprawozdania Rady Nadzorczej; 6) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu rachunku zysków i strat, sprawozdania Rady Nadzorczej i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 7) Wniosek w przedmiocie obowiązku składania wyłącznie nowych akcji T-wa Zakładów Żyrardowskich celem brania udziału w Walnych Zgromadzeniach, poczynając od Walnego Zgromadzenia 1933 r.; 8) Wybór nowych członków Zarządu na miejsce ustępujących; 9) Wybór członków Rady Nadzorczej i określenie ich wynagrodzenia; 10) Ewentualne wolne wnioski akcjonariuszów, jeżeli będą zgłoszone Zarządowi T-wa nie później jak do dn. 15 listopada 1932 r., zgodnie z § 35 statutu Spółki.

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczenia w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, jeżeli — zgodnie z § 39 statutu — najpóźniej do dn. 22 listopada 1932 r. włącznie, do godz. 5 po poł., złożą w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Traugutta 8, swoje akcje, względnie zaświadczenia depozytowe lub zastawowe instytucyj kredytowych państwowych lub akcyjnych oraz następujących banków zagranicznych, z wymienieniem imienia, nazwiska adresu akcjonariusza, ilości i numerów akcji: Banque de France à Paris et Succursales, Banque Morgan Harjes à Paris, 14 Place Vendôme, Banque Nationale pour le Commerce et l'Industrie, Paris, Boulevard des Italiens, Crédit Commercial de France, Paris, 21 Boulevard Malesherbes, Société de Crédit Foncier, Colonial et de Banque, Paris, rue d'Antin, Hope et Cie, Amsterdam.

Zarząd informuje PP. Akcjonariuszów, dla uniknięcia nieporozumień, że — zgodnie z prawem akcyjnym i z §§ 5 i 41 statutu — akcje T-wa Zakładów Żyrardowskich mają wartość zł. 100 nominalnie każda i każda z nich daje prawo do jednego głosu. Ponieważ nie wszyscy PP. Akcjonariusze dokonali jeszcze wymiany dawnych akcji rublowych i markowych T-wa Zakładów Żyrardowskich nominalnej wartości zł. 20 każda, na nowe akcje stużłotowe, przeto Zarząd będzie przyjmował jeszcze w tym roku na Zwyczajne Walne Zgromadzenie oprócz nowych akcji stużłotowych także i dawne akcje, w stosunku pecu dawnych akcji rublowych lub markowych na jedną nową stużłotową, czyli w ten sposób pięć dawnych akcji rublowych lub markowych będzie dawało prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Kolei Lokalnej Kraków—Kocmyrzów

odbędzie się w dn. 28 listopada 1932 r. o godz. 12 w Krakowie w biurze Towarzystwa, przy ul. Starowisnej L. 1, I p., na które niniejszym zapraszamy PP. Akcjonariuszy.

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie zamknięcia rachunku i bilansu za 1931/32 r.; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 3) Uchwalenie bilansu za 1931/32 r.; udzielenie absolutorjum Zarządowi i postanowienia co do rozdziału zysku za 1931/32 r.; 4) Zmiana Statutu § 28; proponowana zmiana: „Zarząd składa się z 6, najwyżej 9 członków”, § 46. — „Rok obrotowy rozpoczyna się od 1 stycznia a kończy się 31 grudnia”. § 9 — „Losowanie akcji dokonywa członek Zarządu przy udziale notariusza i dwóch świadków oraz w obecności Komisarza Rządowego”; 5) Wybór członka Zarządu; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej; 7) Oznaczenie wartości znaczka obecności.

Co do uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu i wykonania prawa głosowania, co do powzięcia uchwał nad przedmiotami, będącymi na porządku dziennym, jakoteż umieszczenia spraw dodatkowych na porządek dzienny — wskazuje się na postanowienia Statutu Towarzystwa, akcje z wyjątkiem akcji, będących w posiadaniu Wydziału Samorządowego we Lwowie, reprezentacji powiatowej lub gminy w Małopolsce, mają być złożone najpóźniej do dn. 19 listopada 1932 r. w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce, Oddział w Krakowie, Rynek Główny.

Złożenie akcji ma nastąpić przy załączeniu przez składającego dwóch konsygnacyj, podpisanych własnoręcznie względnie firmowo, z których jeden egzemplarz zawierający poświadczanie złożenia, otrzymuje deponent. Na podstawie tego poświadczenia otrzyma składający kartę legitymacyjną w biurze Towarzystwa w Krakowie, przy ul. Starowisnej L. 1, I p.,

Po odbytem Walnym Zgromadzeniu akcje wydane zostaną tylko za zwrotem konsygnacji.

Odnośnie do akcji, będących w posiadaniu Wydziału Samorządowego, reprezentacji powiatowej lub gminy w Małopolsce, wystarczy w miejsce złożenia akcji przedłożenie potwierdzenia Kasy, w której akcje są przechowane.

Kraków, dn. 5 listopada 1932 r.

Zarząd.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 7 grudnia 1932 r. o godz. 17 w lokalu biura Zarządu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 96 w Łodzi odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Upoważnienie Zarządu do sprzedania nieruchomości, posiadanych przez Spółkę w granicach miasta Łodzi; 3) Upoważnienie Zarządu do sprzedania posiadanej przez Spółkę portfeli akcji Towarzystwa Piotrkowsko-Sulejowskiej Kolei Dojazdowej; 4) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży posiadanych przez Spółkę akcji i innych papierów procentowych w celu uzyskania płynnych środków; 5) Wolne wnioski.

UWAGA. Wyciąg z § 20 Statutu Spółki: „Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej oraz w takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia”.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

**„Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Wyróbów Metalowych, S. A., dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“
w Warszawie, przy ul. Nowolipie 28**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 5 grudnia 1932 r. o godz. 10 rano w kancelarii Notariusza Sennickiego w Warszawie przy ul. Kapucyńskiej Nr. 6 w gmachu hipoteki, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r., odnośnego rachunku strat i zysków i odpisanie strat z kapitału rezerwowego lub amortyzacyjnego, odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej; 3) Budżet 1932 r., wynagrodzenie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Dyrekcji; 4) Wybory 3 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wydzierżawienie nieruchomości i maszyn Spółki Akcyjnej; 6) Zatwierdzenie nowego Statutu Spółki, uzgodnionego z Prawem o Spółkach Akcyjnych i w związku z tem uchylene dotychczas obowiązującego statutu Spółki.

Brzmienie nowego Statutu projektowane jest, jak następuje: Statut Spółki Akcyjnej pod firmą „Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych, S. A.“ (dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“).

§ 1. — Zawiazana na mocy statutu zatwierdzonego w dn. 26 sierpnia 1923 r. przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu Spółka Akcyjna pod firmą „Zjednoczone Wytwornie Artykułów Elektrotechnicznych i Metalowych, S. A.“ (dawniej „Elektra“ i „N. Gruszkiewicz“) — istnieje nadal pod tą samą firmą, na podstawie niniejszego statutu.

§ 2. — Siedziba Spółki jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 3. — Przedmiot Spółki stanowi dalsze prowadzenie i rozszerzenie dwu nabytych przedsiębiorstw, a mianowicie wytwórni artykułów elektrotechnicznych i metalowych pod firmą „Elektra-Jabłoński i Gruszkiewicz“ i fabryka lamp elektrycznych pod firmą „N. Gruszkiewicz“.

§ 4. — Kapitał akcyjny wynosi zł. 100 000, podzielonych na 1 000 akcji na okaziciela po zł. 100 każda.

§ 5. — Organami Spółki są: Walne Zgromadzenie, Zarząd Komisja Rewizyjna.

§ 6. — Zarząd składa się z 6 osób. Liczba ta może być powiększona na mocy uchwały Zgromadzenia Walnego.

§ 7. — Komisja Rewizyjna składa się z pięciu osób.

§ 8. — We wszystkich sprawach, nieprzewidzianych w statucie niniejszym, mieć będą zastosowanie przepisy obowiązującego Prawa o spółkach akcyjnych.

7) Wolne wnioski

Zgodnie z § 20 Statutu Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Walnem Zgromadzeniu, winni najmniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem przedstawić Zarządowi swe akcje. Zamiast samych akcji, mogą być przedstawione świadectwa zastawowe polskich instytucyj kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych, lub wreszcie instytucyj kredytowych zagranicznych, wskazanych przez Walne Zgromadzenie i zaaprobowanych przez Ministerstwo Skarbu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Warszawski Młyn Parowy“, S. A.

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 26 listopada 1932 r. o godz. 12 w poł., w lokalu Spółki, przy ul. Objazdowej Nr. 2, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1931/32 r.; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat; 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i zabezpieczeń; 6) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 7) Wybór członków Rady Nadzorczej; 8) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwo Cukrowni i Rafinerji „Klemensów“

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 9 Statutu Spółki — w dn. 30 listopada 1932 r., o godz. 17, w biurze Zarządu Spółki przy ul. Zabiej 4 odbędzie się

**DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

Towarzystwa Cukrowni i Rafinerji „Klemensów“, S. A. z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1931/32 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum za tenże okres; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat; 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza na 1932/33 r.; 6) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie ilości członków Zarządu i uzupełniający wybór oraz wybór członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życząc sobie wziąć udział w Ogólnem Zebraniu, zechcą — stosownie do § 7 Statutu Spółki — przedstawić swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Zabia 4.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Pepege Polski Przemysł Gumowy, S. A.

W GRUDZIADZU

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 9 grudnia 1932 r. o godz. 16 m. 30 odbędzie się w Warszawie w biurze notariusza Juliana Siennickiego, przy ul. Kapucyńskiej 6

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu oraz rachunków zysków i strat za okres czasu od 1 lipca 1930 r. do dn. 30 czerwca 1931 r.; 3) Zatwierdzenie wniosków w przedmiocie pokrycia straty bilansowej w kwocie zł. 13 284 946:47 przez użycie na ten cel funduszu rezerwowego w kwocie zł. 1 409 362:30 oraz obniżenie kapitału zakładowego Spółki, wynoszącego obecnie zł. 15 000 000, do wysokości zł. 3 000 000 i upoważnienie Zarządu do przeprowadzenia powyższej uchwały i wydzielenia nowego funduszu rezerwowego w kwocie zł. 124 365:83; 4) Zmiana § 5 statutu w ten sposób, że na końcu dodaje się ustęp: Na walnem Zgromadzeniu dn. 9 grudnia 1932 r. obniżono kapitał o zł. 12 000 000, tak, że wynosi on obecnie zł. 3 000 000, podzielonych na 30 000 sztuk akcji na okaziciela po zł. 100 wartości nominalnej każda; 5) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki za czas do 30 czerwca 1931 r.; 6) Wybory władz; 7) Wolne wnioski.

Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone Zarządowi w oryginalne, względnie odnośne kwity depozytowe lub zastawne państwowych instytucyj kredytowych lub instytucyj kredytowych prywatnych, działających na mocy zatwierdzonego przez Rząd statutu, przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

Z a r z ą d .

Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwa Budowlano-Przemysłowego „CENTRUM“

podaje do wiadomości, że w dn. 5 grudnia 1932 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie w kancelarii adw. Kuratowskiego, Trębacka 10 m. 3

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

1) rozpatrzenie, zatwierdzenie sprawozdań, bilansu rachunku zysku i strat za 1931 rok; 2) wybór członków zarządu komisji rewizyjnej; 3) wynagrodzenie zarządu komisji rewizyjnej, 4) wybór pisma do ogłoszeń.

Akcjonariuszom służy prawo zgłoszenia dodatkowych wniosków trybem w terminie przewidzianym w art. 54 (prawo o spółkach akcyjnych 1928 r.). Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w zgromadzeniu, w nni dokonać formalności, przewidzianych w art. 59 tegoż prawa.

Zakłady Amunicyjne „POCISK“

powtórnie zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 listopada 1932 r. o godz. 17 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr. 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r., udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Plan działań i budżet na 1932 r.; 3) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia; 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości; 5) Wybór członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 16 listopada 1932 r. do godz. 16 złożyć swe akcje, świadectwa tymczasowe lub odpowiednie kwity depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu (Mińska 25). Właściciele akcji imiennych mają prawo udziału w Walnym Zgromadzeniu, o ile są zapisani w księgach Spółki conajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

ZWIĄZEK PRZEDSIĘBIORCÓW GORZELŃ ROLNICZYCH, S. A.
WE LWOWIE

Bilans z dn. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA		zł
Kasa	2 617 30	
Bank Polski	55 251 45	
P. K. O.	353 98	58 222 73
Weksle		2 852 655 00
Papiery wartościowe		159 785 60
Dłużnicy		2 368 536 22
Składnica towarowa		20 399 00
Hurtownia Denaturatu		5 936 60
Inwentarz biurowy		20 037 85
Weksle zaskarżone		147 752 30
		<u>5 633 325 30</u>
PASywa		zł
Kapitał	500 000 00	
Fundusz zapasowy	35 000 00	
Rezerwa strat	25 000 00	
Reeskont weksli	2 806 850 00	
Akcepty	30 000 00	
Banki	1 923 545 26	
Wierzyciele	152 412 86	
Niepodjęta dywidenda	25 577 50	
Sumy przechodnie	94 810 00	
Zysk	40 129 68	
		<u>5 633 325 30</u>
Zobowiąz. z tytułu udział. gwarancji i żyr	zł 117 500 00	
" " " " " "	\$ 1 850 00	

Rachunek strat i zysków

ROZCHODY		zł
Administracja	162 559 87	
Odpisy w r-kach bież. (nieściągalne)	3 357 86	
Amortyzacja	1 714 24	
Różnica kursu pap. wart. i przeliczeń dolar.	28 716 27	
Strata na magaz. Składnicy	14 293 49	
Zysk	40 129 68	
	<u>250 771 51</u>	
PRZYCHODY		zł
Pozostałość z kamp. 1930 31	174 67	
Rezerwa podatkowa	18 500 00	
Odsetki i prowizje	218 819 24	
Kupony	13 277 60	
	<u>250 771 51</u>	

Walne Zgromadzenie w dn. 31 października 1932 r. uchwaliło przenieść z wykazanego zysku kwotę zł 40 000 00 na rezerwę strat, a pozostałą kwotę zł 129 68 na następny rok operacyjny.

Warszawskiej Kinematograficznej Spółki Akcyjnej

ogłasza, że w dn. 19 listopada 1932 r. o godz. 12 w lokalu Spółki, przy ul. Chm elnej Nr. 9, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

tej Spółki z porządkiem dziennym następującym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 4) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wolne wnioski.

Powszechny Bank Związkowy w Polsce

S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajow. zł 1 047 939 04; Waluty zagraniczne zł 922 681 65; Papiery wartościowe własne: a) papiery państwowe zł 373 172 08, b) papiery hipoteczne zł 1 310 523 88, c) akcje zł 801 106 88, razem zł 2 484 802 84; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 1 304 374 07; Banki krajowe zł 633 236 03; Banki zagraniczne zł 1 321 146 89; Weksle zdyskontowane zł 28 567 360 64; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 31 836 372 89, b) niezabezpieczone zł 6 527 421 91; razem zł 38 363 794 80; Pożyczki terminowe zł 3 750 382 99; Nieruchomości zł 4 163 037 53; Koszty zł 3 401 787 08; Oddziały zł 22 923 565 69; Różne rachunki zł 6 640 315 88. **Ogółem zł 115 524 426 13.**

STAN BIERNY

Kapitały własne: a) zakładowy zł 8 000 000 00, b) zapasowy zł 895 000 00, c) inne rezerwy zł 1 585 000 00, razem zł 10 480 000 00; Wkłady: a) terminowe zł 3 324 694 47, b) a vista zł 6 554 263 71, c) książk. wkł. zł 10 627 804 91, razem zł 20 506 763 09; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 4 461 643 68; Zobowiązania inkasowe zł 81 523 96; Redyskonto weksli zł 15 271 777 73; Banki krajowe zł 1 947 689 45; Banki zagraniczne zł 34 404 982 85; Procenty, prowizje i różne zyski zł 3 052 660 85; Oddziały zł 23 067 538 51; Różne rachunki zł 2 249 846 01. **Ogółem zł 115 524 426 13.**

Gwarancje zł 4 358 343 53; Inkaso zł 6 311 537 69.

Kolej Żelazna Chabówka-Zakopane

Bilans z dn. 31 III 1932 r.

STAN CZYNNY. — Wartość kolei zł 12 972 701 21; Gotówka zł 366 227 02; Papiery wartościowe zł 10 401 30; Dłużnicy zł 628 066 52; Rachunek zwłoki niedoborów odnogi Nowy-Targ — Suchagóra zł 645 414 91. **Razem zł 14 622 810 96.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 9 792 000 00; Pożyczka długoterminowa zł 90 073 71; Fundusze rezerwowe zł 649 484 80; Fundusze amortyzacyjne zł 2 766 926 33; Wierzyciele zł 887 320 55; Zysk zł 437 005 57. **Razem zł 14 622 810 96.**

Rachunek zysków i strat za 1931 32 r.

WINIEN. — Straty zł 33 047 99; Czysty zysk zł 437 005 57; **Razem zł 470 053 56.**

MA. — Przeniesienie z 1930 31 r. zł 9 964 02; Zyski zł 460 089 54; **Razem zł 470 053 56.**

Warszawska Spółka Akcyjna Budowy Parowozów

Bilans w dn. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — 1) Place zł 1 045 018 93; 2) Budynki zł 6 211 070 72; 3) Maszyny i urządzenia zł 10 064 579 83; 4) Narzędzia, przyrządy, modele zł 607 129 57; 5) Ruchomości biurowe zł 53 192 22; 6) Magazyn zł 723 638 18; 7) Wyroby gotowe zł 1 207 533 53; 8) Objekty w fabrykacji zł 2 259 834 54; 9) Papiery wartościowe zł 92 411 60; 10) Dłużnicy zł 6 302 481 76; 11) Udziały zł 61 00; 12) Kasa zł 10 108 82; 13) Waluty zagraniczne zł 3 284 54; 14) Weksle w portfelu zł 181 190 10; 15) Banki zł 439 944 23; 16) Kaucje złożone przez nas zł 649 573 34; **Razem zł 29 851 052 91.**

Depozyty u różnych zł 146 025 65; Udzielone gwarancje zł 322 915 60.

PASYWA. — 1) Kapitał zakładowy zł 10 000 000 00; 2) Kapitał zapasowy zł 1 424 936 14; 3) Kapitał amortyzacyjny zł 8 324 922 73; 4) Pożyczka hipoteczna zł 4 450 000 00; 5) Akcepty zł 621 620 61; 6) Banki zł 384 024 42; 7) Wierzyciele zł 3 444 838 21; 8) Dywidenda niepodniesiona zł 101 261 00; 9) Pozostałość zysku z 1930/31 r. zł 65 843 77; 10) Zysk za 1931/32 r. zł 1 033 606 03; **Razem zł 29 851 052 91.**

Różni za depozyty zł 146 025 65; Wierzyciele z tytułu gwarancji zł 322 915 60.

Rachunek zysków i strat za 1931/32 r

WINIEN. — 1) Robocizna, materiały, koszty fabryczne, handlowe i ogólne zł 11 021 083 62; 2) Procenty, prowizje, kurtaże zł 385 702 79; 3) Ubezpieczenie a od ognia zł 31 979 45; 4) Odpisy na amortyzację zł 1 363 850 71; 5) Podatki majątkowe, przemysłowe, dochodowe i inne zł 923 057 33; 6) Opłaty stempłowe zł 40 844 27; 7) Świadczenia socjalne: Kasa Chorych zł 168 766 73, Fundusz Bezrobocia zł 42 241 26, Ubezpieczenia od wypadków zł 82 165 19, Urlopy robotników zł 140 724 53; Fundusz Emerytalny zł 38 761 00; Zapomóg, szkolnictwo i inne świadczenia zł 23 695 52; 8) Zysk z 1930/31 r. zł 65 843 77; 9) Zysk za 1931/32 r. zł 1 033 606 03; **Razem zł 15 362 322 20.**

MA. — 1) Pozostałość z 1930/31 r. zł 65 843 77; 2) Różne wpływy zł 27 460 03; 3) Wpływy z należności, odpisaných na straty w latach ubiegłych zł 136 10; 4) Sprzedaż zł 15 268 882 30; **Razem zł 15 362 322 20.**

Cukrownia Opalenica, S. A. w Opalenicy

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — Kasa zł 3 212 77; Papiery wartościowe zł 996 492 54; Dłużnicy zł 4 496 877 33; Plantatorzy za żyro zł 1 114 170 00; Wartość remanentów zł 7 986 492 63; Budynki, grunty, kolej zł 2 553 269 25; Maszyny i aparaty, suszarnia wyśrodków, instalacja elektryczna zł 7 597 811 48; Ruchomości zł 35 826 96; Udziały zł 72 733 30; **Razem zł 24 856 886 26.**

Gwarancje zł 1 116 000 00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 3 600 000 00; Fundusz rezerwowy zł 410 956 55; Fundusz specjalny zł 44 882 10; Kasa Przewodności Urzęd. i Fund. Emeryt. zł 103 189 12; Amortyzacja zł 3 602 275 08; Wierzyciele zł 10 370 885 61; Akcepty towarowe zł 3 518 481 72; Akcepty kredytowe 1 700 000 00; Plantatorzy za żyro zł 1 114 170 00; Zysk z 1930/31 r. zł 1 664 58; Czysty zysk zł 390 381 50; **Razem zł 24 856 886 26.**

Gwarancje zł 1 116 000 00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Pensje i robocizna zł 1 382 343 76; Świadczenia socjalne zł 124 480 17; Koszty handl., ubezpieczenia, podatki i odsetki zł 1 878 041 31; Koszty fabrykacji zł 2 316 708 22; Koszty załadowania, przewozu, cukru i inne zł 1 173 983 00; Dobroczynności zł 16 168 07; Strata na cukrze 1930 31 r. zł 650 766 81; Buraki z przewozami zł 7 020 572 46; Odpisy zł 1 209 150 36; Czysty zysk zł 390 381 50; **Razem zł 16 162 595 66.**

MA. — Cukier 1931/32 r. i półprodukty zł 14 994 758 71; Różnice kursowe zł 1 167 836 95; **Razem zł 16 162 595 66.**

Zarząd:

(—) C. Jacobi, (—) Dr. H. Liciński, (—) t. Niegolewski

Rada Nadzorcza:

(—) Dr. J. Pennock

Zgodność powyższego bilansu z ksiązkami i inwenturami Cukrowni Opalenicy, S. A., niniejszem poświadczamy.

„POWIERNIK”, Ska Rew. Powiernicza (—) St. Marciniak

Opalenica, dn. 3 października 1932 r.

Fabryka Odlewów Żeliwnych i Emaljowanych „SŁOWIANIN”, S. A. Końskie

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — Ruchomości i nieruchomości: 1) Grunty zł 32 730 00; 2) Budynki mieszkalne zł 52 259 00; 3) Budynki fabryczne zł 726 318 27; 4) Maszyny, piece i urządzenia zł 527 961 13; 5) Modele i skrzynie formierskie zł 329 405 69; 6) Bocznica kolejowa zł 36 830 52; 7) Tabor przewozowy zł 31 520 00; 8) Ruchomości zł 55 224 86; 9) Kasa, weksle; 9) Kasa zł 295 94; 10) Weksle w portfelu zł 3 685 00. — Dłużnicy różni: 11) Odbiorcy zł 239 975 07; 12) Dostawcy zł 42 413 71; 13) Różni zł 192 586 83; Magazyny: 14) Surowce i materiały pomocnicze zł 74 821 71; 15) Wyroby gotowe i półgotowe zł 200 793 84. Różne rachunki: 16) Udziały zł 7 010 00; 17) Sumy przechodnie zł 3 606 78; 18) Koszty organiz. Spółki Akcyjnej zł 62 015 96. Rachunek strat i zysków: 19) Strata za r. 1930/31 zł 63 181 45; 20) Strata za r. 1931/32 zł 337 779 22. Różni za kaucje zł 2 158 706 56. Różni za depozyty zł 10 000 00. Weksle w obiegu zł 317 921 00. **Aktywa razem zł 5 507 042 54.**

PASYWA. — Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 650 000 00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 208 100 90. Kapitały obce: 3) Pożyczka średnio-terminowa zł 350 000 00; 4) Banki zł 12 977 16. Wierzyciele różni: 5) Odbiorcy zł 650 39; 6) Dostawcy bież. zł 56 393 87; 7) Dostawcy z przed nadzoru zł 629 070 93; 8) Różni zł 976 562 81; 9) Akcepty zł 126 968 91; 10) Sumy przechodnie zł 9 690 01. Kaucje i wpisy zł 2 158 706 56. Depozyty zł 10 000 00. Zobowiązania z tytułu żyra weksli zł 317 921 00. **Pasywa razem zł 5 507 042 54.**

Rachunek strat i zysków za 1931/1932 r.

WINIEN. — Strata z 1930/31 r. zł 63 181 45; Różnica w remanencie magaz. towarów gotowych zł 73 002 13; Zużyte do wytwórczości surowce i materiały zł 368 472 65; Koszty handlowe, pensje oraz wynagr. Zarządu i personelu administracyjnego i handlowego zł 202 497 03. Robocizna, pensje i wynagrodzenie personelu technicznego zł 218 793 39. Świadczenia socjalne zł 23 122 49. Renty i zapomogi zł 61 20. Podatki zł 28 826 65. Ubezpieczenie od ognia zł 10 632 65. Procenty, prowizje bankowe i dyskonto zł 100 820 74. Koszty ruchu i utrzymanie taboru zł 6 192 59. Straty na dłużnikach zł 42 033 66. Disażo na papierach wartościowych zł 19 04. Koszty organizacyjne Spółki Akcyjnej zł 31 007 98. Rozbiórka maszyn i pieców zł 99 022 68. **Razem zł 1 267 686 33.**

MA. — Wpływy ze sprzedaży zł 820 045 25; Należności odzyskane zł 3 059 76; Wpływy z domów mieszkalnych zł 800 57; Inwestycje własne zł 42 780 08; Strata za r. 1931/32 zł 400 960 67. **Razem zł 1 267 686 33.**

Danziger Privat-Actien-Bank Filiale Poznań

Gdański Prywatny Bank Akcyjny, S. A. w Gdańsku, Oddział w Poznaniu wraz z Oddziałami: Grudziądz, Starogard i Tczew

Bilans na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 212 893 69; Waluty zagraniczne zł 140 735 55; Papiery wartościowe własne: a) papiery państwowe zł 4 183 85; b) papiery hipoteczne zł 8 836 25; c) akcje zł 2 —, razem zł 13 022 10; Banki krajowe zł 138 063 29; Banki zagraniczne zł 1 305 446 10; Weksle zdyskontowane zł 290 226 10; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 768 604 50; b) niezabezpieczone zł 240 500 89, razem zł 3 009 105 39; Nieruchomości zł 169 420 00; Ruchomości zł 4 936 00; Koszty, różnice kursowe i t. d. zł 342 024 63; Oddziały zł 1 416 799 17; Różne rachunki zł 1 651 28. **Ogółem zł 7 044 323 30.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 1 500 000 00; b) zapasowy zł 23 661 59, razem zł 1 523 661 59; Wkłady: a) terminowe zł 1 430 767 86; a vista zł 551 881 24, razem zł 1 982 649 10; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 306 997 90; Redyskonto weksli zł 101 110 10; Banki krajowe zł 50 003 54; Banki zagraniczne zł 412 149 18; Różne rachunki zł 59 67; Oddziały zł 1 427 255 85; Procenty, prowizje i różne zyski zł 240 436 37; **Ogółem zł 7 044 323 30.**
Inkaso zł 595 088 21; Gwarancje zł 180 160 90.

Towarzystwa Akcyjne Cukrowni „OSTROWITE“

Bilans w dn. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY		zł
Kasa fabryczna i biura w Warszawie	7 463 63	
Grunty, rob. ziemne, kanały i drogi	144 424 31	
Budowle	1 778 740 71	
Maszyny i aparaty	1 783 419 27	
Kolejka wąskotorowa i tabor	1 786 936 75	
Inwentarz żywy i martwy	191 706 37	
Resztki cukru i produktów	337 549 15	
Resztki materiałów pomocniczych	177 873 03	
Dłużnicy	2 194 935 14	
Papiery wartościowe	147 267 57	
Wydatki na rok następny	30 077 31	
	<u>8 580 393 24</u>	

STAN BIERNY		zł
Kapitał zakładowy	2 400 000 00	
Kapitał zapasowy	238 297 07	
Kapitał amortyzacyjny	2 352 511 53	
Specjalne rezerwy	842 654 08	
Wierzyciele	918 837 86	
Akcepty własne i plantatorskie	823 705 00	
Akcyza od cukru	263 494 00	
Kasa Przewodności Pracowników	151 206 91	
Dywidenda nieodebrana	22 081 72	
Różnica kursowa	47 787 36	
Zysk brutto	519 817 71	
	<u>8 580 393 24</u>	

Rachunek strat i zysków

WINIEN		zł
Straty na różnicach kursowych	14 694 13	
Straty na akcjach tow. zlikwidow.	3 979 80	
Strata na cukrze surowym	5 525 00	
Straty na dłużnikach i plantatorach	37 648 06	
Zysk brutto	519 817 71	
	<u>581 664 70</u>	

MA		zł
Zysk na produkcji	272 975 65	
Zysk na różnicach kursowych	146 500 68	
Z dopłat za cukier z lat ubiegłych	152 927 86	
Z funduszu międzyzw. za 1929/30 r.	9 260 51	
	<u>581 664 70</u>	

Zarząd: (—) A. Borzewski, (—) A. Chelmicki, (—) S. Gro-towski, (—) J. Siemiątkowski, (—) K. Trycharzewski.

Buchalter: (—) S. Sierostawski

Żywiecka Fabryka Papieru „SOLALI“, S. A., Żywiec

Bilans per 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — Kasa zł 19 037 21; Weksle zł 27 007 84; P. K. O. zł 126 172 72; Dłużnicy zł 1 072 339 46; Kapitał w obcych przedsiębiorstwach zł 15 840 00; Grunty zł 434 134 58; Realności zł 5 327 739 20; Maszyny zł 7 095 099 21; Urządzenia zł 1 510 225 18; Surowce i materiały zł 1 110 064 25; Towary zł 1 291 568 13; **Ogółem zł 18 029 227 78.**

PASYWA. — Kapitał zł 4 420 000 00; Fundusz rezerwowy zł 2 785 913 91; Amortyzacja zł 4 935 728 27; Amortyzacja per 1931/32 zł 553 188 86; Rezerwa podatkowa zł 56 251 76; Wierzyciele zł 1 191 219 41; Banki zł 2 238 034 08; Akcepty, kredyt bankowy zł 1 615 767 73; Akcepty, kredyt inwestycyjny zł 213 403 40; Przeniesienie zysku zł 7 553 61; Czysty zysk zł 12 166 75; **Ogółem zł 18 029 227 78.**

Rachunek strat i zysków per 30 czerwca 1932 r.

DEBET. — Koszty ogólne zł 2 744 224 00; Asekuracja zł 48 819 01; Ciężary socjalne zł 136 784 79; Podatki zł 229 876 84; Należne pretensje zł 55 019 33; Amortyzacja zł 553 188 86; Czysty zysk zł 12 166 75; **Ogółem zł 3 780 079 58.**

KREDYT. — Towary zł 3 780 079 58; **Ogółem zł 3 780 079 58.**

Albertyńska Fabryka Papieru i Tektury, S. A. w Albertynie

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 264 30; Maszyny i urządzenia zł 2 102 980 00; Budynki i place zł 1 156 696 57; Ruchomości zł 17 885 28; Weksle zł 3 000 00; Dłużnicy zł 272 553 71; Gotowy towar i zapas surowców zł 87 653 12; Banki zł 6 135 48; Sumy przechodnie zł 371 081 67; Koszty organizacyjne zł 90 465 58; Kaucje zł 80 598 93; Strata za 1930 r. zł 74 380 97; Strata za 1931 r. zł 1 345 044 09¹⁾; **Ogółem zł 5 608 739 70.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 400 000 00; Wierzyciele, zobowiązania długoterminowe i akcepty zł 3 644 591 08; Banki zł 94 784 75; Sumy przechodnie zł 36 905 11; Akcepty zamienne zł 351 779 16; Weksle kaucyjne zł 72 000 00; Zysk za 1928 i 1929 r. zł 8 679 60; **Ogółem zł 5 608 739 70.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

STRATY. — Koszty produkcji zł 1 186 228 34; Podatki zł 20 302 78; Dłużnicy zł 215 962 43; Ubezpieczenie od ognia zł 34 123 06; Ubezpieczenie socjalne pracowników zł 22 874 61; Remont i konserwacja budynków zł 9 117 20; Koszty handlowe zł 215 691 33; Koszty organizacyjne zł 60 310 38; Procenta zapłacone zł 456 761 97; **Razem zł 2 221 372 10.**

ZYSKI. — Wartość produkcji zł 876 328 01; Strata za 1931 r. zł 1 345 044 09¹⁾; **Razem zł 2 221 372 10.**

¹⁾ Wypis z protokołu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów, odbytego w dn. 15 października 1932 r., p. 4: „Walne Zgromadzenie przedstawił bilans zatwierdziło jednogłośnie i zważywszy, że wśród zadłużen figurują akcjonariusze, ze znacznymi kwotami, jako wierzyciele Spółki, poleca Zarządowi w jak najkrótszym czasie zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na które Zarząd winien przygotować projekt pokrycia strat drogą zrzeczenia się w erzytelności za uprzywilejowanie akcji”.

Tissages et Manufacture de Soieries — Tkalnia i Manufaktura Jedwabi

S. A. w Warszawie, Leszno 12

Bilans netto na dz. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 6 886 13; Portfel wekslowy zł 68 654 02; Dłużnicy: a) Odbiorcy zł 65 402 73, b) Banki zł 28 265 92, w sumie zł 93 668 65; Surowiec zł 21 902 70; Półfabrykat zł 38 318 85; Towar zł 215 996 68 w sumie zł 276 218 23; Maszyny zł 37 440 24; Urządzenia bura i składu zł 6 957 00; **Suma bilansowa zł 691 483 58.**
Depozyty zł 70 000 00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 350 000 00; Wierzyciele zł 339 261 65; Sumy przechodnie zł 2 221 93; **Suma bilansowa zł 691 483 58.**

Różnica depozyty zł 70 000 00.

Zyski i straty

WINIEN. — Koszty handlowe zł 97 756 61; Procenty zł 15 333 26; Podatki i świadczenia socjalne zł 13 975 28; Amortyzacja ruchomości zł 838 73; Koszty organizacyjne zł 9 444 80; Różnica kursowa zł 26 78; Strata na odbiorcach zł 18 451 41; Strata na towarach w r. oper. 1931/32 zł 7 148 86; Strata za r. oper. 1930/31 zł 38 673 58; **Suma zł 201 649 31.**

MA. — Strata za r. oper. 1930/31 zł 38 673 58; Strata za r. oper. 1931/32 zł 162 975 73; **Suma zł 201 649 31.**

Zarząd Spółki, w myśl art. 58 Prawa o Spółkach Akcyjnych, ogłasza, że na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 31 października 1932 r. w lokalu Spółki przy ul. Leszno 12 w Warszawie, zapadły następujące uchwały:

- 1) Zatwierdzić sprawozdanie Zarządu za rok oper. 1931/32 oraz bilans i rachunek zysków i strat za tenże okres i udzielić Zarządowi i Komisji Rewizyjnej pokwitowania z dokonanych czynności;
- 2) Prowadzić Spółkę dalej, oraz zlecić Zarządowi opracowanie planu konwersji akcji, uzupełnienia kapitału akcyjnego i pokrycia w ten sposób strat, celem przedstawienia tego planu następnemu Walnemu Zgromadzeniu.

Małopolskie Towarzystwo Cukrownicze „Przeworsk”

Sp. Akc.

Bilans za 1931/32 r.

AKTYWA	Cukrownia w:	zł	zł	PASYWA	zł	zł
Grunty	Przeworsku	45 585'58		Kapitał akcyjny		5 500 000'00
	Horodence	367 817'87	413 403'45	Fundusz rezerwowy		121 092'19
Budynki	Przeworsku	3 870 503'99		Fundusz zasobowy		1 780 332'85
	Horodence	2 896 866'02	6 767 370'01	Rezerwa podatkowa		595 941'16
Maszyny i aparaty	Przeworsku	7 634 147'21		Kapitał amortyzacyjny	10 100 105'59	
	Horodence	6 886 400'50	14 520 547'71	Amortyzacja 1931/32 r.:		
Urządzenia na gruncie	Przeworsku	118 819'32		Przeworska	zł 951 156'40	
	Horodence	537 526'32	656 345'64	Horodenki	zł 901 729'00	1 852 885'40
Kanał i śluza	Przeworsku	164 767'40		Niepodjęta dywidenda za 1931/32 r.		19 065'00
	Horodence	80 335'20	245 102'60	Bank Gospod. Krajowego r-k po-		
Tor kolejowy	Przeworsku	75 611'20		zyczki długoterminowej		6 180 074'66
	Horodence	200 028'91	275 640'11	Banki		6 015 359'96
Inwentarz martwy	Przeworsku	295 994'41		Wierzyciele:		
	Horodence	387 172'39	683 166'80	Przeworska	334 935'27	
Inwentarz żywy	Przeworsku	7 662'43		Horodenki	22 108'39	
	Horodence	9 896'60	17 559'03	Spółka Handlowa Cukrowni		
Materiały	Przeworsku	598 082'50		Związkow.	42 959'15	400 002'81
	Horodence	385 333'50	983 416'00	Akcepty		318 478'27
Remanent cukru	Przeworsku			Kredyt plantatorski		1 479 900'00
	i Horodence		5 240 407'09	Kredyt akcyzowy		2 797 603'85
Remanent melasy	Przeworsku	11 179'13		Sumy przechodnie:		
	Horodence	16 122'28	27 301'41	Przeworska	149 228'18	
Kasa	Przeworsku	6 799'47		Horodenki	17 000'00	166 228'18
	Horodence	20 547'97	27 347'44	Saldo z r-ku strat i zysków		311 956'25
Dłużnicy	Przeworsku	2 567 440'75				
	Horodence	870 946'98	3 438 387'73			
Efekty			1 667 338'44			
Wydatki na następne						
lata	Przeworsku	401 882'74				
	Horodence	231 876'96	633 759'70			
Sumy przechodnie	Przeworsku	9 7 613'21				
	Horodence	15 029'72	992 642'93			
Banki	Przeworsku	862 208'09				
	Horodence	117 890'00	980 098'09			
Bank Cukrownictwa Poznań - roz-			39 235'70			
liczenie eksportowe						
Wpłaty na akcje Banku Cukrow-			29 956'29			
nictwa						
			37 639 026'17			
Pretensje żyrowe		207 116'00		Zobowiązania żyrowe	207 116'00	37 639 026'17
Różni za gwarancje		145 155'00	352 271'00	Gwarancje	145 155'00	352 271'00
			37 991 297'17			37 991 297'17

Rachunek strat i zysków

WINIEN	zł	MA	zł
Saldo z rachunku fabrykacji kampanji 1931/32 r.	76 967'24	Pozostałość zysku z 1930/31 r.	24 315'12
Odpisy n eściągalnych pozycji	289 518'43	Różnice kursu	653 353'14
Zysk	311 956'25	Zysk na gospodarstwie rolnem w Horodence	773'66
	678 441'92		678 441'92

Przeworsk, dn. 30 czerwca 1932 r.

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINE, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NA, LOTNICZA, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPLOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

INSTYTUCJA CENTRALNA
WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA 50

ODDZIAŁY: ODDZIAŁ GŁÓWNY W WARSZAWIE — UL. NOWOGRODZKA 50,
ODDZIAŁ WE LWOWIE — UL. PILSUDSKIEGO 25, ODDZIAŁ W WILNIE —
UL. WIELKA POHULANKA 24, ODDZIAŁ W POZNANIU — UL. KANTAKA 10,
ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU — UL. SIENKIEWICZA 18, ODDZIAŁ W KATO-
WICACH — UL. 3 MAJA 9, ODDZIAŁ W ŁUCKU — UL. PILSUDSKIEGO 15,
ODDZIAŁ W KRAKOWIE — PLAC SZCZEPAŃSKI 8, ODDZIAŁ W PIŃSKU —
LOHISZYŃSKA 18, ODDZIAŁ W LUBLINIE — UL. KAPUCYŃSKA 1,
ODDZIAŁ W KIELCACH — UL. SIENKIEWICZA 57, AGENTURA W GDYNI.

ADRES TELEGRAFICZNY INSTYTUCJI CENTRALNEJ "CENTROPEBROL"
ADRES TELEGRAFICZNY ODDZIAŁU "P F B R O L"

KAPITAŁ ZAKŁADOWY, CAŁKOWICIE WPŁACONY, z 130 MILJONÓW.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH POŻYCZEK AMORTYZACYJNYCH W 7% LISTACH
ZASTAWNYCH NA KUPNO GRUNTU I NA INWESTYCJE ROLNE; UDZIELA DŁUGO-
TERMINOWYCH KREDYTÓW NA WSZELKIEGO RODZAJU MELJORACJE ROLNE
W 7% OBLIGACJACH MELJORACYJNYCH; UDZIELA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM
ROLNYM KRÓTKOTERMINOWYCH KREDYTÓW OBROTOWYCH ZA POŚREDNICTWEM
SPÓŁDZIELNI I SAMORZĄDOWYCH KAS POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWYCH;
DOSTARCZA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KREDYTU TOWAROWEGO
W NAWOZACH SZTUCZNYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I KAS SAMORZĄDOWYCH
NA DOGODNYCH WARUNKACH KREDYTOWYCH; KUPIJE MAJĄTKI ZIEMSKIE NA PARCE-
LACJĘ I PODEJMUJE SIĘ PARCELACJI KOMISOWEJ; PRZYJMUJE WKŁADY: Z 3 MIESIĘCZN.
TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNEM W WYSOKOŚCI 6 OD
STA, Z 1 JEDNOMIESIĘCZN. TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM
ROCZNEM 5 OD STA, NA KAŻDE ŻĄDANIE ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNEM 4 OD STA.
ORAZ NA KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE ZA OPROCENTOWANIEM 6 OD STA ROCZNIE.

7% LISTY ZASTAWNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO SĄ ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI
GOSPODARSTW WIEJSKICH, CAŁYM MAJĄTKIEM PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO, ORAZ
GWARANCJĄ SKARBU PAŃSTWA. MAJĄ ONE WSZELKIE PRAWA PAPIERÓW PUPILARNYCH
I PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA, ORAZ NA POCZET
PODATKU MAJĄTKOWEGO OD WSZYSTKICH PŁATNIKÓW TEGO PODATKU. 7% OBLIGACJE
MELJORACYJNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO OPIEWAJĄ NA ZŁOTE W ZŁOCIE, ORAZ NA
RÓWNOWARTOŚĆ TYCHŻE W DOLARACH STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓLNOOCNEJ; PO-
SIADAJĄ GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA, ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUPILARNE; PRZYJMOWANE
SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA; WOLNE SĄ OD PODATKU OD KAPITAŁÓW I RENT.